15493

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชระหว่างสารเคมีกับสารสกัดจากพืช : กรณีศึกษาในตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

Farmer's Decision - Making on Selected Chemical Substances and Plant Extract : A Case Study in Phondang Sub - District , Khamthaleso District , Nakhonrachasima Province

T096319

โดย

นายวิชัย สกุลมีเกียรติ

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ. 2541

ปพ.
วิ539ก
2541

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 96319
วัน.เดือน.ปี.....2 JUN 2000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1480

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชระหว่างสารเคมีกับสารสกัดจากพืช : กรณีศึกษาในตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

Farmer's Decision - Making on Selected Chemical Substances and Plant Extract : A Case Study in Phongdang Sub - District , Khamthaleso District , Nakhonrachasima Province

โดย

นายวิชัย สกลุมีเกียรติ

ได้รับการอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 18 **เดือน** พ.ค. **พ.ศ.** 2541

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ ..... 18 / 5 / 41

(ผศ.ดร.สุรพล เศรษฐบุตร)

กรรมการปัญหาพิเศษ ..... 18 / 5 / 41

(ดร.ทิพวรรณ ลิมังกูร)

หัวหน้าภาควิชา ..... 18 / 5 / 41

(ผศ.ศุภสมบูรณ์ อึงรัตนากร)

ฝพ.
ว539ก
2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชระหว่างสารเคมีกับสารสกัดจากพืช : กรณีศึกษาในตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

โดย : นายวิชัย สกุลมีเกียรติ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....

ผศ. ดร. สุรพล เศรษฐบุตร

19 / 5 / 41

การวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Servey Reseanch) เพื่อการศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ระดับปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช รวมทั้งสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชต่อไปในอนาคตของเกษตรกร ตำบลโป่งแดง กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย คือ เกษตรกรในตำบลโป่งแดง จำนวน 65 คน แต่เนื่องจาก พบว่ามีเกษตรกรจำนวน 6 คน ในกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้เลิกทำการเพาะปลูกถั่วฝักยาว และเพิ่งเริ่มมีการลงมือปลูกได้เพียง 3 เดือนเท่านั้นจึงทำให้ไม่อาจที่จะสัมภาษณ์ได้ดังนั้นจึงทำให้เหลือจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 59 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อการหาค่าร้อยละ และค่ามัชฌิมเลขคณิต

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างมีอายุ เฉลี่ย 46 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง มีขนาดพื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย 11.28 ไร่ มีระยะเวลาในการทำการเกษตรเฉลี่ย 18 ปี ประกอบอาชีพในช่วงฤดูปลูกช่วงแรกส่วนใหญ่จะปลูกข่าวนาปี และมีการปลูกถั่วฝักยาวเป็นส่วนใหญ่ในช่วงฤดูปลูกที่สอง เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพในช่วงฤดูแรกเฉลี่ย 59,239.29 บาท/ฤดู เกษตรกรมีรายได้จากการประกอบอาชีพจากช่วงฤดูที่สองเฉลี่ย 22,927.27 บาท/ฤดู เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาทางด้านการเกษตรซึ่งเกิด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จาก ปัญหาฝนทิ้งช่วง แมลงศัตรูพืชระบาด ค่าลงทุนในการผลิตแต่ละครั้งที่สูง และเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้บริการจากธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร

ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของผู้ที่เข้าร่วมโครงการและไม่ได้เข้าร่วมโครงการ พอสรุปได้ในแนวทางเดียวกัน พบว่า สารเคมีนั้นไม่มีความปลอดภัย แต่สารเคมีนั้นมีประโยชน์ และมีคุณภาพ พบว่ามีการชักชวนให้มีการใช้สารเคมีจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จากเพื่อนบ้าน จากการดูโทรทัศน์ จากการฟังวิทยุ ซึ่งอยู่ในระดับปริมาณที่ปานกลางถึงระดับน้อย ส่วนการลงทุนเกี่ยวกับสารเคมีนั้นมีการลงทุนที่สูงแต่ผลผลิตที่ได้ก็ได้ปริมาณที่มากเช่นกัน เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับสารเคมีจากการอาศัยความรู้ความชำนาญที่เกิดจากการใช้สารเคมีมาเป็นเวลาหลายปี

ปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารสกัดจากพืชในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ พอที่จะสรุปได้ดังนี้ สารสกัดจากพืชนั้นมีความปลอดภัย แต่สารสกัดจากพืชนั้นไม่สามารถปราบศัตรูพืชได้ พบว่ามีการชักชวนให้ใช้สารสกัดจากพืชจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จากเพื่อนบ้าน จากการดูโทรทัศน์ จากการฟังวิทยุ จากคนในครอบครัว และจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งอยู่ในระดับที่น้อยจนถึงระดับที่ไม่มีการชักชวน สารสกัดนั้นมีเพียงกลิ่นระดับที่น้อยเท่านั้น สารสกัดจากพืชนั้นไม่ต้องลงทุน และผลผลิตที่ได้ก็อยู่ในระดับน้อย เกษตรกรน้อยรายที่จะมีความรู้ เกี่ยวกับสารสกัด จากพืช

สาเหตุที่เข้าร่วมโครงการที่ใช้สารสกัดจากพืชเกิดจาก ความอยากทดลอง และเจ้าหน้าที่ชักชวน ส่วนสาเหตุที่ไม่เข้าโครงการเกิดจาก ไม่มีเวลาว่าง และไม่ทราบข่าว เกษตรกรได้รับสารสกัดจากพืชโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้เอามาให้ และเก็บมาจากธรรมชาติ เกษตรกรส่วนใหญ่เคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืช ส่วนในปัจจุบันเกษตรกรไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สารเพราะทดลองแล้วใช้ไม่ได้ผล ในอนาคตเกษตรกรก็ไม่แน่ใจว่าจะใช้สารสกัดจากพืชหรือไม่เนื่องจาก ความไม่แน่ใจในสารสกัด เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยไปขอทดลองใช้สารสกัดจากเพื่อนบ้านและจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เนื่องจาก ไม่มีใครใช้สารสกัด ไม่เคยนึกถึงเจ้าหน้าที่ และไม่มีเวลา ระยะเวลาในการเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรนั้นไม่เหมาะสม เนื่องจากเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือช้า และการให้สารสกัดมาทดลองนั้นไม่เหมาะสม เพราะให้สารมาทดลองน้อย สุดท้ายเกษตรกรต้องการให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

การศึกษาในครั้งนี้ต้องขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สุรพล เศรษฐบุตร ซึ่งได้เป็นประธานกรรมการปัญหาพิเศษอีกทั้ง ดร.ทิพวรรณ ลิมังกูร ซึ่งเป็นกรรมการปัญหาพิเศษไว้อย่างสูงที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนการตรวจแก้ไขเนื้อหารูปเล่มของปัญหาพิเศษเล่มนี้ให้ได้อย่างถูกต้อง และสมบูรณ์ตลอดจนท่านอาจารย์ที่อยู่ในภาควิชา และรศ.ดร.เกษม สร้อยทอง อาจารย์ประจำภาควิชากีฏวิทยาที่ให้คำปรึกษาจนได้ที่มาของปัญหาพิเศษเรื่องนี้

ทั้งนี้การที่จะทำให้ปัญหาพิเศษสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็เพราะได้รับความช่วยเหลือจากหลาย ๆ ท่านด้วยกัน ขอขอบพระคุณ คุณวรรณเพ็ญ ศรบรรจง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลโป่งแดง และครอบครัว เจ้าหน้าที่ประจำสถานีเกษตรอำเภอขามทะเลสอทุกท่านรวมทั้งเกษตรกรในพื้นที่ตำบลโป่งแดงที่คอยให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน

สุดท้ายนี้กระผมต้องขอกราบขอบพระคุณคนในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ และให้ความไว้วางใจในการเล่าเรียนมาโดยตลอดสำหรับในการเรียนในสาขาวิชานี้ และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนทำให้สามารถสำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ขอให้คุณความดีที่ทุกท่านได้ช่วยเหลือจงตอบสนองต่อตัวท่านเหล่านั้น

.....

(วิชัย สกุลมีเกียรติ)

24 เมษายน 2341

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
คำนิยม	(ข)
สารบัญตาราง	(ง)
สารบัญภาพ	(จ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 ตรวจเอกสาร	8
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	18
บทที่ 4 ผลการวิจัย	22
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	71
สรุป	71
ข้อเสนอแนะ	77
เอกสารอ้างอิง	81
ภาคผนวก	84
ภาคผนวกที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของตำบลโป่งแดง	85
ภาคผนวกที่ 2 ข้อมูลแหล่งที่มา งาน/โครงการ จัดการป้องกัน และ กำจัดศัตรูพืช ส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพ (โดยการใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ และสารสกัดจากพืช)	94
ภาคผนวกที่ 3 แบบสัมภาษณ์	97

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การแสดงการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน และแต่ละกลุ่ม	19
2	แสดงข้อมูลสถานภาพทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม	26
3	แสดงลักษณะการใช้สารในป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร	34
4	แสดงระดับของปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่มีต่อสารเคมี (ในกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ)	35
5	แสดงระดับปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่มีต่อสารสกัดจากพืช (ในกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ)	40
6	แสดงระดับของปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่มีต่อสารเคมี (ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ)	47
7	ผลการศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชในอนาคตของ (ในกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ)	54
8	ผลการศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชในอนาคตของ (ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ)	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 แผนที่ตำบลโป่งแดง	92
2 แผนที่พื้นที่ปลูกพืชไร่	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

การเกษตรเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต อย่างไรก็ตามในการทำการเกษตรนั้นเกษตรกรต้องประสบกับปัญหาต่างๆ ได้แก่ ปัญหาการคุกคามของศัตรูธรรมชาติที่ทำความเสียหายให้แก่ต้นพืชที่ทำการเพาะปลูก และตัวเกษตรกร เช่น แมลง ปัญหาอีกส่วนหนึ่งคือปัญหาที่เกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศ การแก้ปัญหาส่วนนี้ไม่สามารถแก้ไขได้ แต่ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากศัตรูทางธรรมชาติได้ ดังนั้นจึงได้มีการใช้สารเคมี หรือยาฆ่าแมลง เพื่อเป็นตัวยับยั้งการแพร่ระบาด และทำลาย แต่เมื่อมีการใช้สารเหล่านี้ผลที่เกิดขึ้นตามมาอย่างที่ไม่คาดคิดก็ คือ ผลเสียจากการใช้สารเคมีซึ่งมีความร้ายแรงมาก เนื่องจากสารเหล่านี้จะตกค้างในพืชผักผลผลิตที่จะใช้ในการบริโภค ตกค้างในตัวของเกษตรกรผู้ใช้สารเคมีเหล่านั้น และทำให้ระบบนิเวศน์เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการทำให้แมลงเกิดการดื้อยาซึ่งทำให้เกษตรกรไม่สามารถทำลายแมลงศัตรูพืชลงได้ การระบาดของแมลงศัตรูพืชก็จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น การใช้สารสกัดจากพืชบางชนิดก็เป็นสิ่งหนึ่งที่จะใช้ในการกำจัดศัตรูพืชได้เช่นกัน เช่น ใบยาสูบใช้กำจัดแมลงจำพวกเพลี้ยอ่อนและหนอนผีเสื้อ โล่ติ๊นใช้กำจัดหนอนผีเสื้อ "แนวทางหนึ่งที่จะลดการใช้สารเคมีคือ การหาวิธีอื่นมาทดแทนตามความจำเป็น และเหมาะสมซึ่งในการแก้ปัญหาที่เกิดจากโรคพืชทำได้โดยการใช้สารสกัดจากพืชธรรมชาติมาควบคุมโรค"
(วิชัย ก่อประดิษฐ์สกุล และคณะ , 2536 : 72)

ในปัจจุบันนักวิทยาศาสตร์ทั่วโลก และนักวิทยาศาสตร์ไทยได้ทำการทดสอบพืชหลายชนิด พบว่า มีพืชหลายชนิดที่สามารถนำสารในต้นพืชนั้นมาสกัดเป็นสารป้องกันกำจัดแมลงได้ อันจะทำให้การพัฒนาสารเหล่านั้นไปเป็นพืชอุตสาหกรรมในอนาคตหรือให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันกำจัดแมลงของตนเองโดยไม่ต้องไปพึ่งพายาหรือสารเคมีฆ่าแมลงจากต่างประเทศ จากผลการทดลองตั้งแต่ พ.ศ. 2522 มาจนถึงปัจจุบันมีพืชที่ผ่านการทดลองในรูปแบบต่างๆ 231 ชนิด ปรากฏผลดังนี้ คือ ได้พบพืชที่มีพิษต่อเพลี้ยอ่อน 18 ชนิด พืชที่มีพิษต่อหนอนกระทู้ 9 ชนิด พืชที่มีพิษต่อแมลงวัน 4 ชนิด พืชที่เป็นพิษต่อแมลงวันทอง 18 ชนิด พืชที่มีสารดึงดูดแมลงวันทอง 23 ชนิด พืชที่ไล่แมลงวันทอง 14 ชนิด สำหรับประเทศไทยได้มีหน่วยงานของรัฐบาล คือ กองวัตถุมีพิษทางการเกษตร ได้ทดลองสารสกัดจากพืชบางตัวเช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขมิ้นชันแห้งหมักไว้กับน้ำหนึ่งคืนแล้วนำไปฉีดพ่นสามารถป้องกันกำจัดหนอนใยผัก และหนอนกระทู้ผักได้

นำใบสาบเสือมาต้มกับน้ำ10นาทีแล้วนำไปพ่นสามารถกำจัดเพลี้ยอ่อนและหนอนกระทู้ผักได้

สะเดาใบแก่หมักในน้ำทิ้งไว้สองคืนแล้วนำไปฉีดพ่น ป้องกันกำจัดหนอนกระทู้ผักและหนอนใยผักได้

โล่ติ้นนำรากหมักกับน้ำทิ้งไว้หนึ่งคืนนำไปฉีดพ่น สามารถลดการระบาดของตั๊กแตนปาทังก้าได้

หนอนตายอยาก นำรากไปหมักกับน้ำทิ้งไว้ 1 คืน สามารถนำไปฉีดพ่นป้องกันหนอนหลอดหอมได้ (อำนวย อิศรางกูล ณ อยุธยา , 2535 : 52 , 63)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังนั้นทางมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์จึงได้มีการประชุมสัมนาขึ้น ณ หอประชุมใหญ่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรื่อง "แนวทางการวิจัยและพัฒนาหาสิ่งทดแทนการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช" มีการกล่าวถึงปัญหาที่เกิดจากการใช้เคมีปราบศัตรูพืช แนวทางการลดการใช้สารเคมี และการใช้สารธรรมชาติควบคุมแมลงศัตรูพืช และหัวข้ออื่นๆ ซึ่งในหัวข้อการใช้สารสกัดจากพืชนั้นได้มีการยกตัวอย่างของพืชก็คือ สะเดา และ การคลุกเมล็ดข้าวเปลือก ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเขียวด้วย น้ำมันชนิดต่างๆ เช่น น้ำมันงา น้ำมันปาล์ม น้ำมันมะพร้าว น้ำมันข้าวโพด น้ำมันถั่วลิสง (เรไร ท่าผา , 2536 : 47 - 49)

ในปัจจุบันส่วนราชการของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้มีการมุ่งเน้นที่จะให้มีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีเพื่อลด และแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ทางด้านเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จึงได้มีการจัดตั้งโครงการการใช้สารสกัดจากพืชขึ้นเพื่อทดแทน และลดปริมาณการใช้สารเคมี โดยได้มีการแนะนำให้เกษตรกรในท้องถิ่นได้รู้จักสารสกัดจากพืชรวมถึงวิธีการนำสารสกัดไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชระหว่างสารเคมีกับสารสกัดจากพืชของเกษตรกรผู้ร่วมเข้าร่วมโครงการ และเกษตรกรผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคือ ทางด้านจิตใจ สุขภาพ เศรษฐกิจ และความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสาร

3. เพื่อศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีต่อไปในอนาคต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ได้ทราบถึงข้อมูลทางด้านสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรเพื่อใช้ในการทำการศึกษาในด้านต่างๆของเกษตรกรต่อไป

2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้สารสกัดจากพืชทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเคมี และปัจจัย อุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะใช้สารสกัดจากพืชของเกษตรกรเพื่อที่จะนำข้อมูลมาศึกษาหาแนวทางที่จะทำให้เกษตรกรใช้สารสกัดอย่างได้ผล

3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะทราบถึง สื่อที่มา และความต้องการของเกษตรกรต่อสารสกัดจากพืชที่จะเป็นตัวกำหนดในการใช้สารสกัดจากพืชของเกษตรกรแทนสารเคมี

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้จะทำให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดนครราชสีมา ทราบถึงผลที่ได้จากโครงการที่ดำเนินการไปแล้วว่า โครงการยังสามารถที่จะดำเนินการต่อไปได้หรือไม่ และทราบถึงปัจจัยทางด้านต่าง ๆ เช่น ในเรื่องคุณภาพของสาร และผลผลิตที่อาจจะเป็นตัวตัดสินใจในการเลือกใช้สารของเกษตรกรที่สำคัญ ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ต่าง ๆ ที่สนใจในเรื่องของการใช้สารสกัดจากพืชสามารถนำข้อมูลเหล่านี้นำไปเป็นบรรทัดฐานในเรื่องความคิดของเกษตรกรในการเลือกใช้สารได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตการศึกษาจะทำการศึกษาในด้านการตัดสินใจของกลุ่มเกษตรกรผู้ที่ปลูกถั่วฝักยาวที่ได้เข้าร่วมในโครงการการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีและกลุ่มเกษตรกรผู้ที่ปลูกถั่วฝักยาวแต่ไม่ได้เข้าร่วมในโครงการซึ่งโครงการจัดโดยกรมส่งเสริมการเกษตร ในพื้นที่ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

นิยามศัพท์

การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อตัดสินใจที่เกิดจากความต้องการ แก้ปัญหาของตัวบุคคล และของสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กระบวนการตัดสินใจ หมายถึง ขั้นตอนที่ใช้ในการตัดสินใจของเกษตรกรที่มีขั้นตอนทางด้านขั้นตอนการยอมรับ ขั้นตอนการความสนใจ ขั้นตอนการไตร่ตรอง ขั้นตอนการทดลอง และขั้นตอนการปฏิบัติ

การยอมรับ หมายถึง การที่เกษตรกรเกิดความมั่นใจในสารสกัดจากพืชหลังจากที่เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรเริ่มโครงการและให้เกษตรกรทดลองใช้สารที่สกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมี

ผลลัพธ์ หมายถึง สิ่งที่แสดงออกให้เห็นหลังจากที่เกิดการตัดสินใจหรือจากการยอมรับของเกษตรกรต่อการเข้าร่วมในโครงการการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมี และผลภายหลังที่เกษตรกรมีการใช้สารที่ได้มีการทดลองว่าเป็นเช่นไรบ้าง

ปัจจัยดึงดูด หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารในการกำจัดศัตรูพืช โดยมีปัจจัยทางด้านต่าง ๆ เช่น ด้านจิตใจ ค่านิยม โดยที่ปัจจัยดึงดูดสามารถแบ่งได้เป็นดังนี้

1. เป้าประสงค์ หมายถึง ลักษณะของกิจกรรม วัตถุประสงค์ ความเชื่อ และสภาพที่เกิดจากเกิดจากการใช้สารจะเป็นตัวบังคับให้เกษตรกรเกิดการตัดสินใจในการที่จะเข้าร่วมในโครงการหรือไม่เข้าร่วมโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความเชื่อ หมายถึง เกษตรกรที่ไม่ได้เข้าร่วมในโครงการการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีเกิดการนึกคิดถึงผลดีที่เกิดจากการใช้สารเคมีว่าสารเคมีใช้แล้วจะได้ผลในการกำจัดศัตรูพืชมากกว่าการใช้สารสกัดจากพืช และจะมีการใช้สารนี้ต่อไป เกษตรกรที่ได้เข้าร่วมในโครงการและเห็นผลทางด้านดีจากการใช้สารสกัดจากพืช และจะมีการใช้สารนี้ต่อไป

3. ค่านิยม หมายถึง การที่เกษตรกรได้รู้ได้เห็นในจากคนรอบข้าง และจากเจ้าหน้าที่จึงเกิดการทำตามกันตลอดมา

4. นิสัย และขนบธรรมเนียม หมายถึง การที่เกษตรกรเกิดการยึดถือการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชสืบต่อกันมาโดยเชื่อว่าสารเคมีมีคุณภาพ ประโยชน์มากกว่าการใช้สารที่มาจากการสกัดจากพืช

ปัจจัยผลัก หมายถึง สิ่งที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกษตรกรตัดสินใจสำหรับที่จะเข้าร่วมในโครงการซึ่งจะเป็นทั้งตัวเกษตรกรที่เกิดความต้องการ เจ้าหน้าที่ และบุคคลรอบข้าง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ประกอบไปด้วย

1. ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการของเกษตรกรในทางที่จะได้ประโยชน์คุณภาพจากการใช้สารสกัดจากพืชที่เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรกรนำเข้ามาให้ทดลองใช้แทนการใช้สารเคมีที่ก่อให้เกิดปัญหา

2. ข้อผูกพัน หมายถึง การที่เกษตรกรเกิดการใช้สารเคมี หรือการที่มีส่วนร่วมในโครงการการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีเกิดจากการทำตามเพื่อนบ้านหรือคนที่รู้จัก

3. การบังคับ หมายถึง การที่เกษตรกรต้องการทำการตัดสินใจหรือแนวทางออกเพื่อหาทางแก้ปัญหาที่เกิดจากการใช้สาร โดยไม่มีทางเลือก หรือการให้เข้าร่วมในโครงการโดยบุคคลภายในครอบครัว

ปัจจัยสนับสนุน หมายถึง ความเหมาะสมทางด้านเวลา และการเข้ามามีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งปัจจัยสนับสนุนได้แก่

1. โอกาส หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้เข้ามาส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวได้มีการทดลองใช้สารสกัดจากพืชเพื่อหาสิ่งที่ดีกว่าการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช และจากการที่เกษตรกรได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดศัตรูพืชทั้งในด้านดีและด้านเสียจากสื่อทางด้านต่างๆ รวมถึงคนรอบข้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความสามารถ หมายถึง การที่เกษตรกรเกิดการตัดสินใจต่อการที่จะใช้สารประเภทใดในการกำจัดศัตรูพืชแล้วจะไม่ทำให้เกิดผลเสียตามมาภายหลัง โดยทำการตัดสินใจด้วยตัวเอง

3. การสนับสนุน หมายถึง เกษตรกรในพื้นที่ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการคัดเลือกให้เป็นพื้นที่ที่ให้มีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีเพื่อลดปัญหาต่างๆที่เกษตรกรในพื้นที่ได้รับจากการใช้สารเคมีโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอำเภอขามทะเลสอ

พฤติกรรม หมายถึง ความสนใจของเกษตรกรที่จะเข้าร่วมในโครงการ และความไม่สนใจของเกษตรกรการที่จะเข้าร่วมในโครงการ

เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร หมายถึง เกษตรประจำตำบลโป่งแดง เกษตรประจำอำเภอขามทะเลสอ หรือนักวิชาการทางด้านการเกษตรในอำเภอขามทะเลสอ

แรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการของเกษตรกรที่อยากจะได้รับสารสกัดจากพืชเพื่อนำไปทดลองในไร่นาของตนเอง หรือเป็นการได้รับสิ่งของที่ตนเองไม่เคยใช้ มีความคิดที่อยากจะทดลองสารที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำมาให้ และเกิดจากการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

อยากทดลอง หมายถึง การที่เกษตรกรต้องการใช้สิ่งของที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำมาส่งเสริม หรือให้ใช้ ซึ่งเกษตรกรทราบเพราะเกิดจากการที่ได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้าน และจากเจ้าที่ส่งเสริมการเกษตร

รายได้ หมายถึง สิ่งตอบแทนที่ได้ในรูปตัวเงินจากการขายสิ้นค้าทางการเกษตรและการรับจ้างทางด้านต่าง ๆ ซึ่งรายได้สามารถแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกของการปลูกพืชในรอบปี (ปลูกข้าวนาปี) และช่วงที่สองของการปลูกพืชของปี (ปลูกข้าวนาปรัง) การรับจ้าง การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ

ประโยชน์ หมายถึง สารที่ช่วยในการกำจัดศัตรูพืช ช่วยรักษาผลผลิตไม่ให้เกิดความเสียหายลดความเสียหายของศัตรูพืชได้ และช่วยประหยัดเวลาในการกำจัดศัตรูพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณภาพ หมายถึง สารที่สามารถทำลายศัตรูพืชได้ และไม่มีผลเสียตามมาภายหลังต่อผู้ใช้ ระยะเวลาในการทำลายศัตรูพืชที่สั้น และไม่มีการตกค้างของสารในผลผลิต แมลงไม่มีการดื้อยา สารสามารถที่จะย้อยสลายตัวเองได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว จะไม่มีการทำลายตัวห่ำตัวเบียฬ

ตัวห้ำตัวเบียฬ หมายถึง แมลงที่คอยกำจัดแมลงศัตรูพืชทางการเกษตร ตัวห้ำ ได้แก่ ด้วงเต่าวัยอ่อน ด่วงเต่าตัวเต็มวัย ตั๊กแตน ตัวต่อ มวนเพชฌฆาต มวณพิฆาต ตัวเบียฬ ได้แก่ แตนเบียฬไข่ แตนหนอน

จิตใจ หมายถึง ความรู้สึกถึงความปลอดภัย ประโยชน์ คุณภาพ การชักชวนจากเจ้าหน้าที่เพื่อนบ้าน สื่อโฆษณาต่างๆ

สุขภาพ หมายถึง ความฉุนของสาร ภูมิแพ้ทางด้านทางเดินหายใจ ผิวหนัง โรคโลหิตจาง และการไปรับการรักษาจากแพทย์

เศรษฐกิจ หมายถึง ราคาของสารที่ใช้มีราคา ต้นทุนของสารที่ใช้ในแต่ละครั้งผลผลิตที่ได้จากการใช้สารแต่ละชนิด ปริมาณของสารที่ใช้ในแต่ละครั้ง คุณภาพของผลผลิตที่ได้จากการใช้สารแต่ละชนิด สภาพความเป็นอยู่ของเกษตรกร ในด้านการถือครองที่ดิน

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับสาร หมายถึง การที่เกษตรกรมีความรู้ที่เกี่ยวกับสารเคมี และสารสกัดจากพืชโดยเกิดจากความรู้รอบตัว และความชำนาญที่เกิดจากการใช้สาร

สารที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำมาให้ทดลอง หมายถึง เมล็ดสะเดาผงที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำมาให้แก่เกษตรกร จำนวนคนละ 3 ถุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการตรวจเอกสารไว้ 2 ส่วน

1. แนวคิดทฤษฎีการตัดสินใจ และกระบวนการตัดสินใจ
2. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการตัดสินใจ

กิจกรรมพื้นฐานที่มีที่อิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต คือการตัดสินใจเพราะคนเราทุกคนเมื่อเกิดมาไม่ว่าจะใช้ชีวิตจะอยู่ภายในบ้านหรือนอกบ้านก็จะต้องพบกับการแก้ปัญหา หรือพบกับปัญหาที่จะต้องทำการตัดสินใจ ในการตัดสินใจจะต้องมีกระบวนการที่มีความรอบคอบเพื่อผลที่ออกมาจะได้มีประสิทธิภาพมากที่สุด Huse (อ้างใน อนันต์ เกตุวงค์ , 2534 : 117) กล่าวว่า การตัดสินใจ คือการเลือกเอาทางเลือกของวิถีการกระทำทางหนึ่งจากหลาย ๆ ทางที่มีอยู่ (สุรัฐ ศิลปอนันต์ , 2523 : 124) กล่าวทำนองเดียวกันว่าการตัดสินใจเป็นการเลือกการปฏิบัติซึ่งมีอยู่สองทางหรือมากกว่า Pfiffner and Presthus..(อ้างใน อนันต์ เกตุวงค์ , 2534 : 114) กล่าวว่าการตัดสินใจเป็นการเลือกระหว่างทางเลือกต่าง ๆ และการสันนิฐานเอาวิถีทางที่ดีที่สุดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น วันทนีย์ ภูมิภัทราคม (2536 : 29) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจที่ใจความว่าการพิจารณาตกลงใจชี้ขาดเลือกทางเลือกที่มีอยู่มากกว่าหนึ่งทางเลือกในอันที่จะทำให้มีการกระทำในลักษณะเฉพาะใด ๆ หรือหมายถึงการตกลงใจเลือกข้อยุติข้อขัดแย้ง และข้อถกเถียงเพื่อให้มีการกระทำไปในทางใดทางหนึ่งที่ได้มีการพิจารณาเลือกและตรวจสอบอย่างรอบคอบแล้ว

การตัดสินใจมีทั้งการตัดสินใจที่ทำเพื่อส่วนตัว และการทำเพื่อส่วนรวมหรือทำเพื่อสังคม ธงชัย สันติวงค์ (2535 : 58) กล่าวว่า คนทุกคนต่างจะนึกถึงอนาคตและทำการตัดสินใจเลือกแนวทางการประพฤติปฏิบัติของคนต่างกันโดยที่ความต้องการต่างๆของคนจะสามารถได้รับการตอบสนองโดยการแสดงออก ซึ่งพฤษติกรรมต่างๆ (สมยศ นาวีการ , 2524 : 337) กล่าวว่าการตัดสินใจหลักส่วนใหญ่จะมุ่งพิจารณาอยู่ที่ตัวบุคคล และการตัดสินใจหลายอย่างทำโดยกลุ่มของบุคคลการตัดสินใจ ดังกล่าวนี้จะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ ทาง Gorge (อ้างใน วีรวัฒน์ กาญจนดุล , 2530 : 609) ให้นิยามของการตัดสินใจว่า เป็นแบบของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งก่อให้เกิดและการดำรงรักษากระบวนการทางสังคมในอันที่จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มบังเกิดขึ้น จีรพรรณ กาญจนะจิตรา (2528 : 239 - 243) ได้อ้างถึงความเห็นของ Reeder ในด้านการตัดสินใจทางด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคม ว่า การตัดสินใจทางด้านสังคมนั้นเป็นการตัดสินใจในรูปแบบทางด้านจิตวิทยาสังคม และนักสังคมส่วนใหญ่จะมองในแง่ที่ว่าสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ แต่บุคคลจะแปลสภาพปัจจัยทางภายนอกมาสู่ในรูปของตัวบุคคลซึ่งจะอยู่ในรูปของความเชื่อ (Beliefs) และความไม่เชื่อ (Disbeliefs) ความเชื่อ และความไม่เชื่อนี้จะเป็นเหตุที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกกระทำพฤติกรรม ดังนั้นการตัดสินใจจะไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอกอย่างเดียว ดังนั้นการกระทำทางสังคมจะประกอบด้วยกลุ่มของปัจจัยหลายประการ เหตุผลดังกล่าวประกอบด้วย

1. ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) ประกอบด้วย

1.1 เป้าประสงค์ (Goals) คือกิจกรรม วัตถุ คุณลักษณะ ความเชื่อ ความรู้ กิจธุระ หรือสภาพความเป็นอยู่ที่บุคคลปรารถนาและต้องการหรือไม่ต้องการ หรือเพื่อการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงเป้าหมายอื่น

1.2 ความเชื่อ (Belief Orientation) คือการรับรู้หรือความเข้าใจความคิด ความรู้ของแต่ละบุคคล หรือของกลุ่มต่อสิ่งที่เกิดขึ้นและลักษณะของสิ่งต่างๆทั้งในอดีต และปัจจุบันและความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆความรู้ที่ผู้กระทำเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและทำการเลือก

1.3 ค่านิยม (Value) คือความเชื่อในสิ่งที่ควรจะเป็นสิ่งที่ผู้กระทำรับรู้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของวิถีทางในการดำเนินชีวิตของแต่ละบุคคล ความเชื่อในสิ่งต่างๆ เช่น ระบบความเชื่อ ทัศนคติ พฤติกรรม กิจการงาน สภาพความเป็นอยู่ ผู้กระทำเชื่อว่าวิถีทางปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ตัวเองเห็นดีเห็นชอบสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติมากกว่าวิธีการอย่างอื่นค่านิยมจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำทางสังคมในการชักนำให้ผู้กระทำกระทำไปตามค่านิยม

1.4 นิสัยและขนบธรรมเนียม (Habit and Customs) คือแบบอย่างพฤติกรรมที่สังคมกำหนดไว้แล้วสืบต่อกันมาด้วยประเพณี และถ้ามีการละเมิดก็จะถูกบังคับด้วยการที่สังคมไม่ยอมรับหรือการไม่เห็นชอบด้วยจะไม่มีการอนุมัติหรือลงโทษอย่างเด็ดขาดจากรัฐบาลหรือตัวแทนจากกฎหมายในการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ปัจจัยผลัก (Push Factors) ประกอบด้วย

2.1 ความคาดหวัง (Expectation) คือการรับรู้การกระทำของสังคม ว่า ผู้อื่น บุคคล กลุ่ม หรือสังคมโดยทั่วไปประสงค์ให้ทุกคนเชื่อ รู้สึก หรือประพฤติปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์นั้น ความคาดหวังประกอบด้วย สิ่งที่ผู้กระทำคาดว่าบุคคลสมควรเชื่อ รู้สึกประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ผู้อื่นต้องการ ดังนั้นความคาดหวังก็จะขึ้นอยู่กับผู้อื่นด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ข้อผูกพัน (Commitment) คือสิ่งที่ผู้กระทำเชื่อว่าตัวเองมีความผูกพันที่จะต้องกระทำให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นๆ ไม่ว่าในอดีตหรือปัจจุบันบุคคลจะต้องเคร่งครัดต่อปัญหาที่ตนเองเกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมข้อผูกพันจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเพราะว่าตนเองจะรู้สึกว่ามีข้อผูกพันอยู่

2.3 การบังคับ (Forces) คือความเชื่อที่มีอยู่ในจิตใจของผู้กระทำว่าได้ทำถูกกำหนดให้มีการตัดสินใจหรือกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่ตนเองไม่มีทางเลือกอื่น ๆ ปัจจัยการบังคับจะเป็นตัวที่คอยกระตุ้นให้มีการตัดสินใจที่รวดเร็วขึ้น ดังนั้นการบังคับจึงมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจและการเลือกกระทำทางสังคมผู้กระทำมักมีแนวโน้มเอียงที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อถูกบังคับให้ทำ

3. ปัจจัยสนับสนุน (Able Factors) ประกอบด้วย

3.1 โอกาส (Opportunity) คือความเชื่อของผู้กระทำที่มีต่อสถานการณ์หรือข้อกำหนด และทางเลือกที่มีอยู่ โอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำของบุคคล ดังนั้นการตัดสินใจจึงขึ้นอยู่กับลักษณะโอกาสที่มีในสถานการณ์นั้น

3.2 ความสามารถ (Ability) คือการรับรู้ของผู้กระทำเกี่ยวกับพลังขีดความสามารถของตนในการกระทำสิ่งในสิ่งหนึ่งจนกระทั่งสามารถบรรลุความสำเร็จภายใต้สถานการณ์นั้นการที่ผู้กระทำตระหนักถึงความสามารถของตนเองจะนำไปสู่การตัดสินใจ และการกระทำทางสังคมเพราะว่าถ้าตัดสินใจไปแล้วตนเองจะมีความสามารถที่จะกระทำได้แน่นอน โดยทั่วไปการกระทำพฤติกรรมใด ๆ บุคคลจะต้องรู้ถึงความสามารถของตัวเองเสียก่อน

3.3 การสนับสนุน (Support) คือการช่วยเหลือหรือการคัดค้านซึ่งผู้กระทำเชื่อว่าตนเองกำลังได้รับหรือคาดว่าจะได้รับจากผู้อื่นในรูปแบบต่างๆ ซึ่งตัวผู้กระทำเองจะเป็นผู้เลือก ดังนั้นการกระทำมีแนวโน้มเอียงที่จะตัดสินใจ และกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อผู้กระทำรู้ว่าจะได้รับการสนับสนุนจากผู้อื่นการสนับสนุนจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำต่อทางสังคม

นอกจากปัจจัยต่างๆที่กล่าวมาแล้วในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลยังจะต้องขึ้นอยู่กับแรงจูงใจซึ่งจะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรม และแรงจูงใจทำให้เกิดมีการปรับปรุงตนเองของบุคคล ดวงเดือน พันธุมนาวิน (อ้างใน สุวิมล ดีล้น , 2526 : 18 - 19) ได้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของบุคคลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) คือแรงจูงใจที่เกิดจากแรงกระตุ้นอย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความสนใจ ความพอใจที่ตนเองได้กระทำ นักจิตวิทยาเชื่อว่าแรงจูงใจภายในมีความสำคัญมากกว่าแรงจูงใจภายนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) คือ แรงจูงใจที่เกิดจากแรงผลักดันจากสังคม เช่น การร่วมมือ การแข่งขัน ความนิยมชมชอบจากผู้อื่น การให้รางวัล การลงโทษ นอกจากแรงจูงใจแล้วการจูงใจก็ยังเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงการตัดสินใจของแต่ละบุคคล

เชียรศรี วิวิธสิริ (2527 , 131 - 132) ยังได้กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจของมนุษย์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจโดยสามารถแบ่งออกได้ดังนี้คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการอันดับแรกของมนุษย์ เช่น ความต้องการทางด้านปัจจัยสี่ และความต้องการทางด้านดำรงเผ่าพันธุ์

2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะดำรงชีวิตโดยปราศจากภัยอันตรายมีสุขภาพที่ดี สุขภาพจิตดี ความมั่นคงในการงานมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3. ความต้องการความรักและการยอมรับจากผู้อื่น (Love and Belonging) เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการจากคนรอบข้าง เช่น พ่อแม่ เพื่อน ความต้องการที่จะให้มีไมตรีจิตต่อกัน ความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ

4. ความต้องการการยกย่อง มีเกียรติยศ ชื่อเสียง (Self - Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะต้องการให้เห็นคุณค่า และความสามารถของตน ได้รู้ว่าตนเองมีค่าทุกคนในสังคมให้เกียรติและยอมรับซึ่งจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

5. ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง สามารถทำได้โดยตามความสามารถที่เป็นจริง (Self Actualization or Self - Fulfillment) เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูงสุดในชีวิต เพื่อแสดงถึงความสามารถและศักยภาพที่ทำได้เอง บุคคลที่ได้รับความต้องการมาถึงขั้นที่ 5 นี้ สามารถที่จะรับรู้และเข้าใจตนเองได้อย่างแท้จริง

ลีลา สินานุเคราะห์ (2530 : 103) ได้กล่าวถึงสถานการณ์ และสภาพของปัญหาที่จะนำไปแบ่งเป็นรูปแบบของการตัดสินใจได้ 2 รูปแบบ

1. การตัดสินใจโดยบุคคลเดียว

2. การตัดสินใจโดยกลุ่ม

Rogers (อ้างใน วีรยศ ทรงพุฒิ , 2530 : 25) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีส่วนที่ทำให้เกิดการยอมรับซึ่งถือว่าการยอมรับมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับการตัดสินใจโดยการยอมรับของแต่ละบุคคลนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัว ซึ่งประกอบไปด้วยอายุ สถานภาพทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจซึ่งรวมไปถึงรายได้ ขนาดของที่ดินและการถือครองที่ดิน ความสามารถเฉพาะอย่างซึ่งรวมถึงระดับการศึกษา และความสามารถทางด้านจิตใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมสื่อสาร ประกอบด้วยพฤติกรรมการติดตามข่าวสาร ที่มาจากแหล่งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ข่าวสารที่มาจากภายนอกชุมชน ความใกล้ชิดข่าวสารซึ่งพฤติกรรมการสือสารของแต่ละบุคคลจะประกอบไปด้วย ผู้สื่อสาร ช่องทางการสื่อสาร , ผู้รับสาร ซึ่งช่องทางการสื่อสารถือว่ามีความสำคัญยิ่งในการกำหนดประเภทข่าวสารนั้น ๆ

Rogers และLynne (อ้างใน วีรยศ ทรงพุฒิ , 2530 : 26) ได้แบ่งช่องทางการสื่อสารออกเป็น 2 ประเภท

1. ช่องทางการสื่อสารมวลชน
2. ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล

ดังนั้น การตัดสินใจเกิดจากความต้องการหรือการแก้ปัญหาของตัวบุคคล และทางด้านสังคมเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยการตัดสินใจประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ เช่น ความเชื่อค่านิยม พฤติกรรมส่วนตัว ปัจจัยอื่น ๆ ที่จะเข้ามามีผลกระทบต่อการตัดสินใจนอกจากจะมีการตัดสินใจแล้วก็ยังเป็นการยอมรับซึ่งถือว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับการตัดสินใจมาก

<u>กระบวนการตัดสินใจ</u> (The Decision Making Process)

กระบวนการตัดสินใจเป็นขั้นตอนที่มีความต่อเนื่องไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดผลสำเร็จ Fulmer (อ้างใน อนันต์ เกตุวงค์ , 2534 : 117) กล่าวว่าทำไมจึงต้องมีการตัดสินใจ และได้ยกตัวอย่างคำพูดของ นักวิชาการบางคนที่กล่าวว่า การตัดสินใจที่แย่ที่สุดคือ การตัดสินใจที่ไม่ได้ตัดสินใจ " ความไม่พอใจในสภาพปัจจุบัน และคิดว่าสภาวะใหม่จะดีกว่าอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการตัดสินใจได้เช่นกัน " Davis (อ้างใน อนันต์ เกตุวงค์ , 2534 : 117)

ขั้นตอนในการตัดสินใจ Tregoe (ใน สมยศ นาวีการ , 2525 : 54 - 55) ได้กล่าวถึงกระบวนการตัดสินใจว่ามีอยู่ 3 ขั้นตอน

1. การระบุปัญหา และการพิจารณาสาเหตุของปัญหา
   - ปัญหาคือ ความแตกต่างที่เกิดขึ้นจริงและสิ่งที่ควรเกิดขึ้น
   - Kepner และ Tregoe ได้แนะนำคำถามสี่อย่างคือ
     1. ความแตกต่างคืออะไร
     2. ความแตกต่างอยู่ที่ไหน
     3. ความแตกต่างเกิดขึ้นเมื่อไหร่
     4. จำนวนความแตกต่างมากน้อยแค่ไหน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การสร้าง และการประเมินทางเลือกแก้ปัญหา

- การพิจารณาถึงทางเลือกแก้ปัญหาหลาย ๆ ทางที่ช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ภายหลังจากการสร้างทางเลือกแก้ปัญหาขึ้น ทางเลือกที่ดีที่สุดจะถูกคัดเลือก

- Kepner และTregoe ได้เสนอแนะการประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของเป้าหมาย "ต้อง" และ "ควรจะ"

3. การดำเนินการตัดสินใจ

- ภายหลังจากการที่หนทางการแก้ปัญหาถูกเลือกว่าเป็นหนทางการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด การตัดสินใจก็จะถูกดำเนินการ ดังนั้นการติดตามผลจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะเพื่อความแน่นอนว่าปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว

ในกระบวนการตัดสินใจก็ยังจะมีกระบวนการที่มีความคล้ายคลึงอีกเช่นกันซึ่ง Roger และShoemaker (อ้างใน วิรยศ ทรงพุฒิ , 2530 : 24) ได้คิดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยอมรับขึ้นโดยมีส่วนประกอบ 5 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนการตื่นตัว (Awareness Stage)

เป็นขั้นที่บุคคลรู้หรือตระหนักถึงการมีของใหม่แต่ยังขาดความรู้ในด้านข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้น จึงเพียงรับรู้ว่ามีของใหม่อยู่แต่ยังไม่สามารถแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับของใหม่นั้น

2. ขั้นตอนความสนใจ (Interest Stage)

เป็นขั้นตอนที่บุคคลเพิ่มความสนใจเกี่ยวกับของใหม่นั้นเพิ่มมากขึ้น และพยายามเสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

3. ขั้นตอนการ ไตร่ตรอง ชั่งใจ (Evaluation Stage)

เป็นขั้นตอนที่บุคคลคิดทบทวน และไตร่ตรองถึงผลดีผลเสียของของใหม่ที่อยู่ภายในจิตใจก่อนที่จะตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับของใหม่นั้น

4. ขั้นตอนของการทดลองทำ (Trial Stage)

เป็นขั้นตอนที่บุคคลนำของใหม่มาใช้เพื่อทดลองดูผลก่อนที่จะเกิดการตัดสินใจ

5. ขั้นตอนการปฏิบัติ (Adoption Stage)

เป็นขั้นตอนที่บุคคลตกลงใจนำเอาของใหม่ไปปฏิบัติ

ดังนั้นในการตัดสินใจจะมีความอยากง่ายซึ่งขึ้นอยู่กับสภาวะของการตัดสินใจที่ เกิดขึ้นซึ่ง ลีลา สินานุเคราะห์ (2530 : 101) ได้แบ่งการตัดสินใจออกตามสภาวะที่เกิดขึ้นซึ่งสามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. การตัดสินใจภายใต้สภาวะที่แน่นอน (Decision Under Certainty) คือ การตัดสินใจที่อยู่บนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่คาดเอาไว้

2. การตัดสินใจภายใต้สภาวะที่เสี่ยง (Decision Under Risk) คือ การตัดสินใจที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของผลลัพธ์ที่แน่นอน

3. การตัดสินใจภายใต้สภาวะที่ไม่แน่นอน (Decision Under Uncertainly) คือ การตัดสินใจที่ไม่มีโอกาสทราบถึงผลลัพธ์ของแต่ละทางเลือกในอีกทรรศนะหนึ่ง

กิตติมา ปรีดีดิลก (2529 : 122) ได้แบ่งการตัดสินใจตามสภาวะที่ทำการตัดสิน เป็น 2 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจตามแบบแผน (Programmed Decision) เป็นการตัดสินใจที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ ไม่เสี่ยงมากนัก

2. การตัดสินใจไม่ตามแบบแผน (Non Programmed Decision) ในการตัดสินใจไม่สามารถที่จะคาดการณ์ได้เป็นการแก้ปัญหาที่อัตราการเสี่ยงสูงกระบวนการซึ่งถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีทั้งการรวบรวมข้อมูล การวินิจฉัยข้อมูลหลังจากกระบวนการต่าง ๆ เกิดขึ้นแล้วการลงมือปฏิบัติก็จะเกิดตามมาแต่

จุมพล สวัสดิยากร (2520 : 62 - 63) กล่าวว่าในกระบวนการตัดสินใจจะต้องมีอุปสรรคเกิดขึ้นซึ่งจะเป็นตัวที่ทำให้เกิดการผิดพลาดในการวินิจฉัยเพื่อการตัดสินใจ ดังนั้นงานอาจจะไม่บรรลุผลสำเร็จได้ เนื่องจากมีอุปสรรคต่อการตัดสินใจดังต่อไปนี้

1. ขาดข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์
2. ขาดความรู้ทางวิชาการในงานนั้น
3. ขาดความชำนาญในการคาดคะแนเหตุการณ์ล่วงหน้า
4. ประเพณีวัฒนธรรม หรือ การปฏิบัติงานแบบดั้งเดิม

นอกจากข้อมูลข้างต้นแล้ว จุมพล สวัสดิยากร (2520 : 62 - 63) ยังให้สาเหตุย่อย ๆ เพิ่มเติมอีกว่า

1. การใช้เหตุผลไม่ถูกต้องหรือใช้แต่สามัญสำนึก
2. ข้อมูลไม่เพียงพอ
3. การบิดเบือนความจริงเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตนเอง
4. การถูกอิทธิพลครอบงำ
5. การหวาดระแวง หรือการระมัดระวังมากเกินไป
6. ไม่มีการพิจารณาเหตุผลให้ละเอียดถี่ถ้วน
7. ในการติดต่อสื่อสารใช้ถ้อยคำที่ไม่ชัดเจน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วีระยศ ทรงพุฒิ (2530) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าเป็นกลุ่มออมทรัพย์ จังหวัดน่าน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจคือ

1. ปัจจัยทางด้านทรัพย์สิน ทำให้เกิดการออมทรัพย์มากยิ่งขึ้น
2. ปัจจัยทางด้านสังคม ทำให้มีโอกาสในการคบหาสมาคมเกิดขึ้น
3. ปัจจัยทางด้านจิตใจ ทำให้เกิดการมีความรู้สึกอบอุ่นทางด้านจิตใจ
4. ปัจจัยทางด้านข่าวสารจากแหล่งต่างๆ การได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่จากเพื่อนบ้าน การประชุม การพูดคุยกันเป็นส่วนตัว การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ การชักชวนจากเพื่อนบ้าน การชักชวนจากญาติพี่น้อง

ธิดา จงก้องเกียรติ (2533) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการอบรมตามโครงการฝึกอบรมอาชีพกลุ่มสตรีระดับหมู่บ้านตำบลในจังหวัดราชบุรี พบว่า สามารถจำแนกกลุ่มปัจจัยเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดซึ่งมีเพียงปัจจัยเดียว คือ ความสนใจ
2. กลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจระดับมาก มีปัจจัยเพียง 4 ปัจจัย คือ
   - 2.1 ขีดความสามารถของผู้เข้ารับการอบรม
   - 2.2 การมีโอกาส
   - 2.3 การสนับสนุน
   - 2.4 ความพึงพอใจ
3. กลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจระดับกลาง มี 3 ปัจจัย คือ
   - 3.1 ความคาดหวังที่จะได้รับผลประโยชน์จากการฝึกอบรม
   - 3.2 การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ
   - 3.3 การถูกบังคับให้เข้ารับการฝึกอบรม
4. กลุ่มปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับน้อย คือความสัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพปัจจุบัน

วิเชียร สว่างศรี (2537) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในระบบการปลูกฝ้าย ตำบลศิลาทิพย์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อเกษตรกรคือ ปริมาณน้ำฝนที่มีผลกระทบต่อการเจริญเติบโตต่อพืช ฤดูการปลูก และแมลงที่คอยสร้างความเสียหายแก่พืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัชรพงษ์ โพธิ์สูง (2536) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสภาตำบลในการวางแผนพัฒนาในจังหวัดขอนแก่น คือ การแก้ปัญหาของตำบลจะใช้การประชุมเป็นหลัก การเสนอปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหา การเสนอโครงการอย่างไม่จำกัด เวลาในการแสดงความคิดเห็นมีการปฏิบัติตามมติที่ประชุมเป็นสำคัญ และการวางแผนพัฒนาตำบลเป็นแบบประชาธิปไตย

สุชิน ฉิมไทย (2536) ได้ทำการวิจัยในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรแบบผสมผสานของเกษตรกรในเขตชลประทานพบว่า ปัจจัยที่มีผลคือ

1. ทางกายภาพ และชีวภาพ
    1.1 ระบบและการใช้น้ำชลประทาน
    1.2 ที่พักอาศัย และพื้นที่เกษตรกรรม
    1.3 พืชรองที่เกษตรกรปลูก
    1.4 การเลี้ยงสัตว์
    1.5 การเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. ทางการส่งเสริมและสื่อสาร
    2.1 การเยี่ยมเยียนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
    2.2 การติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงาน
    2.3 การทัศนศึกษาดูงานการเกษตรแบบผสมผสาน
3. ทางด้านเศรษฐกิจ
    3.1 พื้นที่ถือครอง
    3.2 การประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือน

หมายเหตุ ไม่ปรากฏปัจจัยทางด้านสังคม และวัฒนธรรมว่าจะมีผลต่อการตัดสินใจในครั้งนี้

ชูชีพ ชีพอุดม (2535) ได้ทำการศึกษาถึงเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจในการปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมของเกษตรกรจังหวัดแพร่ พบว่ากระบวนการการตัดสินใจของกลุ่มผู้ปลูกหม่อนและเลี้ยงไหมนั้นมี 5 ขั้นตอน

1. ขั้นปัญหา ก่อนที่จะมีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมนั้น เกิดจากปัญหาการขาดแคลนน้ำ ราคาตลาด และผลผลิตตกต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ขั้นวิเคราะห์ทางเลือก ก่อนที่จะมีการหันมาปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ได้มีการวิเคราะห์ถึงข้อดี และข้อเสียของการปลูกหม่อน และเลี้ยงไหม เช่น การที่ไม่มีปัญหาทางด้านตลาด รายได้ดีกว่าอาชีพเดิมมีการได้รับความรู้จากหน่วยงานของรัฐรวมถึงวิทยาลัยเกษตรกรรม

3. ขั้นตัดสินใจ พบว่าเกษตรกรมีเหตุผลเกี่ยวกับทางเลือก ทางด้านผลตอบแทนที่จะได้รับซึ่งมีประสิทธิภาพสูงสุด

4. ขั้นการปฏิบัติ พบว่าผู้ให้ข้อมูลสามารถทำ และปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งได้รับการฝึกอบรมจากสถานีทดลอง สำนักเร่งรัดพัฒนาชนบท และวิทยาลัยเกษตรกรรม

5. ขั้นประเมินผล พบว่าผู้ให้ข้อมูลมีความพอใจมากในด้านผลผลิตที่ได้จากการเลี้ยงไหมที่ผ่านมา

เกษตรกรผู้ที่ทำอาชีพปลูกหม่อน และเลี้ยงไหมสามารถทำให้มีรายได้ในครอบครัวเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมที่เป็นอยู่ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นก็ตามมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
96319

บทที่ 3
วิธีการศึกษา

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร หมายถึง เกษตรกรผู้ที่ปลูกถั่วฝักยาวในพื้นที่ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอจังหวัดนครราชสีมา จำนวนเกษตรกรทั้งหมด 102 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง หมายถึง เกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวหมู่ที่ 3 หมู่ที่ 6 มีจำนวน 65 ตัวอย่างโดยแยกตามหมู่บ้าน และกลุ่มออกเป็นดังนี้

หมู่ที่ 3 เกษตรกรผู้ที่ได้เข้าร่วมในโครงการ จำนวน 30 ครัวเรือน และเกษตรกรผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมในโครงการ จำนวน 15 ครัวเรือน

หมู่ที่ 6 เกษตรกรผู้ที่ได้เข้าร่วมในโครงการ จำนวน 8 ครัวเรือน และเกษตรกรผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมในโครงการ จำนวน 12 ครัวเรือน

3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างได้ทำการศึกษาจากข้อมูลของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วฝักยาวทั้งหมดในตำบลพื้นที่ ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 3 หมู่ที่4 หมู่ที่6 และหมู่ที่7 รวมทั้งสิ้น 102 ครัวเรือน แล้วทำการคัดเลือกเกษตรกรเพียง 2 หมู่บ้าน (50) % โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับฉลากซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง ในหมู่ที่3 และหมู่ที่6 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 72 ครัวเรือน หลังจากนั้นทำการหาขนาดประชากรโดยใช้วิธีของ Yamane (1973 : 725) อ้างใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2531 : 51) มีสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = ขนาดประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e^2 = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างโดย กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน = 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้วจะทำการหากลุ่มประชากรแต่ละหมู่บ้าน และของแต่ละกลุ่มโดยการใช้วิธีของ Nagtalon สูตรการหาจำนวนตัวอย่างของ Nagtalon (Chua 1984 ใน นำชัย ทนุผล , 2529 : 54) มีดังนี้

$$n_1 = \frac{n N_1}{N}$$

n = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

n_1 = จำนวนตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

N_1 = จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน

เมื่อทำการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 65 ครัวเรือน โดยดูได้จากตาราง

ตารางที่ 1 แสดงการหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้าน และแต่ละกลุ่ม

หมู่ที่	เกษตรกรผู้เข้าร่วมในโครงการ (N)	กลุ่มตัวอย่าง (S)	เกษตรกรผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมในโครงการ (N)	กลุ่มตัวอย่าง (S)
3	34	30	16	15
6	9	8	13	12
รวม	43	38	29	27

ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอขามทะเลสอ ปี พ.ศ. 2540

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการสัมภาษณ์เกษตรกรในหมู่ที่3 และหมู่ที่6 ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จะใช้การสัมภาษณ์ตามรายชื่อของกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ตารางเลขสุ่มเพื่อสุ่มตามรายชื่อของแต่ละกลุ่ม และแต่ละหมู่บ้าน

3.3 <u>เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</u>

การเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจะใช้การสัมภาษณ์ (Interview Schedules) ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบเปิด (Open - Ended questions) และคำถามแบบปิด (Close - Ended Question) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ เป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1. ข้อมูล ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกร

ตอนที่ 2. ปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เกษตรกรตัดสินใจเลือกใช้สาร โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องในด้านจิตใจ สุขภาพ เศรษฐกิจ และความรู้เกี่ยวกับสาร

ตอนที่ 3. ความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชในอนาคต

3.4 <u>การวิเคราะห์ข้อมูล</u>

ข้อมูลด้านสภาพเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรจะทำการวิเคราะห์ค่าร้อยละ และค่ามัชฌิมเลขคณิต ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่ทำให้เกิดการเลือกใช้สาร โดยมีการศึกษาทางด้านจิตใจ สุขภาพ เศรษฐกิจ และความรู้เกี่ยวกับสาร เข้ามาเป็นตัวตัดสินใจในการเลือก และข้อมูลความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชต่อไปในอนาคต ได้แสดงเป็นค่าร้อยละเช่นกัน

การหาค่าร้อยละเป็นการหาค่าอัตราส่วนของข้อมูลเป็นร้อยละซึ่งในการคำนวนหาอัตราส่วนเป็นข้อมูลที่ได้มาจาก เช่น อายุ การศึกษา และอื่น ๆ

$$\text{การหาค่าร้อยละ} = \frac{n \times 100}{N}$$

n = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลที่ทำการศึกษา

N = จำนวนตัวอย่างหรือข้อมูลทั้งหมดที่ทำการศึกษา

การหาค่าเลขมัชฌิมเลขคณิตเป็นการรวบรวมข้อมูลของแต่ละชุดของสมาชิกทั้งหมดหารด้วยจำนวนสมาชิกที่ได้จากการศึกษา ซึ่งค่าที่ได้ทำให้ทราบค่าเฉลี่ยของข้อมูลแต่ละชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15493

สูตรคำนวณ

$$\overline{X} = \frac{\Sigma fX}{N}$$

$\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ย

ΣfX = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดคูณกับความถี่ของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

ในด้านของการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของระดับปัจจัยในการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชนั้น ได้กำหนดการวิเคราะห์ และแปรความหมายของระดับข้อมูลดังต่อไปนี้

ระดับมาก	=	4	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.25 - 4.00
ระดับปานกลาง	=	3	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.24
ระดับน้อย	=	2	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.75 - 2.49
ระดับไม่มี	=	1	ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.24

3.5 <u>ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน</u>

เวลาที่ใช้ในการเริ่มงานวิจัยเก็บข้อมูลและสรุปผลวิจัยประมาณ 6 เดือนเศษ โดยเริ่มจาก ปลายเดือนตุลาคม พ.ศ. 2540 ถึง เมษายน พ.ศ. 2541

3.6 <u>งบประมาณ</u>

ค่าเดินทาง	3000	บาท
ค่าโทรศัพท์	400	บาท
ค่ากระดาษพิมพ์	240	บาท
ค่าถ่ายเอกสาร	900	บาท
อื่น ๆ	500	บาท
รวม	5040	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

บทที่4

ผลการวิจัย

การศึกษาการตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชระหว่างสารเคมีกับสารสกัดจากพืช ในตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา นำเสนอผลการศึกษา 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม (ตารางที่ 2)

จากผลการสัมภาษณ์เกษตรกรในตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 65 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มแรก กลุ่มที่เข้าร่วมโครงการการใช้สารสกัดจากพืชที่จะใช้ทั้งสารเคมี และสารสกัดจากพืช จำนวน 38 คน

กลุ่มสอง กลุ่มที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการการใช้สารสกัดจากพืชโดยใช้แต่สารเคมีเพียงอย่างเดียว จำนวน 21 คน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หมายเหตุ ได้มีการเลิกปลูกถั่วฝักยาวจำนวน 6 คน ในกลุ่มของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการจึงทำให้เหลือเกษตรกรของกลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าโครงการเพียง 21 คน

อายุ

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.29 มีอายุระหว่าง 41-51 ปี รองลงมา ร้อยละ 30.51 มีอายุระหว่าง 52 - 62 ปี และช่วงอายุระหว่าง 30 - 40 ปี ร้อยละ 1.69 ปี มีอายุระหว่าง 63 - 72 ปี เกษตรกรอายุน้อยที่สุด คือ 30 ปี เกษตรกรอายุมากที่สุด คือ 72 ปี เฉลี่ยอายุเท่ากับ 46 ปี

ระดับการศึกษา

จากการสัมภาษณ์ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.45 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา รองลงมา ร้อยละ 8.47 จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 3.39 ไม่ได้รับการศึกษา และ ร้อยละ 1.69 จบการศึกษาระดับอาชีวศึกษา

สถานภาพส่วนตัว

จากการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 96.62 อยู่ในสถานภาพแต่งงาน ร้อยละ 1.69 อยู่ในสถานภาพที่โสด และหย่าร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกภายในครอบครัว

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.01 มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 4-5 คน รองลงมาร้อยละ 25.43 มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 6 - 7 คน ร้อยละ 11.87 มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 2 - 3 คน ร้อยละ 1.69 มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วง 8 คนขึ้นไป ค่าต่ำสุด 2 คน ค่าสูงสุด 8 คน โดยจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 5 คน

จำนวนแรงงานภายในครอบครัว

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.85 มีจำนวนแรงงาน อยู่ในช่วง 1 - 2 คน ร้อยละ 40.68 มีจำนวนแรงงานอยู่ในช่วง 3-4 คน ร้อยละ 8.47 มีจำนวนแรงงานอยู่ในช่วง 5 คนขึ้นไป จำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน จำนวนแรงงานสูงสุด 5 คน จำนวนแรงงานเฉลี่ย 2 คน

การถือครองที่ดินในการอยู่อาศัย

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.33 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 10 - 167 ตารางวา รองลงมา ร้อยละ 23.73 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 168 - 325 ตารางวา ร้อยละ 10.17 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 484 - 641 ตารางวา ร้อยละ 5.08 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 326 - 483 ตารางวา และ ร้อยละ 1.69 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 642 - 800 ตารางวา จำนวนการถือครองที่ดินในการอยู่อาศัยต่ำสุด 10 ตารางวา สูงสุด 800 ตารางวา จำนวนที่ดินในการอยู่อาศัยเฉลี่ย 208.15 ตารางวา

ขนาดพื้นที่ทางการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 74.58 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 1 - 11 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 22.03 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 14 - 26 ไร่ และ ร้อยละ 1.69 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 40 - 52 , 53 ไร่ขึ้นไป จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรต่ำสุด 1 ไร่ จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรสูงสุด 65 ไร่ จำนวนพื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย 11.28 ไร่

การถือครองที่ดินทางการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.41 มีพื้นที่เป็นของตนเอง และเช่าผู้อื่น รองลงมา ร้อยละ 23.73 มีพื้นที่เป็นของตนเอง และ ร้อยละ 11.86 เช่าผู้อื่นทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะเวลาในการทำการเกษตร

จากการศึกษาเกษตรกรพบว่าส่วนใหญ่เกษตรกร ร้อยละ 40.68 ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 20 - 26 ปี รองลงมา ร้อยละ 30.51 ทำการเกษตรอยู่ในช่วง ปี ร้อยละ 20.34 ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 13 - 19 ปี ร้อยละ 5.08 ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 27 - 33 ปี ร้อยละ 3.39 ทำการเกษตรอยู่ในช่วง34 ปี ขึ้นไป ระยะเวลาในการทำการเกษตรต่ำสุด 6 ปี สูงสุด 42 ปี ระยะเวลาในการทำการเกษตรเฉลี่ย 18 ปี

อาชีพในช่วงฤดูปลูกในช่วงแรก

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.05 มีอาชีพทำนาปี รองลงมา ร้อยละ 44.07 อาชีพปลูกถั่วฝักยาว ร้อยละ 27.11 ประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ปลูกไม้ผล ปลูกข้าวโพด ปลูกมัน ปลูกถั่วเขียว ปลูกฝักทอง ปลูกแตงโม ปลูกแตงไท ปลูกแตงกวา และเลี้ยงวัวนม ร้อยละ 16.95 ปลูกมะเขือ ร้อยละ 5.08 ปลูกพริก ร้อยละ 3.39 รับจ้าง ได้แก่ ทำไร่ ทำสวน ร้อยละ 1.69 ปลูกไม้ดอก

อาชีพในช่วงฤดูปลูกในช่วงที่สอง

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.19 มีอาชีพปลูกถั่วฝักยาว รองลงมา ร้อยละ 47.46 ประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ปลูกถั่วเขียว ปลูกแตงโม ปลูกแตงไท ปลูกแตงกวา ตัดผม เลี้ยงวัวนม ร้อยละ 23.73 ประกอบอาชีพรับจ้าง ได้แก่ ทำสวน ทำไร่ ขนมัน ก่อสร้าง ขับรถรับส่งคนงาน ลูกจ้างโรงสีข้าว จับตะพาบน้ำ ร้อยละ 18.64 ปลูกมะเขือ ร้อยละ 15.25 ปลูกพริก ร้อยละ 5.08 ค้าขาย ร้อยละ 1.69 ปลูกไม้ดอก

รายได้จากการทำการเกษตรในช่วงแรก

เกษตรกรที่มีรายได้จากการทำการเกษตรมีจำนวน 56 ราย คิดเป็น ร้อยละ 94.92 และ เกษตรกรที่ไม่มีรายได้จากการทำการเกษตรมีจำนวน 3 ราย คิดเป็น ร้อยละ 5.08 ซึ่ง เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.5 มีรายได้อยู่ในช่วง 40,800 - 75,599 บาท/ฤดู รองลงมา ร้อยละ 32.14 มีรายได้อยู่ในช่วง 6,000-40,799 บาท/ฤดู ร้อยละ 28.57 มีรายได้อยู่ในช่วง 75,600 - 110,399 บาท/ฤดู ร้อยละ 1.79 มีรายได้อยู่ในช่วง 145,200 - 180,000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงแรกต่ำสุด 6,000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงที่สอง 180,000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงแรกเฉลี่ย 59,239.29 บาท/ฤดู

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้จากการทำการเกษตรกรในช่วงที่สอง

เกษตรกรที่มีรายได้จากการทำการเกษตรที่มีรายได้ จำนวน 55 ราย คิดเป็น ร้อยละ 93.22 และ เกษตรกรที่ไม่มีรายได้จากการทำการเกษตรในช่วงที่สอง จำนวน 4 ราย คิดเป็น ร้อยละ 6.78 ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.27 มีรายได้อยู่ในช่วง 4,000 - 21,199 บาท/ฤดู รองลงมา ร้อยละ 21.82 มีรายได้อยู่ในช่วง 21,200 - 38,399 บาท/ฤดู ร้อยละ 7.27 มีรายได้อยู่ในช่วง 38,400 - 55,599 บาท/ฤดู และ ร้อยละ 3.64 มีรายได้อยู่ในช่วง 72,800 - 90,000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงที่สองต่ำสุด 4,000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงที่สองที่สูงสุด 90000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงที่สองเฉลี่ย 22,927.27 บาท/ฤดู

ปัญหาทางด้านการเงินที่เกิดจากการทำการเกษตร

จากการศึกษาสัมภาษณ์เกษตรส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.22 มีปัญหาทางด้าน การเงินที่เกิดจากการทำการเกษตร อันได้แก่ ศัตรูพืช ฝนแล้ง ราคาผลผลิตตกต่ำ ปุ๋ยแพง สารเคมีแพง แรงงานแพง ขาดรายได้ช่วงหลังจากการทำนาปี อาหารวัวแพง และการไปหาแพทย์ รองลงมา ร้อยละ 6.78 ไม่มีปัญหาทางด้านการเงิน

การเข้าไปใช้การบริการทางด้านสังคม

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.14 เข้าไปใช้บริการ และเป็นสมาชิก รองลงมา ร้อยละ 10.17 ไม่ได้บริการ ร้อยละ 1.69 เข้าไปใช้บริการแต่ไม่ได้เป็นสมาชิก

หน่วยงานที่เข้าไปใช้บริการ

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.02 เข้าไปใช้บริการจาก ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์ รองลงมา ร้อยละ 23.73 ใช้บริการจากสหกรณ์เพื่อการเกษตร ร้อยละ 8.47 เข้าร่วมในหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยประจำหมู่บ้าน โครงการปรับปรุงระบบแผน และพัฒนาเกษตรกร ร้อยละ 6.78 ใช้บริการจากธนาคารในท้องถิ่น ร้อยละ 5.08 ใช้บริการของกลุ่มแม่บ้าน และ ร้อยละ 1.69 ใช้บริการจากกลุ่มชุวเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

ข้อมูล		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
อายุ			
30 - 40 ปี		18	30.51
41 - 51 ปี		22	37.29
52 - 62 ปี		18	30.51
63 - 72 ปี		1	1.69
อายุเกษตรกรต่ำสุด	30 ปี		
อายุเกษตรกรสูงสุด	72 ปี		
อายุเกษตรกรเฉลี่ย	46.17 ปี		
การศึกษา			
ไม่ได้รับการศึกษา		2	3.30
ประถมศึกษา		51	86.44
มัธยมศึกษา		5	8.47
อาชีวศึกษา		1	1.69
สถานภาพ			
โสด		1	1.69
แต่งงาน		57	96.61
หม้าย		0	0
หย่าร้าง		1	1.69

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
จำนวนสมาชิกภายในครอบครัว		
2 - 3 คน	7	11.87
4 - 5 คน	36	61.01
6 - 7 คน	15	25.43
8 คนขึ้นไป	1	1.69
จำนวนสมาชิกต่ำสุด 2 คน		
จำนวนสมาชิกสูงสุด 8 คน		
จำนวนสมาชิกเฉลี่ย 5 คน		
จำนวนแรงงานภายในครอบครัว		
1 - 2 คน	30	50.85
3 - 4 คน	24	40.68
5 คนขึ้นไป	5	8.47
จำนวนแรงงานต่ำสุด 1 คน		
จำนวนแรงงานสูงสุด 5 คน		
จำนวนแรงงานเฉลี่ย 2 คน		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
การถือครองที่ดินในการอยู่อาศัย		
10 - 167 ตารางวา	35	59.33
168 - 325 ตารางวา	14	23.73
326 - 483 ตารางวา	6	10.17
484 - 641 ตารางวา	3	5.08
642 - 800 ตารางวา	1	1.69
จำนวนที่ดินต่ำสุด	10 ตารางวา	
จำนวนที่ดินสูงสุด	800 ตารางวา	
จำนวนที่ดินเฉลี่ย	208.15 ตารางวา	
ขนาดพื้นที่ทางการเกษตร		
1 - 13 ไร่	44	74.58
14 - 26 ไร่	13	22.03
27 - 39 ไร่	0	0
40 - 52 ไร่	1	1.69
53 ไร่ขึ้นไป	1	1.69
พื้นที่ทางการเกษตรต่ำสุด	1 ไร่	
พื้น ที่ทางการเกษตรสูงสุด	65 ไร่	
พื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย	11.28 ไร่	
การถือครองที่ดินทางการเกษตร		
เป็นของตนเองทั้งหมด	14	23.73
เช่าบางส่วน	38	64.41
เช่าผู้อื่นทั้งหมด	7	11.86

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพทางการเกษตร		
6 - 12 ปี	18	30.51
13 - 19 ปี	12	20.34
20 - 26 ปี	24	40.68
27 - 33 ปี	3	5.08
34 ปีขึ้นไป	2	3.39
ระยะเวลาในการทำการเกษตรต่ำสุด	6 ปี	
ระยะเวลาในการทำการเกษตรสูงสุด	42 ปี	
ระยะเวลาในการทำการเกษตรเฉลี่ย	18 ปี	
อาชีพในฤดูปลูกพืชช่วงแรก (ตอบมากกว่า 1คำตอบ)		
ทำนาปี	49	83.05
ปลูกไม้ดอก	1	1.69
ปลูกมะเขือ	10	16.95
ปลูกถั่วฝักยาว	26	44.07
ปลูกพริก	3	5.08
รับจ้าง ทำไร่ ทำสวน	2	3.39
อื่น ๆ (ปลูกแตงไท ถั่วเขียว แตงกวา วัวนม ไม้ผล ข้าวโพด มันสำปะหลัง ฝักทอง)	16	27.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
อาชีพในฤดูปลูกในช่วงหลัง (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ปลูกถั่วฝักยาว	42	38.89
ปลูกไม้ดอก	1	1.69
ปลูกมะเขือ	11	18.64
ปลูกถั่วฝักยาว	42	71.19
ปลูกพริก	9	15.25
ค้าขาย	0	0
รับจ้าง (ทำไร่ ทำสวน ก่อสร้าง ขนมัน ขับรถรับส่งคนงาน คนงาน โรงสีข้าว จับตะพาบน้ำ)	14	23.73
อื่น ๆ (ปลูกถั่วเขียว แตงไท แตงโม วัวนม ตัดผม)	28	47.46
รายได้จากการทำการเกษตรช่วงแรก (N = 56)		
เกษตรกรไม่มีรายได้ จำนวน 3 ราย (5.08)		
เกษตรกรมีรายได้ จำนวน 56 ราย (94.92)		
6,000 - 40,799 บาท	18	32.14
40,800 - 75,599 บาท	21	37.50
75,600 - 110,399 บาท	16	28.57
110,400 - 145,199 บาท	0	0
145,200 - 180,000 บาท	1	1.79
รายได้จากฤดูปลูกช่วงแรกต่ำสุด	6,000 บาท/ฤดู	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
รายได้จากฤดูปลูกช่วงแรกสูงสุด 180,000 บาท/ฤดู		
รายได้จากฤดูปลูกช่วงแรกเฉลี่ย 59,239.29 บาท/ฤดู		
รายได้จากการทำการเกษตรในช่วงที่สอง (N = 55)		
เกษตรกรไม่มีรายได้ จำนวน 4 ราย (6.78)		
เกษตรกรมีรายได้ จำนวน 55 ราย (93.22)		
4,000 - 21,199 บาท	37	67.27
21,200 - 38,399 บาท	12	21.82
38,400 - 55,599 บาท	4	7.27
55,600 - 72,799 บาท	0	0
72,800 - 90,000 บาท	2	3.64
รายได้จากการปลูกช่วงที่สองต่ำสุด 4,000 บาท/ฤดู		
รายได้จากการปลูกช่วงที่สองสูงสุด 90,000 บาทฤดู		
รายได้จากฤดูการปลูกช่วงที่สองเฉลี่ย 22,927.27 บาท/ฤดู		
ปัญหาทางการเงินที่เกิดจากการทำการเกษตร		
ไม่มีปัญหา	4	6.78
มีปัญหา	55	93.22
ปัญหาที่พบได้แก่ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ฝนแล้ง	35	63.64
แมลงศัตรูพืช	27	49.09
ราคาผลผลิตตกต่ำ	18	32.73
ปุ๋ยแพง	9	16.36
สารเคมีแพง	9	16.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
แรงงานแพง	2	3.64
ขาดรายได้ช่วงหลังทำนาปี	1	1.82
อาหารวัวแพง	1	1.82
การไปพบแพทย์	1	1.82
การเข้าไปใช้บริการทางสังคม		
ใช้บริการ	52	88.14
ใช้บริการแต่ไม่ได้เป็นสมาชิก	1	1.69
ไม่ได้ใช้บริการ	6	10.17
หน่วยงานที่เข้าไปใช้บริการ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์	36	61.02
ธนาคารในท้องถิ่น	4	6.78
สหกรณ์เพื่อการเกษตร	14	23.73
องค์การบริหารส่วนตำบล	0	0
กลุ่มแม่บ้าน	3	5.08
กลุ่มยุวเกษตร	1	1.69
อื่น ๆ (อาสาสมัครป้องกันภัย ประจำหมู่บ้าน และ โครงการปรับปรุงระบบ และแผนพัฒนาเกษตร)	5	8.47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาถึงระดับปัจจัยต่อการตัดสินใจที่มีต่อสารเคมี และสารสกัดจากพืช

ลักษณะการใช้สารในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร (ตารางที่ 3)

เกษตรกร ร้อยละ 44.07 ใช้สารผสมกัน ร้อยละ 35.59 ใช้สารเคมีอย่างเดียว และ ร้อยละ 20.34 ใช้สารสกัดอย่างเดียว

กลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการโดยใช้สารเคมี (N = 38) (ตารางที่ 4)

ด้านจิตใจ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านจิตใจที่มีต่อสารเคมีอยู่ในระดับน้อย (1.98) และจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความรู้สึกถึงประโยชน์จากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับมาก (3.42) ความรู้สึกถึงคุณภาพของสารเคมีอยู่ในระดับมาก (3.29) การชักชวนจากเพื่อนบ้านที่ทำให้เกิดการใช้สารเคมีอยู่ในระดับปานกลาง (3.05) ความรู้สึกถึงความปลอดภัยจากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับน้อย (2.18) การชักชวนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ทำให้เกิดการใช้สารอยู่ในระดับน้อย (1.92) การได้รับข่าวสารที่เกิดจากการดูโทรทัศน์อยู่ในระดับน้อย (1.89) การได้รับข่าวสารที่เกิดจากการฟังวิทยุที่ทำให้เกิดการใช้สารอยู่ในระดับไม่มีการได้ข่าวสาร (1.55) การได้รับข่าวสารที่เกิดจากการดูหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับที่ไม่มีการดู (1.34) การได้รับข่าวสารที่เกิดจากการดูนิตยสารอยู่ในระดับที่ไม่มีการดูจากนิตยสาร (1.05) การได้รับข่าวสารจากสถานศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.00)

ด้านสุขภาพ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านสุขภาพที่มีต่อสารเคมีอยู่ในระดับน้อย (2.09) และจากการศึกษาเกษตรกรพบว่า กลิ่นของสารเคมีที่ใช้อยู่ในระดับมาก (3.55) ผลต่อทางด้านทางเดินหายใจที่เกิดจากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับน้อย (2.5) ผลต่อทางด้านผิวหนังที่เกิดจากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับน้อย (1.79) ผลจากการไปพบแพทย์เนื่องจากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับที่ไม่มีการไปพบแพทย์ (1.39) ผลต่อทางด้านโรคโลหิตจางที่เกิดจากการใช้สารเคมี อยู่ในระดับไม่มีปัญหา (1.26) เกษตรกรไม่ค่อยที่จะมีความรับผิดชอบตนเองสำหรับในเรื่องการตรวจสอบสุขภาพของตนจากการใช้สารเคมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านเศรษฐกิจ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านเศรษฐกิจที่มีต่อสารเคมีอยู่ในระดับมาก (3.57) และจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีการใช้ราคาของต้นทุนของสารเคมีอยู่ในระดับที่มาก (3.95) เครื่องมือที่ใช้ร่วมกับสารเคมีอยู่ในระดับที่มาก (3.37) ราคาต่อสินค้าหนึ่งชิ้นอยู่ในระดับที่มาก (3.27) ระดับผลผลิตที่เกิดจากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับปานกลาง (3.21) ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะมีการลงทุนจากการใช้สารเคมีที่สูง แต่เกษตรกรก็จะสนใจในเรื่องระดับผลผลิตที่จะต้องได้จากการใช้สารเคมีมากกว่าสิ่งที่ลงทุนไป

ด้านความรู้ต่อสารเคมี

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านความรู้เกี่ยวกับสารที่มีต่อสารเคมีอยู่ในระดับปานกลาง (2.89) และจากการศึกษาเกษตรกรพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 100 ทราบว่าแมลงสามารถที่จะดื้อสารเคมีได้ซึ่งอยู่ในระดับที่มาก (3.84) เกษตรกร ร้อยละ 73.68 ทราบว่าสารเคมีสามารถที่จะตกค้างภายในดินได้และอยู่ในระดับที่มาก (3.71) เกษตรกร ร้อยละ 26.32 ที่ไม่ทราบว่าสารเคมีสามารถตกค้างภายในดินได้เกษตรกร ร้อยละ 68.42 ทราบว่าสารเคมีสามารถที่จะทำลายตัวห้ำตัวเบียฬได้ ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (3.04) และ ร้อยละ 31.58 เกษตรกรไม่ทราบว่าสารเคมีสามารถทำลายตัวห้ำตัวเบียฬได้ ถึงแม้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะทราบ ถึงอันตรายที่เกิดจากสารเคมี ซึ่งความรู้ส่วนใหญ่เกิดจากความชำนาญของเกษตรกรเอง แต่ก็ยังมีเกษตรกรที่ยังไม่รู้ถึงอันตรายจากสารเคมีเช่นกัน

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะการใช้สารในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร

ประเภทของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 59)	ร้อยละ (%)
ใช้สารเคมีอย่างเดียว	21	35.59
ใช้สารสกัดอย่างเดียว	12	20.34
ใช้สารผสมกัน	26	44.07

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงระดับของปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่มีต่อสารเคมี (ในกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
ด้านจิตใจ						
ความปลอดภัยของสาร	1 (2.63)	3 (7.89)	12 (31.58)	22 (57.89)	1.55	ไม่มี
ประโยชน์ของสาร	16 (42.11)	22 (57.89)	- -	- -	3.42	มาก
คุณภาพของสาร	11 (28.85)	27 (71.05)	- -	- -	3.29	มาก
การชักชวนจากเจ้าหน้าที่	- -	1 (2.63)	33 (86.84)	4 (10.53)	1.92	น้อย
การชักชวนจากเพื่อนบ้าน	10 (26.32)	15 (39.47)	9 (23.68)	4 (10.53)	2.82	ปานกลาง
การชักชวนจากสถานศึกษา	- -	- -	- -	38(100.00)	1.00	ไม่มี
การชักชวนจากการดูโทรทัศน์	- -	2 (5.26)	30 (78.95)	6 (15.79)	1.89	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
การชักชวนจากการฟังวิทยุ	- -	4 (10.53)	13 (34.21)	21 (55.26)	1.55	ไม่มี
การชักชวนจากการดูหนังสือพิมพ์	- -	- -	13 (34.21)	25 (65.79)	1.34	ไม่มี
การชักชวนจากการดูนิตยสาร	- -	- -	2 (5.63)	36 (94.74)	1.05	ไม่มี
			ค่าเฉลี่ย =		(1.98)	น้อย
ด้านสุขภาพ						
กลิ่นของสาร	24 (63.16)	11 (28.95)	3 (7.89)	- -	3.55	มาก
ผลต่อทางเดินหายใจ	10 (26.32)	10 (26.32)	7 (18.42)	11 (28.95)	2.50	ปานกลาง
ผลต่อทางด้านผิวหนัง	4 (10.53)	5 (13.16)	8 (21.05)	21 (55.26)	1.79	น้อย
ผลต่อโรคโลหิตจาง	1 (2.63)	- -	7 (18.42)	30 (78.95)	1.26	ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)								ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	มาก (4)		ปานกลาง (3)		น้อย (2)		ไม่มี (1)			
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
การไปพบแพทย์เนื่องจากใช้สาร	-	-	2	(5.26)	11	(28.95)	25	(65.79)	1.39	ไม่มี
					ค่าเฉลี่ย	=		(2.09)		น้อย
ด้านเศรษฐกิจ										
ราคาของสาร/หน่วย	29	(76.32)	9	(23.68)	-	-	-	-	3.76	มาก
ต้นทุนของสารที่ใช้ในแต่ละครั้ง	36	(94.76)	2	(5.26)	-	-	-	-	3.95	มาก
ราคาของเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับสาร	15	(39.47)	22	(57.89)	1	(2.63)	-	-	3.37	มาก
ระดับผลผลิตที่ได้จากสาร	10	(26.32)	26	(68.42)	2	(5.26)	-	-	3.21	ปานกลาง
					ค่าเฉลี่ย	=		(3.57)		มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร						
สารเคมีตกค้างในดิน						
(ไม่ทราบ)	10 = (26.32)					
(ทราบ)	28 = (73.68)					
	24 (63.16)	- -	4 (10.53)	- -	2.74	ปานกลาง
สารเคมีสามารถทำลายตัวห้ำตัวเบียฬได้						
(ไม่ทราบ)	12 = (31.58)					
(ทราบ)	26 = (68.42)					
	12 (31.58)	3 (7.89)	11 (28.95)	- -	2.08	น้อย
แมลงสามารถดื้อฤทธิ์สาร						
(ไม่ทราบ)	- = -					
(ทราบ)	38 = (100.00)					
	35 (92.11)	- -	3 (7.89)	- -	3.84	มาก
			ค่าเฉลี่ย	=	(2.89)	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการโดยใช้สารสกัดจากพืช (N = 38) (ตารางที่ 5)

ด้านจิตใจ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านจิตใจที่มีต่อสารสกัดจากพืชอยู่ในระดับไม่มี (1.66) และจากการศึกษาเกษตรกรมีความรู้สึกถึงความปลอดภัยจากของสารสกัดจากพืชในอยู่ระดับที่มาก (3.71) เกษตรกรมีความรู้สึกถึงประโยชน์ของสารสกัดจากพืชอยู่ในระดับน้อย (2.32) เกษตรกรมีความรู้สึกถึงคุณภาพของสารสกัดจากพืชอยู่ในระดับน้อย (2.29) การชักชวนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ใช้สารสกัดจากพืชโดยมีเจ้าหน้าที่มาชักชวนอยู่ในระดับน้อย (2.03) การได้รับข่าวสารที่เกิดจากการดูจากโทรทัศน์อยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.61) การได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากเพื่อนบ้านอยู่ในระดับที่ไม่มีการรับข่าวสาร (1.53) การได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางวิทยุของเกษตรกรอยู่ในระดับที่ไม่มีการรับข่าวสาร (1.21) การได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชที่เกิดจากหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.03) การได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชที่เกิดจากการดูนิตยสารอยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.03) การได้รับข่าวสารที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชที่เกิดจากสถานศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.00) ถึงแม้ว่าสารสกัดจากพืชนั้นจะมีความปลอดภัย แต่คุณภาพของสารสกัดจากพืชกลับตรงกันข้าม

ด้านสุขภาพ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านสุขภาพที่มีต่อสารสกัดจากพืชอยู่ในระดับไม่มี(1.00) และจากการศึกษาพบว่า กลิ่นของสารสกัดจากพืชอยู่ในระดับที่น้อย (2.32) ผลต่อทางด้านทางเดินหายใจที่เกิดจากสารสกัดจากพืชอยู่ในระดับที่ไม่มีปัญหา (1.05) ผลต่อทางด้านผิวหนังที่เกิดจากการใช้สารสกัดจากพืชอยู่ในระดับที่ไม่มีปัญหา (1.03) ผลต่อทางด้านโรคโลหิตจางที่เกิดจากการใช้สารสกัดจากพืชอยู่ในระดับที่ไม่มีปัญหา (1.00) ผลจากการไปพบแพทย์เนื่องจากการใช้สารสกัดจากพืชอยู่ในระดับที่ไม่มีการไปพบแพทย์ (1.00)

ด้านเศรษฐกิจ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านเศรษฐกิจที่ทีต่อสารสกัดจากพืชอยู่ในระดับไม่มี (1.22) และจากการศึกษาเกษตรกรพบว่าผลผลิตที่เกิดจากการใช้สารสกัดจากพืชอยู่ในระดับที่น้อย (1.87) เกษตรกร ราคาของสารต่อหน่วยอยู่ในระดับที่ไม่มีการสูญเสีย (1.00) ราคาของต้นทุนของการใช้สารแต่ครั้งอยู่ในระดับที่ไม่มีการสูญเสีย (1.00) เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับสารอยู่ในระดับที่ไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีการสูญเสีย (1.00) ถึงแม้ว่าเกษตรกรไม่ต้องมีการลงทุนจากการใช้สารสกัด แต่ระดับผลผลิตที่ได้จากการใช้สารสกัดก็อยู่ในขั้นที่น้อยหรือๆได้ไม่มากเช่นกัน

ความรู้ต่อสารสกัดจากพืช

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านความรู้ที่เกี่ยวกับสารอยู่ในระดับน้อย (2.43) และจากการศึกษาเกษตรกร ร้อยละ 55.26 เกษตรกรไม่ทราบว่าสารสกัดจากพืชจะไม่ตกค้างในดิน ร้อยละ 44.74 ทราบว่าสารสกัดจากพืชจะไม่ตกค้างในดินได้ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (2.58) เกษตรกร ร้อยละ 76.32 ไม่ทราบว่าแมลงไม่สามารถที่จะดื้อฤทธิ์สารได้ ร้อยละ 23.68 เกษตรกรทราบว่าแมลงไม่สามารถที่จะดื้อสารสกัดจากพืชได้อยู่ในระดับที่น้อย (2.44) เกษตรกร ร้อยละ 71.05 เกษตรกรไม่ทราบว่าสารสกัดจากพืชไม่สามารถทำลายตัวห้ำตัวเบียฬ ร้อยละ 28.95 เกษตรกรทราบว่าสารสกัดจากพืชไม่สามารถทำลายตัวห้ำตัวเบียฬได้ อยู่ในระดับน้อย (2.27) เกษตรกรไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชมากนัก

ตารางที่ 5 แสดงระดับปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่มีต่อสารสกัดจากพืช (ในกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)								ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	มาก (4)		ปานกลาง (3)		น้อย (2)		ไม่มี (1)			
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%		
ด้านจิตใจ										
ความปลอดภัยของสาร	33	(86.84)	1	(2.63)	2	(5.26)	2	(5.26)	3.71	มาก
ประโยชน์ของสาร	2	(5.26)	15	(39.47)	14	(36.84)	7	(18.42)	2.32	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)										ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	มาก (4)		ปานกลาง (3)		น้อย (2)		ไม่มี (1)					
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%				
คุณภาพของสาร	2	(5.26)	13	(34.21)	17	(44.74)	6	(15.79)			2.29	น้อย
การชักชวนจากเจ้าหน้าที่	-	-	1	(2.63)	37	(97.37)	-	-			2.03	น้อย
การชักชวนจากเพื่อนบ้าน	1	(2.63)	-	-	17	(44.74)	20	(52.63)			1.53	ไม่มี
การชักชวนจากสถานศึกษา	-	-	-	-	-	-	38	(100.00)			1.00	ไม่มี
การชักชวนจากการดูโทรทัศน์	-	-	-	-	23	(60.53)	15	(39.47)			1.61	ไม่มี
การชักชวนจากการฟังวิทยุ	-	-	-	-	8	(21.05)	30	(78.95)			1.21	ไม่มี
การชักชวนจากการดูหนังพิมพ์	-	-	-	-	2	(5.26)	36	(94.74)			1.03	ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
การชักชวนจากการดูนิตยสาร	- -	- -	1 (2.63)	37 (97.37)	1.03	ไม่มี
			ค่าเฉลี่ย =		(1.66)	ไม่มี
ด้านสุขภาพ						
กลิ่นของสาร	2 (5.26)	12 (31.58)	20 (52.63)	4 (10.53)	2.32	น้อย
ผลต่อทางเดินหายใจ	- -	- -	2 (5.26)	36 (94.74)	1.05	ไม่มี
ผลต่อทางด้านผิวหนัง	- -	- -	1 (2.63)	37 (97.37)	1.03	ไม่มี
ผลต่อโรคโลหิตจาง	- -	- -	- -	38 (100.00)	1.00	ไม่มี
การไปพบแพทย์เนื่องจากการใช้สาร	- -	- -	- -	38 (100.00)	1.00	ไม่มี
			ค่าเฉลี่ย =		(1.28)	ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)										ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	มาก (4)		ปานกลาง (3)		น้อย (2)		ไม่มี (1)					
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%				
ด้านเศรษฐกิจ												
ราคาของสาร/หน่วย	-	-	-	-	-	-	38	(100.00)			1.00	ไม่มี
ต้นทุนของสารในแต่ละครั้ง	-	-	-	-	-	-	38	(100.00)			1.00	ไม่มี
ราคาของเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับสาร	-	-	-	-	-	-	38	(100.00)			1.00	ไม่มี
ระดับผลผลิตที่ได้จากการใช้สาร	-	-	6	(15.79)	21	(55.26)	11	(28.95)			1.87	น้อย
						ค่าเฉลี่ย	=				(1.22)	ไม่มี
ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร												
สารสกัดจากพืชไม่สามารถตกค้างในดิน												
(ไม่ทราบ)	21 = (55.26)											
(ทราบ)	17 = (44.74)											
	5	(29.41)	-	-	12	(70.59)	-	-			2.58	ปานกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
สารสกัดจากพืชไม่ทำลายตัวห้ำตัวเบียน						
(ไม่ทราบ) 27 = (71.05)						
(ทราบ) 11 = (28.95)						
	1 (2.63)	1 (2.63)	9 (23.68)	- -	2.27	น้อย
แมลงไม่ดื้อฤทธิ์สาร						
(ไม่ทราบ) 29 = (76.32)						
(ทราบ) 9 = (23.68)						
	2 (5.26)	- -	7 (18.42)	- -	2.44	น้อย
			ค่าเฉลี่ย	=	(2.43)	น้อย

จากผลการศึกษาสามารถที่จะทราบถึงผลความแตกต่างที่มีต่อสารเคมี และสารสกัดจากพืชของผู้ที่เข้าร่วมโครงการว่ามีความแตกต่างกันเพียงใด

ด้านจิตใจ

เกษตรกรผู้ที่เข้าร่วมโครงการโดยใช้สารเคมีเกษตรกรไม่เคยนึกถึงอันตรายที่เกิดจากการใช้สารเคมี แต่เกษตรกรจะเห็นว่าสารเคมีนั้นมีประโยชน์มาก ซึ่งถ้าเป็นสารสกัดจากพืชนั้นจะไม่มีอันตรายกับตัวเกษตรกรเอง แต่สารสกัดจากพืชนั้นกลับมีผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านสุขภาพ

เกษตรกรผู้ที่ใช้สารเคมีไม่เคยนึกหวั่นถึงอันตรายที่เกิดจากสารเคมี แต่ถ้าเป็นสารสกัดจากพืชนั้นจะไม่มีอันตรายสักนิด

ด้านเศรษฐกิจ

เกษตรกรผู้ที่ใช้สารเคมีนั้นจะต้องมีการลงทุนที่สูง แต่สารสกัดจากพืชนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องมีการลงทุน

ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร

เกษตรกรผู้ที่ใช้สารเคมีนั้นมีความรู้ว่าสารเคมีนั้นเป็นเช่นไร แต่เกษตรกรไม่ค่อยที่จะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของสารสกัดจากพืช

กลุ่มผู้ ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ โดยใช้สารเคมีอย่างเดียว (N = 21) (ตารางที่ 6)

ด้านจิตใจ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านจิตใจที่เกี่ยวกับสารอยู่ในระดับน้อย (2.10) และจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีความรู้สึกถึงประโยชน์จากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับมาก (3.62) เกษตรกรมีความรู้ถึงคุณภาพของสารเคมีอยู่ในระดับมาก (3.38) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีจากเพื่อนบ้านอยู่ในระดับกลาง (3.14) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีจากการดูโทรทัศน์อยู่ในระดับน้อย (1.90) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีจากการฟังวิทยุอยู่ใน ระดับที่ไม่มีการรับ ฟัง (1.71) เกษตรกรมีความรู้สึกถึงความปลอดภัยจากการใช้สารเคมีอยู่ใน ระดับที่ไม่มีความปลอดภัย (1.57) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีจากการดูหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.24) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีจากการดูนิตยสารอยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.10) การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีจากสถานศึกษาอยู่ในระดับที่ไม่มีการได้รับข่าวสาร (1.00) เกษตรกรไม่ค่อยมีการคิดถึงในเรื่องความปลอดภัยจากการใช้สาร แต่เกษตรกรจะมองในเรื่องผลประโยชน์ของสารมากกว่า

ด้านสุขภาพ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านสุขภาพที่เกี่ยวกับสารอยู่ในระดับน้อย (2.19) และจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีสุขภาพที่เกิดจากกลิ่นของสารอยู่ในระดับที่มาก (3.48) เกษตรกรมีสุขภาพที่เกี่ยวกับทางด้านทางเดินหายใจอยู่ในระดับน้อย (2.43) เกษตรกรมีสุขภาพที่เกี่ยวกับทางด้านผิวหนังอยู่ในระดับน้อย (1.81) เกษตรกรมีสุขภาพที่เกษตรกรในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่มีการไปพบแพทย์ (1.76) เกษตรกรมีสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับทางด้านผิว หนังอยู่ใน ระดับที่ไม่มีปัญหา (1.48)

ด้านเศรษฐกิจ

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวกับสารอยู่ในระดับมาก (3.53) และจากการศึกษา พบว่าต้นทุนที่ใช้การลงทุนอยู่ ระดับมาก (3.86) ราคาของสารต่อหน่วยอยู่ในระดับมาก (3.76) ระดับผลผลิตที่เกิดจากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับมาก (3.43) ราคาของเครื่องที่ใช้ร่วมกับสารอยู่ในระดับมาก (3.29)

ด้านความรู้ต่อสารเคมี

ค่าเฉลี่ยรวมทางด้านความรู้ที่เกี่ยวกับสารอยู่ในระดับมาก (3.32) และจากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 100 ทราบว่าแมลงสามารถดื้อสารเคมีได้ ซึ่งอยู่ในระดับมาก (3.81) ร้อยละ 85.71 ทราบว่าสารเคมีสามารถตกค้างอยู่ในดินได้ ซึ่งอยู่ดับมา (3.44) ร้อยละ 14.29 ไม่ทราบว่าสารเคมีสามารถที่จะตกค้างอยู่ในดินได้ และ ร้อยละ 66.67 ทราบว่าสารเคมีสามารถทำลายตัวห้ำตัวเบียฬ ซึ่งอยู่ในระดับมาก (2.71) ร้อยละ 33.33 ไม่ทราบว่าสารเคมีสามารถทำลายตัวห้ำตัวเบียฬได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงระดับปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่มีต่อสารเคมี (ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)										ความหมาย
	มาก (4)		ปานกลาง (3)		น้อย (2)		ไม่มี (1)		ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย		
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
ด้านจิตใจ											
ความปลอดภัยของสาร	-	-	2	(9.52)	6	(28.57)	13	(61.90)	1.76		น้อย
ประโยชน์ของสาร	13	(61.90)	8	(38.81)	-	-	-	-	3.62		มาก
คุณภาพของสาร	8	(38.10)	13	(61.90)	-	-	-	-	3.38		มาก
การชักชวนจากเจ้าหน้าที่	3	(14.29)	-	-	16	(76.19)	2	(9.52)	2.19		น้อย
การชักชวนจากเพื่อนบ้าน	9	(42.86)	7	(33.33)	4	(19.05)	1	(4.76)	3.14		ปานกลาง
การชักชวนจากสถานศึกษา	-	-	-	-	-	-	38	(1.00)	1.00		ไม่มี
การชักชวนจากการดูโทรทัศน์	-	-	-	-	19	(90.48)	2	(9.52)	1.90		น้อย
การชักชวนจากการฟังวิทยุ	-	-	2	(9.52)	11	(52.38)	8	(38.10)	1.71		ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
การชักชวนจากการดูหนังสือพิมพ์	- -	- -	5 (23.81)	6 (76.19)	1.24	ไม่มี
การชักชวนจากการดูนิตยสาร	- -	- -	2 (9.52)	19 (90.48)	1.10	ไม่มี
			ค่าเฉลี่ย =		(2.10)	น้อย
ด้านสุขภาพ						
กลิ่นของสาร	12 (57.14)	7 (33.33)	2 (9.52)	- -	3.48	มาก
ผลต่อทางเดินหายใจ	5 (23.81)	3 (14.29)	8 (38.10)	6 (28.57)	2.43	น้อย
ผลต่อทางด้านผิวหนัง	2 (9.52)	3 (14.29)	5 (23.81)	11 (52.38)	1.81	น้อย
ผลต่อโรคโลหิตจาง	1 (4.76)	2 (9.52)	3 (14.29)	15 (71.43)	1.48	ไม่มี
การไปพบแพทย์เนื่องจากการใช้สาร	1 (4.76)	4 (19.05)	5 (23.81)	11 (52.38)	1.76	น้อย
			ค่าเฉลี่ย =		(2.19)	น้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
ด้านเศรษฐกิจ						
ราคาของสาร/หน่วย	16 (76.19)	5 (23.81)	- -	- -	3.76	มาก
ต้นทุนของสารที่ใช้ในแต่ละครั้ง	19 (90.48)	1 (4.76)	1 (4.76)	- -	3.86	มาก
ราคาของเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับสาร	6 (28.57)	15 (71.43)	- -	- -	3.29	มาก
ระดับผลผลิตที่ได้จากการใช้สาร	9 (42.86)	12 (57.14)	- -	- -	3.43	มาก
			ค่าเฉลี่ย =		(3.59)	มาก
ด้านความรู้ที่เกี่ยวกับสาร						
สารเคมีตกสามารถค้างในดิน						
(ไม่ทราบ)	3 = (14.29)					
(ทราบ)	18 = (85.71)					
	13 (61.90)	- -	5 (23.81)	- -	3.44	มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อมูล	ระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เลือกใช้สาร (N = 38)					
	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	ไม่มี (1)	ค่าเฉลี่ยระดับปัจจัย	ความหมาย
	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %	จำนวน %		
สารเคมีสามารถทำลายตัวห่ำตัวเบียฬ						
(ไม่ทราบ)	7 = (33.33)					
(ทราบ)	14 = (66.67)					
	4 (19.05)	2 (9.52)	8 (38.10)	- -	2.71	ปานกลาง
แมลงสามารถดื้อฤทธิ์สาร						
(ไม่ทราบ)	- = -					
(ทราบ)	21 = (100.00)					
	19 (90.48)	- -	2 (9.52)	- -	3.81	มาก
			ค่าเฉลี่ย =		(3.32)	มาก

จากผลการศึกษาผู้วิจัยสามารถที่เปรียบเทียบระหว่างระดับทางด้านต่าง ๆ ที่มีต่อสารทั้งสองชนิด โดยระบุได้ว่า ถึงแม้ว่าเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับสารเคมีในเรื่องผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นกับตัวเกษตรกร และสิ่งรอบข้าง แต่เกษตรกรก็ยังจำเป็นที่จะต้องใช้สารเคมีเพื่อใช้ในการปราบศัตรูพืชเพราะสารเคมีนั้นมีคุณภาพที่สูงสามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ดี แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสารสกัดจากพืชนั้น สารสกัดจากพืชนั้นถึงแม้ว่าจะไม่มีอันตราย หรือผลเสียต่อผู้ใช้ และสิ่งรอบข้าง แต่เนื่องจากคุณภาพของสารไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรในการปราบศัตรูพืช ซึ่งอาจเกิดจากการที่เกษตรกรขาดความรู้ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชอย่างแท้จริง เกษตรกรส่วนใหญ่จะอาศัยความรู้ความชำนาญสำหรับในเรื่องที่เกี่ยวกับสารเคมีโดยที่ไม่ต้องอาศัยความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการได้รับฟังจากสื่อทางด้านต่าง ๆ แต่ สำหรับความรู้ที่เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชนั้นเกษตรกรยังไม่มีความรู้ความชำนาญอย่างเพียงพอ ซึ่งอาจเกิดจากการที่เกษตรกรไม่เคยให้ความสนใจเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชอย่างเช่นสารเคมี

<u>ตอนที่ 3</u> ผลการศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีต่อไปในอนาคต

<u>กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ</u> (N = 38) (ตารางที่ 7)

<u>การได้รับความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางด้านสื่อโฆษณา</u>

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.11 ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางโทรทัศน์ รองลงมา ร้อยละ 21.05 ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางวิทยุ ร้อยละ 13.16 ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากคนในครอบครัว ร้อยละ 5.26 ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางหนังสือพิมพ์ และ ร้อยละ 10.53 จากทางด้านอื่น ๆ ได้รับสื่อโฆษณาจากทางญาติพี่น้อง และการไม่ได้สังเกตุ

<u>การได้รับความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางด้านสังคม</u>

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.84 ได้รับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รองลงมา 50.00 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางเพื่อนบ้าน และร้อยละ 13.16 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางโรงพยาบาล

<u>แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชโดยทางด้านส่วนตัว</u>

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.21 เกษตรกรเก็บมาใช้เองจากธรรมชาติ รองลงมา ร้อยละ 5.26 เกษตรกรมีการขอทดลองใช้จากเพื่อนบ้าน และ ร้อยละ 60.53 ไม่มีแหล่งที่มาของสาร

<u>แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชโดยทางด้านสังคม</u>

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.11 ได้รับสารสกัดจากพืชโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกรเกษตร รองลงมา ร้อยละ 5.26 ได้รับสารสกัดจากพืชโดยเพื่อนบ้าน และ ร้อยละ 2.63 ไม่มีแหล่งที่มาของสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาเหตุที่เข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 92.11 เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ อยากทดลอง ความต้องการเข้าสังคม เกรงใจเจ้าหน้าที่ อยากได้รับของแจก กำลังหายา กำจัดแมลง รองลงมา ร้อยละ 81.58 เกิดจากการชักชวนของเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 60.53 เกิดจากความสมัครใจและอยากอยากได้รับความรู้ ร้อยละ 50.00 เกิดจากการชักชวนจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 47.37 เกิดจากการมีเวลาว่าง ร้อยละ 26.32 เกิดจากการหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสารเคมี ร้อยละ 10.53 เกิดจากการที่คนในครอบครัวให้เข้า และ เพราะเห็นว่าสารสกัดจากพืชดีกว่าสารเคมี

ความคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืชแทนสารเคมี

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.42 เคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืช รองลงมา ร้อยละ 31.58 ไม่เคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืช โดยเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ใช้สารสกัดไม่ได้ผล ไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับสารสกัด ไม่เคยนึกถึง กลัวใช้ไม่ได้ผล ไม่มีใครใช้ ใช้แต่สารเคมี

ความจำเป็นที่จะใช้สารสกัดจากพืชในปัจจุบัน

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.63 ปัจจุบันไม่ความจำเป็นที่จะต้องใช้สารสกัดจากพืช โดยเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ใช้ไม่ได้ผล สารเคมีดี อยู่แล้ว ใช้ไม่ค่อยได้ผล ฤทธิ์ยาอ่อน ใช้แต่สารเคมี ยังไม่จำเป็น อาจจะหยุดประกอบอาชีพ รองลงมา ร้อยละ 47.37 ปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะใช้สารสกัดจากพืช

การใช้สารสกัดจากพืชในอนาคต

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.63 ไม่แน่ใจ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ถ้า ดีก็จะใช้สารก็จะใช้ ถ้ามีก็จะใช้ ถ้ามีขายก็จะใช้ รอดูราคาของสารเคมี อาจจะหยุดประกอบอาชีพ รองลงมา ร้อยละ 28.95 มีการใช้สารสกัดจากพืช ร้อยละ 18.42 ไม่มีการใช้สารสกัดจากพืช

การไปขอทดลองใช้สารสกัดจากพืชจากเพื่อน

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 98.47 ไม่เคยไปขอทดลองใช้ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ไม่มีใครใช้ รู้ว่าใช้ไม่ได้ผล ฤทธิ์ยาอ่อน ไม่เคยนึกถึง ไม่เคยรู้จักสารสกัดจากพืช ไม่มีเวลา ใช้แต่สารเคมี เก็บมาใช้เอง มีขึ้นเองตามธรรมชาติ ไม่กล้า ไม่มีใครให้ใช้เพราะมีปัญหากันทุกคน รองลงมา ร้อยละ 10.53 เคยไปขอทดลองใช้จากเพื่อนบ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.16 ไม่เคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ รู้ว่าใช้ไม่ได้ผล ไม่มีเวลา ไม่เคยคิด ฤทธิ์ยาอ่อน สารเคมีดีกว่าสารสกัดจากพืช ไม่รู้ถึงประโยชน์ ไม่เคยรู้ข่าวเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช ไม่กล้า ร้อยละ 36.84 เคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่

ความเหมาะสมของระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือ

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.79 ไม่เหมาะสม เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ มาช่วยเหลือช้า ฆ่าแมลงไม่ได้ รองลงมา ร้อยละ 34.21 เหมาะสม

การบริการสารสกัดจากพืช

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.53 มีความเหมาะสม รองลงมา ร้อยละ 39.47 ไม่เหมาะสม เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ให้สารมาทดลองน้อย ไม่เหมาะกับพื้นที่

ความต้องการการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชของผู้เข้าร่วมโครงการ

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.21 ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม รองลงมา ร้อยละ 15.79 ไม่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ รู้ว่าใช้ไม่ได้ผล ไม่มีเวลา เกษตรกรที่ไม่อยากฝึกอบรมแปรว่าเกษตรกรไม่เคยนึกถึงในด้านดีของสารสกัดจากพืช

ข้อดีของสารเคมีในความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

ออกฤทธิ์รวดเร็วทันใจ ฆ่าแมลงได้ดี หาซื้อได้ง่าย ประหยัดเวลา ต่อต้านแมลง ช่วยลดปัญหาจากแมลง ใช้แล้วคุ้ม ใช้แล้วได้ผลผลิตดี ไม่มีข้อคิดเห็น

ข้อเสียของสารเคมีในความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

สารเคมีทำให้สุขภาพไม่ดี สะสมในร่างกาย ทำให้สุขภาพไม่ดีทั้งคนบริโภค และคนใช้ กลิ่นแรง ราคาแพง สารพิษแรง แก้ได้กับศัตรูพืชบางชนิด ฤทธิ์ของสารต้องขึ้นอยู่กับฝนฟ้า ดินเสื่อม และ แมลงดื้อยา

ข้อดีของสารสกัดจากพืชในความคิดเห็นของผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

ไม่มีโทษต่อสุขภาพ ไม่มีโทษต่อผู้บริโภค ใช้ได้ผล ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม เป็นของธรรมชาติไม่มีพิษภัย พอใช้ได้ผลเท่ากับสารเคมี ลงทุนน้อยเพราะเป็นสารธรรมชาติ ทำใช้ได้เองไม่ต้องลงทุน ไม่มีข้อดี ไม่ทราบข้อดี ไม่ทราบข้อดีเพราะใช้ร่วมกับสารเคมี ไม่มีสารตกค้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสียของสารสกัดจากพืชในความคิดเห็นของผู้ที่ เข้าร่วมโครงการ

ออกฤทธิ์ช้า กำจัดแมลงไม่ค่อยได้ ใช้ไม่ได้ผล แพ้กลิ่น ไม่มีขาย ไม่มีข้อเสีย เสียเวลาทำ ไม่มีเวลาทำ ไม่ทราบ ถึงแม้ว่าข้อเสียของสารสกัดจากพืชจะน้อย แต่เกษตรกรจะถือเอาการที่สารออกฤทธิ์ช้า และการที่สารสกัดจากพืชนั้นกำจัดแมลงไม่ค่อยได้มาเป็นตัวตัดสินสำหรับในการที่จะใช้สาร

ตารางที่ 7 ผลการศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืช (ในอนาคตในกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
แหล่งความรู้ข่าวสารสกัดจากพืชด้านสื่อโฆษณา		
ดูจากหนังสือพิมพ์	2	5.26
ฟังจากวิทยุ	8	21.05
ดูจากโทรทัศน์	16	42.11
คนในครอบครัว	5	13.16
อื่น ๆ (ญาติพี่น้อง ไม่ได้สังเกตุ)	4	10.53
ไม่ได้รับข่าวสาร	3	7.89
แหล่งความรู้ข่าวสารสกัดจากพืชด้านสังคม (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
เจ้าหน้าที่เกษตร	33	86.84
เพื่อนบ้าน	19	50.00
โรงพยาบาล	5	13.16
แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชทางด้านส่วนตัว		
ขอทดลองใช้จากเพื่อนบ้าน	2	5.26
เก็บมาจากธรรมชาติ	13	34.21
ไม่มีแหล่งที่มา	23	60.53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชทางด้านสังคม		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	35	92.11
เพื่อนบ้าน	2	5.26
ไม่มีแหล่งที่มา	1	2.63
สาเหตุที่เข้าร่วมโครงการ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรชักชวน	31	81.58
คนในครอบครัวให้เข้าร่วม	4	10.53
เพื่อนบ้านชักชวน	19	50.00
สมัครใจเพราะอยากได้ความรู้	23	60.53
เพราะเห็นว่าสารสกัดจากพืชดี	4	10.53
กำลังหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากสารเคมี	10	26.32
อื่น ๆ (อยากทดลอง ต้องการเข้าสังคม เกรงใจเจ้าหน้าที่ อยากได้รับของแจก กำลังหายากำจัดแมลง)	35	92.11
ความคิดที่จะใช้สารสกัด		
เคย	26	68.42
ไม่เคย	12	31.58
สาเหตุที่ไม่เคยคิดใช้สาร		
ใช้ไม่ได้ผล	3	25.00
ไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับสารสกัด	3	25.00
ไม่เคยนึกถึง	3	25.00
ไม่มีใครใช้	1	8.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
กลัวใช้ไม่ได้ผล	1	8.33
ใช้แต่สารเคมี	1	8.33
ความจำเป็นในการใช้สารในปัจจุบัน		
จำเป็น	18	47.37
ไม่จำเป็น	20	52.63
สาเหตุของความไม่จำเป็น		
ใช้ไม่ได้ผล	12	60.00
ฤทธิ์ยาอ่อน	3	15.00
ใช้แต่สารเคมี	1	5.00
สารเคมีดีอยู่แล้ว	1	5.00
ยังไม่จ	1	5.00
อาจจะหยุดประกอบอาชีพ	1	5.00
ยุ่งยากในการทำ	1	5.00
การใช้สารสกัดในอนาคต		
ใช้	11	28.95
ไม่ใช้	7	18.42
ไม่แน่ใจ	20	52.63
สาเหตุที่ไม่แน่ใจ		
ถ้าดีจริงก็จะใช้	11	55.00
ถ้ามีขายก็จะใช้	5	25.00
รอดูราคาของสารเคมี	2	10.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
อาจจะหยุดประกอบอาชีพ	1	5.00
ถ้ามีก็จะใช้	1	5.00
การไปขอทดลองใช้สารสกัดจากพืชจากเพื่อนบ้าน		
เคย	4	10.53
ไม่เคย	34	89.47
สาเหตุที่ไม่เคยไปขอทดลองใช้สาร (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ไม่มีใครใช้	15	44.12
ใช้ไม่ได้ผล	8	23.53
ไม่เคยนึกถึง	3	8.11
มีขึ้นเองตามธรรมชาติ	2	5.88
มีแต่คนใช้สารเคมี	2	5.88
ไม่มีเวลา	2	5.88
ฤทธิ์ยาอ่อน	1	2.94
เก็บมาใช้เอง	1	2.94
ไม่เคยรู้จัก	1	2.94
ไม่มีใครใช้เพราะมีปัญหากันทุกคน	1	2.94
ไม่กล้า	1	2.94

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
การไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่		
เคย	14	36.84
ไม่เคย	24	63.16
สาเหตุที่ไม่เคยไปขอความช่วยเหลือ		
ไม่เคยนึกถึง	7	29.17
รู้ว่าใช้ไม่ได้ผล	6	25.00
ไม่มีเวลา	6	25.00
ฤทธิ์ยาอ่อน	1	4.17
สารเคมีดีกว่าสารสกัดจากพืช	1	4.17
ไม่กล้า	1	4.17
ไม่รู้ถึงประโยชน์	1	4.17
ไม่เคยรู้ข่าวเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช	1	4.17
ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือ		
เหมาะสม	13	34.21
ไม่เหมาะสม	25	65.79
สาเหตุที่ไม่เหมาะสม		
มาช่วยเหลือช้า	23	92.00
ฆ่าแมลงไม่ได้	2	8.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
การบริการเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช		
เหมาะสม	23	60.53
ไม่เหมาะสม	15	39.47
สาเหตุที่ไม่เหมาะสม (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ให้สารมาทดลองน้อย	15	100.00
ไม่เหมาะกับพื้นที่	1	6.67
ความต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช		
ต้องการ	32	84.21
ไม่ต้องการ	6	15.79
สาเหตุที่ไม่เหมาะสม (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
รู้ว่าใช้ไม่ได้ผล	4	66.67
ไม่มีเวลา	3	50.00
ข้อดีของสารเคมี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ฆ่าแมลงได้ดี	21	55.26
ออกฤทธิ์ได้รวดเร็วทันใจ	10	26.32
ประหยัดเวลา	7	18.42
หาซื้อได้ง่าย	6	15.79
ช่วยปัญหาจากแมลง	2	5.26
ใช้แล้วคุ้ม	2	5.26
ใช้แล้วได้ผลผลิตดี	2	5.26
ไม่มีข้อเสีย	1	2.63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
ข้อเสียของสารเคมี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ทำให้สุขภาพไม่ดี	22	57.89
มีราคาแพง	10	26.32
สะสมในร่างกาย	5	13.16
ทำให้สุขภาพของผู้บริโภค และคนใช้ไม่ดี	5	13.16
แก้ได้กับศัตรูพืชบางชนิด	4	10.53
แมลงดื้อยา	2	5.26
มีกลิ่นแรง	1	2.63
มีสารพิษแรง	1	2.63
ทำให้ดินเสื่อม	1	2.63
ฤทธิ์ของสารต้องขึ้นอยู่กับฟ้าฝน	1	2.63
ข้อดีของสารสกัดจากพืช (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ไม่มีโทษต่อสุขภาพ	30	78.95
ทำใช้ได้เองไม่ต้องลงทุน	4	10.53
ไม่มีข้อดี	4	10.53
เป็นสารธรรมชาติไม่มีพิษภัย	3	7.89
ไม่ทราบข้อดี	3	7.89
ไม่มีโทษต่อผู้บริโภค	2	5.26
ใช้ได้ผล	2	5.26
ไม่มีสารตกค้าง	2	5.26
ลงทุนน้อยเพราะเป็นสารธรรมชาติ	2	5.26
ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม	1	2.63
มีผลเท่ากับสารเคมี	1	2.63
ไม่ทราบข้อดีเพราะใช้กับสารเคมี	1	2.63

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 38)	ร้อยละ (%)
ข้อเสียของสารสกัดจากพืช (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ออกฤทธิ์ช้า	19	50.00
กำจัดแมลงไม่ค่อยได้ผล	10	26.32
ใช้ไม่ได้ผล	9	23.68
แพ้กลิ่น	6	15.79
ไม่มีขาย	3	7.89
ไม่มีข้อเสีย	3	7.89
เสียเวลาทำสาร	2	5.26
ไม่มีเวลาทำ	1	2.63
ไม่ทราบข้อเสีย	1	2.63

กลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมในโครงการ (N = 21) (ตารางที่ 8)

การได้รับความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางด้านสื่อโฆษณา

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.86 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางโทรทัศน์ รองลงมา ร้อยละ 28.57 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางด้านวิทยุ ร้อยละ 9.52 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 4.76 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากคนภายในครอบครัว และ ร้อยละ 14.29 ไม่ได้รับข่าวสาร

การได้ความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางด้านสังคม

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.71 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 66.67 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางเพื่อนบ้าน ร้อยละ 9.52 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางโรงพยาบาล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชโดยทางด้านส่วนตัว

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.33 เก็บมาจากธรรมชาติ รองลงมา ร้อยละ 9.52 เกษตรกรมีการขอทดลองใช้จากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 4.76 เกษตรกรได้รับสารสกัดจากคนในครอบครัว และ ร้อยละ 47.62 เกษตรกรไม่มีแหล่งที่มาของสาร

แหล่งที่ของสารสกัดจากพืชทางด้านสังคม

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 28.57 เกษตรกรได้รับสารสกัดจากพืชจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 4.76 เกษตรกรได้รับสารสกัดจากพืชโดยเพื่อนบ้าน และ ร้อยละ 66.67 เกษตรกรไม่มีแหล่งที่มาของสาร

สาเหตุที่ไม่เข้าโครงการ

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.48 เกษตรกรไม่มีเวลา รองลงมา ร้อยละ 33.33 เกษตรกรไม่ทราบข่าว ร้อยละ 19.05 เกษตรกรเห็นว่าสารเคมีดีอยู่แล้ว ร้อยละ 14.29 เกษตรกรใช้ไม่ได้ผลถึงไม่เข้า และเกษตรกรใช้แต่สารเคมี ร้อยละ 4.76 เกษตรกรไม่มีปัญหาจากการใช้สารเคมี และเจ้าที่ไม่ได้ชักชวน

ความคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืชแทนสารเคมี

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.43 เคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืช รองลงมา ร้อยละ 28.57 ไม่เคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืช เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ใช้แต่สารเคมี และใช้ไม่ได้ผล

ความจำเป็นที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืช

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.14 ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้สารสกัดจากพืช เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ใช้ไม่ได้ผล สารเคมีดีอยู่แล้ว ฤทธิ์ยาอ่อน ใช้ไม่สะดวก เสียเวลาทำสาร และไม่เคยใช้ รองลงมา ร้อยละ 42.68 จำเป็นที่จะต้องใช้สารสกัดจากพืช

การใช้สารสกัดจากพืชในอนาคต

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนมาก ร้อยละ 42.86 ไม่แน่ใจ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ถ้าใช้ได้ผลก็จะใช้ ใช้ไม่ค่อยได้ผล รอดูผลจากเพื่อนบ้าน ถ้าราคาสารเคมีแพงมากก็จะใช้ คิดว่าจะเลิกอาชีพการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 38.09 มีการใช้สารสกัดจากพืช ร้อยละ 19.05 ไม่มีการใช้สารสกัดจากพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขอทดลองใช้สารสกัดจากพืชจากเพื่อนบ้าน

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.95 ไม่เคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ไม่มีใครใช้ ใช้ไม่ได้ผล ไม่เคยนึกถึง ไม่มีเวลา ออกฤทธิ์ช้า ไม่เชื่อถือ เกรงใจ และ ร้อยละ 19.05 เคยไปขอทดลองใช้

การไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.48 ไม่เคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ไม่เคยคิด ไม่มีเวลา ใช้ไม่ได้ผล ออกฤทธิ์ช้า ใช้แต่สารเคมี ไม่เชื่อถือ ไม่มีใครใช้ ปัญหามีไม่มาก ไม่ใช้ ร้อยละ 9.52 เคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่

ความเหมาะสมของระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ที่เข้ามาช่วยเหลือ

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 ไม่เหมาะสม เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ มาช่วยเหลือช้า รองลงมา ร้อยละ 42.86 เหมาะสม

การบริการสารสกัดจากพืชจากเจ้าหน้าที่

เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.95 เหมาะสม รองลงมา ร้อยละ 19.05 ไม่เหมาะสม เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ ให้ทดลองใช้น้อย แสดงว่าเกษตรกรไม่มีการสอบถามหรือให้ความสนใจในเรื่องที่ตนเองไม่ได้มีส่วนรู้เห็น ว่าเมื่อใช้สารแล้วเป็นอย่างไร ปริมาณสารที่นำมาให้ทดลองใช้นั้นใช้อย่างไรจึงจะได้ผล และสามารถที่จะกำจัดศัตรูพืชได้ดีเพียงใด

ความต้องการการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช

จากการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.95 ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม รองลงมา ร้อยละ 19.05 ไม่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม เกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้ รู้ใช้ว่าไม่ได้ผล รักษาไม่ทัน และไม่มีเวลา

ข้อดีของสารเคมีในด้านความคิดเห็นของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

ฆ่าแมลงได้ผลดี ออกฤทธิ์ได้เร็ว ใช้แล้วได้ผลผลิตมาก ใช้ได้สะดวก หาซื้อได้ง่าย

ข้อเสียของสารเคมีในด้านความคิดเห็นของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

สุขภาพไม่ดี มีผลต่อผู้บริโภค มลพิษต่อดินฟ้าอากาศ สะสมในร่างกาย ต้องป้องกันขณะใช้ กลิ่นเหม็น มีอันตรายต่อสัตว์เลี้ยง ใช้ได้กับศัตรูพืชบางชนิด ราคาแพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาได้มีการเปรียบเทียบถึงลักษณะการในความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความคิดที่เหมือนกัน .คือเกษตรกรไม่ค่อยแน่ใจว่าจะใช้สารสกัดจากพืชต่อไปหรือไม่ ซึ่งเกิดจากการที่เกษตรกรไม่ค่อยไว้วางใจในสารสกัด แต่เกษตรกรก็ยังมีความต้องการที่จะได้รับความรู้ในเรื่องสารสกัดจากพืชโดยการที่จะเข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืช (ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 21)	ร้อยละ (%)
แหล่งความรู้ข่าวสารของสกัดจากพืชด้านสื่อโฆษณา		
ดูจากหนังสือพิมพ์	2	9.52
ฟังจากวิทยุ	6	28.57
ดูจากโทรทัศน์	9	42.86
คนในครอบครัว	1	4.76
ไม่ได้รับข่าวสาร	3	14.29
แหล่งความรู้ข่าวสารของสกัดจากพืชด้านสังคม		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	18	85.71
เพื่อนบ้าน	14	66.67
โรงพยาบาล	2	9.52
แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชด้านส่วนตัว		
ขอทดลองใช้จากเพื่อนบ้าน	2	9.52
เก็บจากธรรมชาติ	8	38.10
อื่น ๆ คนในครอบครัว	1	4.76
ไม่มีแหล่งที่มา	10	47.62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 21)	ร้อยละ (%)
แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชด้านสังคม		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	6	28.57
เพื่อนบ้าน	1	4.76
ไม่มีแหล่งที่มา	14	66.67
สาเหตุที่ไม่เข้าร่วมโครงการ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
เจ้าหน้าที่ไม่ได้ชักชวน	1	4.76
ไม่ทราบข่าว	7	33.33
เพราะเห็นว่าสารเคมีดีอยู่แล้ว	4	19.05
ไม่มีเวลา	19	90.48
อื่น ๆ (เกษตรกรใช้ไม่ได้ผลถึงไม่เข้า เกษตรกรใช้แต่สารเคมี และไม่มีปัญหาจากการใช้สารเคมี)	4	19.05
ความคิดที่จะใช้สารสกัด		
เคย	15	71.43
ไม่เคย	6	28.57
สาเหตุที่ไม่เคยคิดใช้สาร		
ใช้แต่สารเคมี	4	66.67
ใช้ไม่ได้ผล	2	33.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 21)	ร้อยละ (%)
ความจำเป็นที่จะใช้สารสกัดในปัจจุบัน		
จำเป็น	9	42.86
ไม่จำเป็น	12	57.14
สาเหตุของความไม่จำเป็น (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ใช้ไม่ได้ผล	4	30.77
ฤทธิ์ยาอ่อน	3	23.08
สารเคมีดีอยู่แล้ว	3	23.08
ใช้ไม่สะดวก	1	7.69
เสียเวลาในการสกัด	1	7.69
ไม่เคยใช้	1	7.69
การใช้สารสกัดในอนาคต		
ใช้	8	38.09
ไม่ใช้	4	19.05
ไม่แน่ใจ	9	42.86
สาเหตุของความไม่แน่ใจ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ถ้าดีจริงก็จะใช้	4	44.44
ถ้ามีก็จะใช้	2	22.22
ใช้ไม่ค่อยได้ผล	1	11.11
รอดูผลจากเพื่อนบ้าน	1	11.11
ถ้าสารเคมีแพงมากก็จะใช้	1	11.11
ถ้ามีขายตามร้านก็จะใช้	1	11.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 21)	ร้อยละ (%)
การไปขอทดลองใช้สารสกัดจากพืชจากเพื่อนบ้าน		
เคย	4	19.05
ไม่เคย	17	80.95
สาเหตุที่ไม่เคยไปขอทดองใช้สาร		
ไม่มีใครใช้	6	35.30
ใช้ไม่ได้ผล	4	23.53
ไม่เคยนึกถึง	3	17.65
ไม่มีเวลา	2	11.76
ออกฤทธิ์ช้า	1	5.88
ไม่เชื่อถือ	1	5.88
การไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ		
เคย	2	9.52
ไม่เคย	19	90.48
สาเหตุที่ไม่เคยไปขอความช่วยเหลือ (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ไม่เคยนึกถึง	6	31.58
ไม่มีเวลา	5	26.32
ใช้ไม่ได้ผล	4	21.05
ออกฤทธิ์ช้า	1	5.26
ไม่เชื่อถือ	1	5.26
ใช้แต่สารเคมี	1	5.26
ไม่มีใครใช้	1	5.26
มีปัญหาจากสารเคมีไม่มาก	1	5.26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 21)	ร้อยละ (%)
ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือ		
เหมาะสม	8	38.10
ไม่เหมาะสม	13	61.90
สาเหตุที่ไม่เหมาะสม		
มาช่วยเหลือช้า	13	100.00
การบริการเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช		
เหมาะสม	17	80.95
ไม่เหมาะสม	4	19.05
สาเหตุที่ไม่เหมาะสม		
ให้สารมาทดลองน้อย	4	100.00
ความต้องการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช		
ต้องการ	17	80.95
ไม่ต้องการ	4	19.05
สาเหตุที่ไม่ต้องการ		
รู้ว่าสารสกัดใช้ไม่ได้ผล	2	50.00
สารสกัดรักษาไม่ทันแมลง	1	25.00
ไม่มีเวลา	1	25.00
ข้อดีของสารเคมี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
ฆ่าแมลงได้ผลดี	12	57.14
ออกฤทธิ์ได้รวดเร็วทันใจ	8	38.09
ใช้แล้วได้ผลผลิตมาก	6	28.57
ใช้ได้สะดวก	2	9.52

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N = 21)	ร้อยละ (%)
หาซื้อได้ง่าย	1	4.76
ข้อเสียของสารเคมี (ตอบมากกว่า 1 คำตอบ)		
สุขภาพไม่ดี	18	85.71
ราคาแพง	5	23.81
มีผลต่อผู้บริโภค	3	14.29
เป็นมลพิษต่อดินฟ้าอากาศ	3	14.29
สารสะสมในร่างกาย	2	9.52
ต้องป้องกันขณะใช้	2	9.52
มีกลิ่นเหม็น	1	4.76
มีผลต่อสัตว์เลี้ยง	1	4.76
ใช้ได้กับศัตรูพืชบางชนิด	1	4.76
มีผลต่อสัตว์เลี้ยง	1	4.76

จากผลการศึกษาทางด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรที่มีต่อสารทั้งสองชนิดจะพบว่าทั้งที่เกษตรกรทราบว่าสารเคมีนั้นมีโทษแก่ตัวเกษตรกร และการลงทุนที่สูง แต่เกษตรกรก็ยังจำเป็นที่จะต้องมีการใช้เพราะสารเคมีนั้นสามารถที่จะช่วยให้ระดับผลผลิตในปริมาณที่มาก แต่เมื่อเทียบกับสารสกัดจากพืชนั้นถึงแม้ว่าจะไม่มีอันตรายกับคน และไม่ต้องลงทุน แต่สารสกัดจากพืชนั้นจะให้ผลผลิตในระดับที่ต่ำจึงไม่เหมาะแก่เกษตรกรที่ต้องการปริมาณผลผลิตที่มาก ดังนั้นจึงอาจที่ระบุได้ว่า ระดับผลผลิตจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่ง

ขั้นการยอมรับของเกษตรกรที่มีต่อสารสกัดจากพืชนั้น พบว่าเกษตรกรมีหลักเกณฑ์การยอมรับอยู่ในขั้นไตร่ตรอง ชั่งใจ แต่เกษตรกรก็ยังมีความบกพร่องในเรื่องกระบวนการใน ขั้นที่ 1. และขั้นที่ 2. คือ ขั้นการตื่นตัว และขั้นการความสนใจ 1. ขั้นการตื่นตัวเกษตรกรยังขาดความรู้ในเรื่องของสารสกัดจากพืชอย่างแท้จริง และ2. ขั้นความสนใจเกษตรกรยังไม่ค่อยที่จะสนใจในเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การทดลอง การเสาะแสวงหาสารสกัดจากพืชจากธรรมชาติด้วยตนเองเพียงแต่เกษตรกรคอยที่จะหาซื้อสารสกัดจากพืชที่เป็นของสำเร็จรูปตามร้านค้า และการรอคอยให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำสารสกัดจากพืชมาแจก หรือนำมาให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษาถึงการตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ในตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 65 ครัวเรือน แต่เนื่องจากเกษตรกรผู้ในกลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการได้เลิกทำการปลูกถั่วฝักยาวเป็นจำนวน 6 ครัวเรือนดังนั้นจึงทำให้เหลือกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 59 ครัวเรือน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัชฌิมเลขคณิต สามารถสรุปได้ดังนี้

สภาพทางเศรษฐกิจ และสังคม

เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 46 ปี เกษตรกร ร้อยละ 86.45 เป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 96.62 อยู่ในสถานภาพที่แต่งงานแล้ว จำนวนสมาชิกภายในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 5 คน จำนวนแรงงานภายในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 2 คน เกษตรกรมีพื้นที่ที่ใช้อยู่อาศัยเฉลี่ย 208.15 ตารางวา ขนาดพื้นที่ทางการเกษตรเฉลี่ย 11.28 ไร่ ร้อยละ 64.41 เป็นพื้นที่ของตนเอง และเช่าผู้อื่น ร้อยละ 40.68 มีระยะเวลาในการทำการเกษตรอยู่ในช่วง 20-26 ปี ร้อยละ 83.05 มีอาชีพทำนาปีเป็นอาชีพหลักในช่วงฤดูปลูกในช่วงแรก ร้อยละ 71.19 มีอาชีพปลูกถั่วฝักยาวเป็นอาชีพในฤดูปลูกช่วงที่สอง เกษตรกรมีรายได้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 37.50 อยู่ในช่วง 40,800-755,999 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงแรกต่ำสุด 6,000 บาท/ฤดู สูงสุด 180,000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกในช่วงแรกเฉลี่ย 59,239.29 บาท/ฤดู ร้อยละ 67.27 มีรายได้จากฤดูช่วงที่สองอยู่ในช่วง 4,000-21,199 บาท/ฤดู รายได้จากฤดปลูกช่วงที่สองต่ำสุด 4,000 บาท/ฤดู สูงสุด 90,000 บาท/ฤดู รายได้จากฤดูปลูกช่วงที่สองเฉลี่ย 22,927.27 บาท/ฤดู เกษตรกร ร้อยละ 93.22 มีปัญหาทางด้านการเงินที่เกิดจากการทำการเกษตรโดยมีปัญหาที่เกิดจากศัตรูพืช ฝนแล้ง ราคาผลผลิตตกต่ำ และราคาสินค้าแพง เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.14 เข้าไปใช้บริการจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับปัจจัยของเกษตรกรที่มีต่อสารเคมีและสารสกัดจากพืช

กลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ

ด้านจิตใจ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 44.07 ใช้สารเคมีผสมกับสารสกัดจากพืชด้านจิตใจ เกษตรกร ร้อยละ 57.89 ระบุว่าสารเคมีนั้นไม่มีความปลอดภัย ร้อยละ 57.89 ระบุว่าสารเคมีนั้นมีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 71.05 ระบุว่าสารเคมีมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 86.84 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเรื่องการใช้สารเคมีอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 39.47 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากเพื่อนบ้านอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 100.00ระบุว่าไม่มีกรชักชวนในเรื่องกรใช้สารเคมีจากสถานศึกษา ร้อยละ 78.95 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องกรใช้สารเคมีจากการดูโทรทัศน์อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 55.26 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากการฟังวิทยุ ร้อยละ 65.79 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากการดูหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 94.74 ระบุว่า ไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากการดูนิตยสาร

ด้านสุขภาพ เกษตรกร ร้อยละ 36.16 ระบุว่าสารเคมีมีกลิ่นอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 28.95 ระบุว่าเกษตรกรไม่มีอาการทางด้านทางเดินหายใจที่เกิดจากการใช้สารเคมี ร้อยละ 55.26 ระบุว่าไม่มีอาการทางด้านผิวหนังที่เกิดจากการใช้สารเคมี ร้อยละ 78.95 ระบุว่าไม่มีอาการทางด้านโรคโลหิตจาง และ ร้อยละ 65.79 ระบุว่าไม่มีการไปพบแพทย์เนื่องจากการใช้สารเคมี

ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกร ร้อยละ 76.32 เกษตรกรระบุว่าราคาของสารเคมีมีราคาที่แพงมาก ร้อยละ 94.74 ระบุว่าต้นทุนของสารที่ใช้ในแต่ละครั้งต้องใช้ต้นทุนที่สูงมาก ร้อยละ 57.89 ระบุว่าราคาของเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับสารมีราคาที่ปานกลาง และ ร้อยละ 68.42 ระบุว่าระดับผลผลิตที่ได้จากการใช้สารเคมีได้ผลผลิตที่ปานกลาง

ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร เกษตรกร ร้อยละ 73.68 ทราบว่าสารเคมีนั้นสามารถที่จะตกค้างในดินได้ร้อยละ 85.71 ระบุว่ามีความรู้ว่าสารเคมีสามารถตกค้างในดินได้ เกษตรกรอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 68.42 ทราบว่าสารเคมีนั้นสามารถทำลายตัวห่ำตัวเบียฬได้ ร้อยละ 46.15 ระบุว่ามีความรู้ว่าสารเคมีนั้นสามารถทำลายตัวห่ำตัวเบียฬได้อยู่ในระดับมาก และ เกษตรกร ร้อยละ 100.00 ทราบว่าแมลงสามารถดื้อฤทธิ์สาร ร้อยละ 92.11 ระบุว่ามีความรู้ว่าแมลงศัตรูพืชสามารถดื้อฤทธิ์สารเคมีได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านจิตใจ เกษตรกร ร้อยละ 86.84 ระบุว่าสารสกัดจากพืชมีความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 39.47 ระบุว่าสารสกัดจากพืช มีประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.74 ระบุว่าสารสกัดจากพืชมีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 97.37 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องการใช้สารสกัดจากพืชจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 52.63 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารสกัดจากพืชจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 100.00 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารสกัดจากพืชจากสถานศึกษา ร้อยละ 60.53 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องสารสกัดจากพืชจากการดูโทรทัศน์อยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 78.95 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารสกัดจากพืชจากการฟังวิทยุ ร้อยละ 94.76 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารสกัดจากพืชจากการดูหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 97.37 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารสกัดจากพืช

ด้านสุขภาพ เกษตรกร ร้อยละ 52.63 ระบุว่าสารสกัดจากพืชมีกลิ่นอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 94.74 ระบุว่าไม่มีอาการทางด้านทางเดินหายใจที่เกิดจากสารสกัดจากพืช ร้อยละ 97.37 ระบุว่าไม่มีอาการทางด้านผิวหนังที่เกิดจากสารสกัดจากพืช ร้อยละ 100.00 ระบุว่าไม่มีอาการโรคโลหิตจางที่เกิดจากสารสกัดจากพืช ร้อยละ 100.00 ระบุว่าไม่มีการไปพบแพทย์เนื่องจากสารสกัดจากพืช

ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกร ร้อยละ 100.00 ระบุว่าไม่มีการเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องที่เกี่ยวกับราคาของสารในแต่ละหน่วย ร้อยละ 100.00 ระบุว่าไม่มีการเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องต้นทุนของสารในการใช้แต่ละครั้ง ร้อยละ 100.00 ระบุว่าไม่มีการเสียค่าใช้จ่ายในเรื่องเครื่องมือ และร้อยละ 55.26 ระบุว่าระดับผลผลิตที่ได้จากการใช้สารสกัดจากพืชอยู่ในระดับน้อย

ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร เกษตรกร ร้อยละ 44.74 ทราบว่าสารสกัดจากพืชจะไม่ตกค้างในดิน ร้อยละ 70.59 ระบุว่าเกษตรกรมีความรู้ว่าสารสกัดจากพืชจะไม่มีการตกค้างอยู่ในดินอยู่ในระดับน้อย เกษตรกร ร้อยละ 28.95 ทราบว่าสารสกัด จากพืชจะไม่ทำลายตัวห่ำตัวเบียฬ ร้อยละ 81.82 เกษตรกรมีความรู้ว่าสารสกัดจากพืชไม่ทำลายตัวห่ำตัวเบียฬอยู่ในระดับน้อย และเกษตรกร ร้อยละ 23.68 ทราบว่าแมลงจะไม่ดื้อฤทธิ์สาร ร้อยละ 77.78 มีความรู้ว่าแมลงจะไม่ดื้อฤทธิ์สารอยู่ในระดับน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ

ด้านจิตใจ เกษตรกร ร้อยละ 61.90 ระบุว่าสารเคมีนั้นไม่มีความปลอดภัย ร้อยละ 38.81 ระบุว่าสารเคมีนั้นมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 61.90 ระบุว่าสารเคมีนั้นมีคุณภาพซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 76.19 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 42.86 ระบุว่า มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากเพื่อนบ้านอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 100.00 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากสถานศึกษา ร้อยละ 90.48 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากการดูโทรทัศน์ ร้อยละ 52.38 ระบุว่ามีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากการฟังวิทยุอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 76.19 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากการดูหนังสือพิมพ์ ร้อยละ 90.48 ระบุว่าไม่มีการชักชวนในเรื่องการใช้สารเคมีจากการดูนิตยสาร

ด้านสุขภาพ เกษตรกร ร้อยละ 57.14 ระบุว่าสารเคมีมีกลิ่นซึ่งอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 38.10 ระบุว่าสารเคมีมีผลต่อโรคทางเดินหายใจอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 52.38 ระบุว่าเกษตรกรไม่มีอาการทางด้านผิวหนังที่เกิดจากสารเคมี ร้อยละ 71.43 ระบุว่าไม่มีอาการของโรคโลหิตจางที่เกิดจากสารเคมี ร้อยละ 52.38 ระบุว่า ไม่มีการไปพบแพทย์เนื่องจากการใช้สารเคมี

ด้านเศรษฐกิจ เกษตรกร ร้อยละ 76.19 ระบุว่าราคาของสารแต่ละหน่วยอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 90.48 ระบุว่าต้นทุนของสารที่ใช้ในแต่ละครั้งอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 71.43 ระบุว่าราคาของเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับสารมีราคาอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.14 ระบุว่าระดับผลผลิตที่ได้จากการใช้สารเคมีอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร เกษตรกร ร้อยละ 85.71 ทราบว่าสารเคมีสามารถตกค้างในดินได้ ร้อยละ 72.22 เกษตรกรมีความรู้ว่าสารเคมีสามารถตกค้างภายในดินได้อยู่ในระดับมาก เกษตรกร ร้อยละ 66.67 ทราบว่าสารเคมีสามารถทำลายตัวห่ำตัวเบียฬได้ ร้อยละ 57,14 เกษตรกรมีความรู้ว่าสารเคมีสามารถทำลายตัวห่ำตัวเบียฬในระดับน้อย และเกษตรกร ร้อยละ 100.00 ทราบว่าแมลงสามารถดื้อฤทธิ์สารได้ ร้อยละ 90.48 มีความรู้ว่าแมลงสามารถดื้อฤทธิ์สารได้อยู่ในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>สภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีต่อไปภายในอนาคต</u>

กลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ (ในกลุ่มผู้ที่ใช้ทั้งสารเคมี และสารสกัดจากพืช)

ความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางด้านสื่อโฆษณา และสื่อทางด้านสังคม เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.11 เกิดจากการดูโทรทัศน์ และ ร้อยละ 86.84 เกิดจากการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชจากทางด้านส่วนตัว และทางด้านสังคม เกษตรกร ร้อยละ 34.21 เกษตรกรเก็บสารมาจากธรรมชาติ และ ร้อยละ 92.11 เกษตรกรได้รับสารสกัดจากพืชจากทางเจ้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สาเหตุที่เข้าร่วมโครงการ เกิดจากการที่เกษตรกร ร้อยละ 81.58 เกิดจากการที่เจ้าหน้าส่งเสริมการเกษตรชักชวน และ ร้อยละ 60.53 เกิดจากความสมัครใจเพราะอยากได้ความรู้เกี่ยวกับสาร

ความคิดของเกษตรกรต่อการใช้สารสกัดจากพืช เกษตรกร ร้อยละ 68.42 ระบุว่าเคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืช ร้อยละ 52.63 ในปัจจุบันไม่จำเป็นที่จะต้องใช้สารสกัดจากพืช ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจาก การใช้สารสกัดจากพืชใช้ไม่ได้ผล และฤทธิ์สารสกัดอ่อน ร้อยละ 52.63 ระบุว่าในอนาคตไม่แน่ใจว่าจะมีการใช้สารสกัดจากพืชหรือไม่ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจาก ถ้าสารสกัดดีจริงก็จะใช้ รองลงมาถ้ามีขายก็จะใช้ และการรอดูผลจากเพื่อนบ้าน

การไปขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เกษตรกร ร้อยละ 89.47 ระบุว่าไม่เคยไปขอทดลองใช้สรสกัดจากเพื่อนบ้านซึ่งเกิดจาก ไม่มีใครใช้สารสกัด รองลงมาเพราะรู้ว่าสารสกัดจากพืชใช้ไม่ได้ผล และไม่เคยนึกถึง ร้อยละ 63.16 ระบุว่าไม่เคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งเกิดจาก ไม่เคยนึกถึงเจ้าหน้าที่ รองลงมา เพราะรู้ว่าสารสกัดใช้ไม่ได้ผล และไม่มีเวลา

การบริการเกี่ยวกับสาร และความต้องการในการฝึกอบรม เกษตรกร ร้อยละ 65.79 ระบุว่าระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือนั้นไม่เหมาะสม เนื่องจาก เข้ามาช่วยเหลือช้าเกินไป และ สารสกัดจากพืชฆ่าแมลงไม่ได้ ร้อยละ 60.53 ระบุว่า การบริการเกี่ยวกับสารที่นำมาให้ทดลองนั้นไม่เหมาะสม เนื่องจาก ให้สารสกัดมาทดลองน้อยเกินไป ร้อยละ 84.21 ระบุว่าเกษตรกรต้องการให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชโดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสาร ข้อดีสารเคมี เกษตรกร ร้อยละ 55.26 ระบุว่าสารเคมีฆ่าแมลงได้ดี รองลงมา ร้อยละ 26.32 สารเคมีออกฤทธิ์ได้รวดเร็วทันใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และ ร้อยละ 18.42 ระบุว่าหาซื้อได้ง่าย ข้อเสียสารเคมี เกษตรกร ร้อยละ 52.89 สารเคมีทำให้สุขภาพไม่ดี รองลงมา ร้อยละ 26.32 ระบุว่าสารเคมีมีราคาแพง และ ร้อยละ 13.16 สารเคมีทำให้สุขภาพไม่ดีทั้งผู้ใช้ และผู้บริโภค ข้อดีสารสกัดจากพืช เกษตรกร ร้อยละ 78.95 ระบุว่าสารสกัดจากพืชไม่มีโทษต่อสุขภาพ รองลงมา ร้อยละ 7.89 เป็นสารธรรมชาติไม่มีพิษภัย และ ร้อยละ 5.26 ระบุว่าไม่มีโทษต่อผู้บริโภค ข้อเสียสารสกัดจากพืช เกษตรกร ร้อยละ 50.00 ระบุว่าสารสกัดพืชออกฤทธิ์ช้า รองลงมา ร้อยละ 26.32 ระบุว่าสารสกัดจากพืชกำจัดแมลงศัตรูพืชไม่ค่อยได้ผล และ ร้อยละ 23.68 ระบุว่า สารสกัดจากพืชใช้ไม่ได้ผล

กลุ่มผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (ในกลุ่มผู้ที่ใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว)

ด้านความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากทางด้านสื่อโฆษณา และสื่อทางสังคม เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 42.86 เกิดจากการดูโทรทัศน์ และ ร้อยละ 85.71 เกิดจากการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

แหล่งที่มาของสารสกัดจากพืชจากทางด้านส่วนตัว และทางด้านสังคม เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 38.10 ระบุว่าเก็บสารมาจากธรรมชาติ และ ร้อยละ 28.57 เกษตรกรได้รับสารสกัดจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

สาเหตุที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการเกิดจากการที่ ร้อยละ 90.48 ไม่มีเวลาว่าง รองลงมา ร้อยละ 33.33 เกิดจากการที่ไม่ทราบข่าว และ ร้อยละ 19.05 เห็นว่าสารเคมีใช้ดีอยู่แล้ว

ความคิดของเกษตรกรต่อการใช้สารสกัดจากพืช เกษตรกร ร้อยละ 71.43 เคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืช ร้อยละ 57.14 ระบุว่าในปัจจุบันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้สารสกัด ซึ่งสาเหตุเกิดจากสารสกัดจากพืชใช้ไม่ได้ผล และฤทธิ์สารอ่อน ร้อยละ 42.86 ในอนาคตไม่แน่ใจว่าจะมีการใช้สารสกัดจากพืชหรือไม่ สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากถ้าสารสกัดดีจริงก็จะใช้

การไปขอทดลองใช้สารสกัดจากเพื่อนบ้าน และจากเจ้าหน้าที่ เกษตรกร ร้อยละ 85.71 ระบุว่าไม่เคยไปขอความช่วยเหลือจากเพื่อนบ้าน ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากไม่มีใครใช้สารสกัดจากพืช รองลงมา เพราะรู้ว่าสารสกัดใช้ไม่ได้ผล ร้อยละ 90.48 ระบุว่าไม่เคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าที่ซึ่งสาเกตุส่วนใหญ่เกิดจากไม่เคยนึกถึงเจ้าหน้าที่ รองลงมา ไม่มีเวลาว่าง และรู้ว่าสารสกัดจากพืชใช้ไม่ได้ผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริการทางด้านสารสกัดจากพืช และความต้องการฝึกอบรมเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.90 ระยะเวลาที่ทางเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยเหลือนั้นไม่เหมาะสม เนื่องจาก มาช่วยเหลือช้า ร้อยละ 80.95 ระบุว่าการบริการเกี่ยวกับสารสกัดที่นำให้ทดลองใช้นั้นเหมาะสม ร้อยละ 80.95 เกษตรกรต้องการให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสาร ข้อดีของสารเคมี เกษตรกร ร้อยละ 57.14 ระบุว่า สารเคมีฆ่าแมลงศัตรูพืชได้ดี รองลงมา ร้อยละ 38.09 ระบุว่าสารเคมีออกฤทธิ์ได้รวดเร็วทันใจ และ ร้อยละ 28.57 ระบุว่าเมื่อใช้สารเคมีแล้วจะได้ผลผลิตมาก ข้อเสียของสารเคมี เกษตรกร ร้อยละ 85.71 ระบุว่าสารเคมีทำให้สุขภาพไม่ดี รองลงมา ร้อยละ 23.81 ระบุว่าสารเคมีมีราคาแพง และ ร้อยละ 14.29 ระบุว่าสารเคมีมีโทษต่อผู้บริโภค

ข้อเสนอแนะต่อผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชระหว่างสารเคมีกับสารสกัดจากพืช ในพื้นที่ตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ลักษณะการใช้สารในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช จากการวิจัยผู้ทำการวิจัยไม่สามารถที่จะมีการควบคุมในเรื่องของการทดลองเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชของผู้ที่เข้าร่วมโครงการได้ ซึ่งผลที่ออกมาในเรื่องของผลผลิตที่ได้จากการใช้สารสกัดจากพืชจะให้ผลผลิตที่มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้น ซึ่งเกิดจากการที่เกษตรกรทดลองสารโดยการใช้สารสกัดจากพืชผสมกับสารเคมี ทั้งนี้พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากความเชื่อว่าในการใช้สารในแต่ละครั้งที่จะต้องมีการผสมสารชนิดต่าง ๆ เพื่อความสามารถในการกำจัดแมลงอย่างได้ผล ดังนั้นจึงอยากให้ทางกรมส่งเสริมการเกษตรมีการให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านการทดลองสำหรับสารสกัดจากพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อหาปริมาณสารที่จะใช้ในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืชอย่างแท้จริงให้แก่เกษตรกรได้เห็นผลกับตนเองในพื้นที่ของเกษตรกร

ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร เกษตรกรส่วนมากยังขาดความรู้เกี่ยวกับสารสกัดจากพืชดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ทางกรมส่งเสริมการเกษตรมีการเพิ่มความถี่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสารสกัดจากพืช ทางด้านโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และอย่างน้อยอยากให้ทุกหน่วยงานในพื้นที่มีการส่งเสริมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชโดยการปิดประกาศเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านสถานศึกษา จากการวิจัยในครั้งนี้ยังไม่พบว่ามีการชักชวนให้มีการใช้สารสกัดจากพืชโดยทางสถานศึกษา ดังนั้นจึงอยากให้ทางสถานศึกษาที่อยู่ในพื้นที่อำเภอขามทะเลสอ ส่งเสริมให้มีการใช้สารสกัดจากพืชโดยการสอดแทรกในเนื้อหาในการเรียนวิชาเกษตรแก่เด็กนักเรียน และการออกสู่พื้นที่ของเกษตรกรภายในอำเภอขามทะเลสอ เพื่อให้ความรู้ และเป็นการกระตุ้นให้มีการใช้สารสกัดจากพืชให้มากขึ้น

ด้านสุขภาพ เกษตรกรบางรายไม่ได้ไปรับบริการจากสาธารณะสุขประจำตำบลข่างเคียงที่มาให้บริการในเรื่องการตรวจเลือดเพื่อหาปริมาณของสารเคมีจึงทำให้ผลที่เกี่ยวกับปัญหาทางด้านโรคโลหิตจางของเกษตรกรไม่ตรงกับความเป็นจริงเท่าที่ควร ดังนั้นจึงอยากให้ทางกระทรวงสาธารณะสุขประจำตำบลมีการหาปริมาณสารเคมีในเลือดของเกษตรกรโดยการออกตรวจเยี่ยมตามบ้านแบบถึงตัวเกษตรกรในช่วงของทุกปี

ทางด้านผลผลิตที่ได้จากการใช้สารในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ผลก็คือการใช้สารเคมีกับการใช้สารสกัดจากพืชนั้นมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดว่าผลผลิตที่ได้จากการใช้สารเคมีมีผลผลิตที่สูงกว่าสารสกัดจากพืชดังนั้นตัวที่จะเป็นตัวชี้ขาดที่จะทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารก็ คือผลผลิตที่ได้จากการใช้สารที่จะเป็นสิ่งเดียวที่จะทำให้เกษตรกรมีการเลือกใช้สารเคมีถึงแม้ว่าสารเคมีจะทำอันตรายต่อสุขภาพก็ตาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากให้ทางกรมส่งเสริมการเกษตรให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องที่เกี่ยวกับสารเคมี และสารสกัดจากพืช โดยจัดการส่งเสริมให้มีการใช้สารสกัดจากพืชอย่างเป็นจริงเป็นจังเพื่อลดปริมาณการใช้สารเคมีที่จะทำให้เกิดผลต่อตัวเกษตรกร และผลรอบข้างทางด้านต่าง ๆ

จากการศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชต่อไปในอนาคต พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่แน่ใจว่าจะใช้สารสกัดจากพืชหรือไม่ อันเนื่องมาจากการที่เกษตรกรใช้สารสกัดจากพืชในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช ผล คือใช้ไม่ได้ผล ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความคิดที่อยากจะให้ทางกรมส่งเสริมการเกษตรปรับปรุงฤทธิ์สารสกัดจากพืชสำหรับในการที่จะป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่นมีการผสมสารสกัดจากพืชชนิดต่าง ๆ เพื่อที่จะนำมาใช้ได้กับแมลงศัตรูพืชหลายชนิดในเวลาเดียวกัน และการเพิ่มปริมาณการใช้สารให้มีความเข้มข้นมากขึ้นซึ่งอาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้สารสกัดจากพืชสามารถป้องกันกำจัดแมลงได้เช่นเดียวกันกับสารเคมี

ความต้องการการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืช สาเหตุอื่นที่ทำให้เกษตรกรต้องการที่จะให้มีการจัดฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชดังขั้นต้นแล้ว คือ เป็นการช่วยเหลือเกษตรกรในการลดการใช้สารเคมี และยังเป็นหน้าเป็นตาของจังหวัดอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาผู้วิจัยได้รับฟังปัญหาต่าง ๆ ที่ขณะทำการสัมภาษณ์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากที่จะนำเสนอดังนี้ ทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาที่เกิดจากทางด้านการลงทุนการผลิตที่สูง และปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ เช่น ปัญหาฝนทิ้งช่วง แมลงศัตรูพืชระบาด ดังนั้นแนวการแก้ไขปัญหาหน่วยงานทางด้านธนาคารเพื่อการเกษตรสามารถที่จะช่วยเหลือเกษตรกรได้ก็คือ ทางด้านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ควรมีการให้ดอกเบี้ยที่ต่ำแก่เกษตรกร (ซึ่งได้ข้อมูลมาจากการบอกกล่าวของเกษตรกรในขณะทำการสัมภาษณ์ซึ่งอยู่นอกเหนือแบบสัมภาษณ์ ในครั้งนี้) และการจัดหาหน่วยงานของกรมส่งเสริมการเกษตรที่มีความรู้ทางด้านอารักขาพืชเข้ามาช่วยเหลือในด้านการกำจัดศัตรูพืช แต่ถ้าจะให้ดีทางกรมส่งเสริมการเกษตรควรให้เกษตรกรทดลองใช้สารสกัดจากพืชในปริมาณที่มากกว่าที่ให้เกษตรกรทดลองใช้ในโครงการด้านภัยแล้งที่เกิดจากปัญหาฝนทิ้งช่วงอยากให้ทางเจ้าหน้าที่ประจำท้องถิ่นทั้งผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และเจ้าที่ส่งเสริมการเกษตรจัดกลุ่มอาสาสมัครของเกษตรกรภายในพื้นที่เพื่อทำการขุดแหล่งน้ำที่ใช้ในทางการเกษตรให้มีมากขึ้นเพื่อเป็นการลดปัญหาจากการขาดแคลนแหล่งน้ำในช่วงหน้าแล้งของทุกปี และเป็นการสร้างความสามัคคีของเกษตรกร และจะเป็นการเพิ่มจำนวนแหล่งน้ำที่จะสามารถเพิ่มการเพาะปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ได้ เช่น ข้าวนาปรัง ซึ่งจะเป็นการทดแทนรายได้ที่สูญเสียไปจากการทำลายผลผลิตในช่วงที่ผ่านมาจากแมลงศัตรูพืช และจากการออกสัมภาษณ์เกษตรกรเกษตรกรบางครอบครัวเมื่อว่างจากการทำไร่ก็จะอยู่กับที่พักโดยไม่ได้ทำอะไร ดังนั้นจึงอยากให้ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจัดตั้งกลุ่มเพื่อฝึกการอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชเพื่อการผลิตสารสกัดจากพืชในลักษณะสำเร็จรูป ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือทางด้านรายได้แก่เกษตรกรภายในหมู่บ้าน และเป็นการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้สารสกัดจากพืชมากขึ้น

เมื่อพิจารณาถึงการที่จะให้เกษตรกรมีการใช้สารสกัดจากพืชนั้น การที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการใช้สารของเกษตรกรนั้นเป็นเรื่องที่ยาก ดังนั้นหน่วยงานทุกหน่วยงานจะต้องมีการประสานความร่วมมือทางด้านสื่อความรู้แก่เกษตรกร และการส่งเสริมให้มีการใช้สารสกัดนี้อาจจะมีอุปสรรคทางด้านอื่น เช่นอาจเกิดจากการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงความคิดของเกษตรกรที่จะให้มีการใช้สารสกัดจากพืชต้องใช้เวลาที่ยาวนาน อันเนื่องมาจากปริมาณของหน่วยงานที่รับผิดชอบเช่นกรมส่งเสริมการเกษตร และกลุ่มของเกษตรกรที่ยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมากที่จะรับผิดชอบความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสารสกัดของกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรมีความคิดเห็นว่าสารสกัดจากพืชนั้นใช้ไม่ได้ผล ออกฤทธิ์ช้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงอยากให้ทางกรมส่งเสริมการเกษตร มีการส่งเสริมให้มีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมี และสุดท้ายถ้าการส่งเสริมให้มีการใช้สารสกัดจากพืชไม่เป็นผลจึงอยากให้ทางเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรภายในพื้นที่ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้สารสกัดจากพืชควบคู่ไปกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารเคมีเพื่อเป็นการลดปริมาณการใช้สารเคมี และลดปัญหาทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ และมลพิษทางด้านสิ่งแวดล้อมภายในพื้นที่ที่ทำการเกษตร

สำหรับผู้ที่มีความประสงค์ที่จะทำงานวิจัยในลักษณะนี้ ผู้วิจัยควรมีการเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำถามทางด้านแหล่งข่าวสาร รายชื่อของรายการที่เกษตรกรได้รับชมจากทางด้านสื่อต่าง ๆ รูปแบบของสารุที่ต้องการ ชนิดของสารที่มีอยู่ภายในพื้นที่ แมลงศัตรูพืชที่อยู่ภายในพื้นที่ ข้อมูลเหล่านี้สามารถที่จะใช้เป็นข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่จะทราบถึงความรู้ของเกษตรกรที่มีต่อสารสกัดจากพืช ลักษณะความต้องการใช้สารของเกษตรกร แหล่งของสารสกัดที่มีอยู่ภายในพื้นที่เพื่อที่จะเป็นแหล่งต้นต่อของสารที่จะสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ชนิดของแมลงศัตรูพืชที่จะสามารถระบุถึงชนิดของสารสกัดจากพืชที่ทางเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนำมาช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้ทันท่วงที่และเป็นการสาธิตต่อการใช้สารสกัดจากพืชให้กับเกษตรอย่างถึงตัวเกษตรกร

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลผู้ทำการวิจัยได้ประสบปัญหา คือ เกษตรกรไม่มีเวลาว่างพอที่จะให้ข้อมูล การที่ไม่เต็มใจที่จะให้ข้อมูลทั้งในเวลาที่กำลังทำงานอยู่ และขณะเวลาว่าง อีกทั้งความไม่คุ้นเคยกัน และสุดท้าย เรื่องการฝึกการสัมภาษณ์ให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องรวดเร็ว และเพื่อไม่เป็นการลบกวนเวลา ดังนั้นเพื่อการสัมภาษณ์ที่บรรลุผล ผู้สัมภาษณ์จะต้องปฏิบัติดังนี้

1. การที่จะเข้าไปทำการสัมภาษณ์เกษตรกรนั้นควรที่จะทำการสอบถามเกี่ยวกับผู้ที่อยู่ภายในพื้นที่เสียก่อนว่าควรจะเข้าไปสัมภาษณ์เกษตรกรในช่วงเวลาใด และการฝึกเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในการสัมภาษณ์

2. การทำความคุ้นเคยกับตัวเกษตรกรก่อนที่จะทำการสัมภาษณ์โดยมีการแนะนำตัวเองเสียก่อน ผู้สัมภาษณ์จะต้องทำตัวให้เหมาะสมกับฐานะทางด้านอายุ และการศึกษา

3. ในการสัมภาษณ์ควรมีการรับฟังปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกำลังสัมภาษณ์อยู่ในขณะนั้นเพื่อจะได้นำไปบอกกล่าวแก่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่ประจำในพื้นที่โดยเจ้าหน้าที่สามารถที่จะหาทางแก้ไขปัญหาได้ทันท่วงที่ และเป็นการศึกษาถึงปัญหาที่แท้จริงที่อยู่นอกแบบสัมภาษณ์และเปรียบเสมือนเป็นการฝึกหาประสบการณ์ที่จะสามารถนำไปใช้ในอนาคตในวิชาชีพได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กิตติมา ปรีดีดิลก. 2529. ทฤษฎีบริหารองค์การ. ภาควิชาบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินรวิโรฒประสานมิตร. 122.

จีรพรรณ กาญจนะจิตรา. 2528. ระเบียบการวิจัยขั้นสูงทางสังคมวิทยา - มนุษย์วิทยา. กรุงเทพ : บริษัทวิคตอรี่เพาเวอร์พอยท์ จำกัด. อ้างถึง W.W. Reeder. 1976. Beliefs and Social Action. (mimeographed)

จุมพล สวัสดิยากร. 2520. หลักการบริหารและมนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพ : โรงพิมพ์สุวรรณภูมิ. 62 - 68 , 375

ชูชีพ ชีพอุดม. 2535. กระบวนการตัดสินใจในการปลูกหม่อน และเลี้ยงไหมของเกษตรกรจังหวัดแพร่. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

เชียรศรี วิวิธสิริ. 2527. จิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่. ภาควิชาศึกษาผู้ใหญ่. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ธงชัย สันติวงษ์. 2537. " การศึกษาการบริหารพฤติกรรมองค์การเชิงบริหาร ". พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์. 58.

ธิดา จงก้องเกียรติ. 2533. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้ารับการอบรมตามโครงการฝึกอาชีพกลุ่มสตรีระดับหมู่บ้านตำบล ในจังหวัดราชบุรี. กรุงเทพ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นำชัย ทนุผล. 2529. วิธีการเตรียมโครงการวิจัย. เชียงใหม่ : ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร , สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2531. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพ : สามเจริญพานิช.

เรไร ท่าผา. 2536. " การวิจัยและการพัฒนาหาสิ่งทดแทนการใช้สารเคมีปราบศัตรูพืช ". วารสารเทคโนโลยีที่เหมาะสม. ปีที่ 11 ฉบับที่ 5 : 49.

ลีลา สินานุเดราะห์. 2530. องค์การและการจัดการ. หน่วยศึกษานิเทศน์. กรมการฝึกหัดครู. 101 - 103.

วัชระพงษ์ โพธิ์สูง. 2536. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของสภาตำบลในการวางแผนพัฒนาตำบล ศึกษาจากประสบการณ์จริงของแพทย์ประจำตำบล ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัทนีย์ ภูภัทราคม. 2536. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ. ภาควิชาเศรษฐศาสตร์. คณะวิชาการจัดการ. สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรมราชูประถัมภ์. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์เทียมวัฒนา.

วิชัย ก่อประดิษฐ์สกุล และคณะ. 2536. " การพัฒนาสารออกฤทธิ์จากพืชในการควบคุมแมลงศัตรูพืช ". เกษตรก้าวหน้า. ปีที่ 8 ฉบับที่ 6 : 72.

วิเชียร สว่างศรี. 2537. ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจของเกษตรกรในการปลูกฝ้าย ในตำบลศิลาทิพย์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี. กรุงเทพ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีรวัฒน์ กาญจนดุล. 2530. " ขอบข่ายทางทฤษฎีของแนวความคิดเรื่องระบบ และทฤษฎีการตัดสินใจ ". พัฒนาบริหารศาสตร์. 27 (ตุลาคม) : 609.

วีระยศ ทรงพุฒิ. 2530. ปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเมือง จังหวัดน่าน. กรุงเทพ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 24 - 26

วุฒิชัย จำนงค์. 2521. " พฤติกรรมการตัดสินใจการพิจารณาขอบข่ายทางทฤษฎี ". พัฒนาบริหารศาสตร์. 18 (เมษายน) : 203.

สถานีเกษตรอำเภอขามทะเลสอ. โครงการปรับปรุงระบบแผน และพัฒนาเกษตรกร. ตำบลโป่แดง. อำเภอขามทะเลสอ. จังหวัดนครราชสีมา.

สถานีบริหารศัตรูพืชโดยชีววิธี. 2540. คู่มือโครงการกรส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพ. กรุงเทพ : กรมส่งเสริมการเกษตร.

สมยศ นาวีการ. 2524. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพ : คณะพานิชย์ศาสตร์ และการบัญชี. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 337.

_____. 2525. การบริหารคู่มือทดสอบ. กรุงเทพ : คณะพานิชย์ศาสตร์ และการบัญชี. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำนักพิมพ์บรรณกิจ. 54 - 55.

สุรัฐ ศิลปอนันต์. 2523.หลัก และบริหารการศึกษา. กรุงเทพ : อัมรินทร์การพิมพ์. 124.

สุชิน ฉิมไทย. 2536. ปัจจัยที่ผลต่อการตัดสินใจทำการเกษตรแบบผสมผสานของเกษตรกรในเขตชลประทาน จังหวัดมหาสารคาม. ขอนแก่น : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สุวิมล ดีล้น. 2526. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพ : วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนันต์ เกตุวงศ์. 2534. หลัก และเทคนิคการวางแผน. กรุงเทพ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 116-120.

อำนวย อิศรางกูล ณ อยุธยา. 2535. " การใช้สารสกัดจากพืชควบคุมแมลงศัตรูพืช ". เกษตรก้าวหน้า. ปีที่ 7 ฉบับที่ 4 : 52, 63 - 64.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของตำบลโป่งแดง

ประวัติความเป็นมา

ตำบลโป่งแดงเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของอำเภอ อยู่ห่างที่ว่าการอำเภอประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นชุมชนเก่าได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานนานประมาณ 200 ปี เดิมอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอสูงเนิน ต่อมาได้แยกกิ่งอำเภอเมื่อปี 2496 ก็ยังคงใช้ชื่อว่าตำบลโป่งแดงเหมือนเดิม เหตุที่ตั้งชื่อนี้เพราะว่า ทางด้านทิศใต้ของบ้านโป่งแดง บริเวณนี้เมื่อก่อนเป็นป่าทึบมีสัตว์ชุกชุมจะลงมากินดินโป่งซึ่งมีลักษณะสีแดงเหนียวและกินน้ำอยู่บริเวณนี้ ชาวบ้านเรียกชุมชนที่ตั้งอยู่ในเขตนี้ว่าโป่งแดง เนื่องจากเป็นชุมชนใหญ่จึงใช้เป็นชื่อตัวแทนตำบลนี้ว่า "ตำบลโป่งแดง" ราษฎรส่วนใหญ่อพยพมาจากเขตหมู่บ้านตำบล, อำเภอใกล้เคียง มีการผูกพันธ์กันในระบบเครือญาติ ภาษาที่ใช้ ภาษาไทยโคราช

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขต

ตำบลโป่งแดงมีพื้นที่ประมาณ 20 ตารางกิโลเมตร หรือ 12,319 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอประมาณ 2 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดตำบลบึงอ้อ อำเภอขามทะเลสอ

ทิศใต้ จดตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง, ตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน

ทิศตะวันออก จดตำบลขามทะเลสอ อำเภอขามทะเลสอ

ทิศตะวัตตก จดตำบลโค้งยาง , โนนค่า อำเภอสูงเนิน

การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อของตำบลโป่งแดง มีถนนสายสำคัญของอำเภอ ดังนี้

-ถนน รพช. (ปากทางโรงเรียนรัฐราษฎร์รังสรรค์ -บ้านโนน) เป็นถนนราดยางกว้าง 8 เมตร ยาว 7.50 กิโลเมตร สามารถใช้เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อได้ตลอดปี ผ่านทิศเหนือของบ้านน้ำฉ่ำ , โป่งบูรพา , โป่งแดง , โป่งสุริยา และบ้านโนน ตามลำดับ เชื่อมติดต่อกับเขตตำบลโค้งยาง อำเภอสูงเนิน และเชื่อมติดต่อกับถนนลาดยางสายโคกกรวด - โนนไทยหมายเลข 2068

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ถนนลูกรัง สายนิคมสหกรณ์ขาทะเลสอ แยกตรง กม. 10 ถนนสายโคกกรวด - โนนไทย (ตรงข้ามแยกปากทางเข้าบ้านบึงอ้อ) เชื่อมติดต่อกัน ขนาดกว้าง 8 เมตร ยาว 5 กิโลเมตร สามารถใช้เส้นทางสัญจรได้ตลอดปี ผ่านบ้านหนองม่วง และสำนักนิคมสหกรณ์ขามทะเลสอ เชื่อมติดต่อกับเขตอำเภอสูงเนิน และอำเภอสีคิ้ว

- ถนนลูกรังสายหนองม่วง-ทางแยกบ้านโนน เป็นถนนลูกรัง กว้าง 5 เมตร ยาว 5 กิโลเมตร สามารถใช้เป็นเส้นทางคมนาคมติดต่อได้ตลอดปี ผ่านบ้านโกรกกระหาด เชื่อมถนนลูกรังสายสหกรณ์นิคม กับถนน รพช. (สายปากทางโรงเรียนรัฐราษฎร์รังสรรค์ - บ้านโนน)

- ถนนดินจำนวน 12 สาย เชื่อมถนนลูกรังใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตออกจากไร่นา ไม่สามารถใช้เป็นเส้นทางได้ตลอดปี โดยเฉพาะฤดูฝน

- ถนนลาดยางเชื่อมถนนสุขาภิบาลช่วงต่อจากบ้านหนองคู ผ่านบ้านน้ำฉ่า , บูรพา , โป่งแดง , สุริยา ขนาดกว้าง 5 เมตร ยาว 3 กิโลเมตร สามารถสัญจรได้ตลอดปี

- การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอ , จังหวัด มีรถบัสโดยสารจากตำบลถึงจังหวัดฯ ทุก ๆ ครึ่งชั่วโมง ผ่านบ้านน้ำฉ่า , บูรพา , โป่งแดง , สุริยา , บ้านโนน ถึงบ้านตะคลองแล้ง ตำบลโค้งยาง อำเภอสูงเนิน

- การคมนาคมติดต่อภายในตำบล จะใช้ยานพาหนะต่าง ๆ เช่น รถบัสโดยสารประจำทาง , รถบรรทุก , รถอีแต๋น , จักรยาน 2 ล้อ และ จักรยานยนต์

<u>ลักษณะภูมิประเทศ</u>

ลักษณะภูมิประเทศของตำบลโป่งแดง ส่วนใหญ่เป็นที่ดอนหรือแบบลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยในระดับความสูงจากน้ำทะเล 247 , 240 , 230 , 224 , 222 , 210 , 205 , 200 และ 190 เมตร จากด้านทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ของตำบล ซึ่งเป็นช่วงตอนล่างของตำบลมีคลองน้ำธรรมชาติไหลผ่านทางตอนใต้เป็นเส้นแบ่งเขตตำบล และมีคลองชลประทาน , ลำตะคองตอนบน รับน้ำจากเขื่อนกุดหินเขตอำเภอสูงเนิน เป็นคลองคอนกรีตส่งน้ำและระบายน้ำที่ไหลลงมาจากทางด้านทิศเหนือของตำบลในฤดูฝน ผ่านทางด้านทิศเหนือของบ้านโนนสุริยา, โป่งแดง และบ้านบูรพา ตามลำดับผ่านทางด้านทิศใต้ของบ้านน้ำฉ่า ลงสู่คลองธรรมชาติ เข้าเขตตำบลขามทะเลสอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คุณสมบัติ และความเหมาะสมของชุดดินในตำบลโป่งแดง

ดินชุดพิมาย

ดินชุดนี้เป็นดินลึกมีการระบายน้ำเลว ดินมีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ช้า พบบนพื้นที่ที่เป็นอ่างค่อนข้างราบเรียบ (ความลาดชันของพื้นที่ 0 - 0.5%) ดินบนมีสีเทาเข้มมาก สีเทาเข้มมีจุดประสีแดงปนสีเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (ค่าความเป็นกรดด่าง 4.9 -5.6) ดินล่างมีสีเทาหรือสีเทาอ่อน มีจุดประสีน้ำตาลแก่ สีน้ำตาลปนแดง หรือสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดอ่อนถึงปานกลาง (ค่าความเป็นกรดด่าง 6.5 - 7.4) ดินมีเนื้อดินบนเป็นดินเหนียวปนทรายแป้งหรือเป็นดินเหนียวตลอดหน้าตัดดินแต่ตอนส่วนลึก ๆ ของดินล่างอาจมีเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายได้

ดินชุดพิมายมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง มีปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลาง ดินบนมีเปอร์เซ็นต์การอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างปานกลางแต่ในดินล่างมีสูง ดินชุดนี้มีความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกและโปตัสเซียมที่เป็นประโยชน์ได้สูง แต่มีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ได้ต่ำ

ดินชุดนี้มีความเหมาะสมดีในการทำนา แต่ข้าวอาจได้รับความเสียหายบ้างจากน้ำท่วม โดยฉับพลัน เนื่องจากอยู่ในที่ต่ำ นอกจากนั้น ในฤดูแล้งดินชุดนี้จะแตกเป็นระแหงเป็นร่องใหญ่ และดินเหนียวเกินไปทำให้การไถพรวนเป็นไปด้วยความยากลำบากอีกด้วย

ดินชุดวาริน

ดินชุดนี้เป็นดินลึกมีการระบายน้ำดี ดินมีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ดีปานกลาง พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด (ความลาดชันของพื้นที่ 2 - 6%) ดินบนมีสีน้ำตาลเข้ม สีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนเหลือง เนื้อดินเป็นดินทรายปนดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ดินล่างมีสีแดงปนเหลืองหรือสีเหลืองปนแดง เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินชุดนี้มีปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงกรดปานกลาง (ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 4.4 - 5.8)

ดินชุดนี้มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติต่ำ มีปริมาณอินทรีย์วัตถุและโปแตสเซี่ยมเป็นประโยชน์ได้ปานกลางในดินบนแต่ดินล่างมีต่ำ ดินมีเปอร์เซ็นต์การอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างปานกลาง มีความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกและฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ได้ต่ำดินชุดนี้แต่เดิมเป็นป่าผสมผลัดใบ ปัจจุบันป่าส่วนใหญ่ถูกโค่นถางเพื่อปลูกพืชและไม้ผล เช่น มันสำประหลัง มะม่วง เป็นต้น ซึ่งดินมีความเหมาะสมปานกลางเนื่องจากมีปัญหาในด้านความอุดมสมบูรณ์ของดินและดินมีเนื้อดินหยาบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดินชุดสูงเนิน

ดินชุดนี้เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ดินมีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ช้า พบบนสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย (ความลาดชันของพื้นที่ 1 - 3%) ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลเนื้อดินเป็นดินร่วน ดินร่วนปนทราย หรือดินร่วนปนเหนียว ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย (เท่าความเป็นกรดเป็นด่าง 4.7 - 6.5) ดินล่างมีสีแดงปนเหลืองหรือสีแดง เนื้อดินเป็นดินร่วนในดินเหนียว ดินเหนียวปนทรายแป้ง หรือเป็นดินเหนียวปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง (ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 4.5 - 6.8)

ดินชุดสูงเนินเป็นดินมี ความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางมีปริมาณอินทรีย์วัตถุ และปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ได้ปานกลางในดินบน แต่ในดินล่างมีต่ำ ดินมีเปอร์เซ็นต์การอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างปานกลางมีโปรแตสเซี่ยมที่เป็นประโยชน์สูง สำหรับปริมาณความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกดินชุดนี้ในดินบนมีต่ำแต่ในดินล่างมีปานกลาง

ดินชุดนี้เดิมเป็นดินป่าเต็งรัง ไม้พุ่มเล็กๆ และป่าไม้ ปัจจุบันมีการหักร้างถางป่าเพื่อการปลูกพืชไร่ ซึ่งดินมีความเหมาะสมดี

ดินชุดแม่ริม

ดินชุดนี้เป็นดินตื้น มีก้อนกรวดและก้อนหินปะปนอยู่มากมีการระบายน้ำดี ดินมีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ดีปานกลาง พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา (ความลาดชันของพื้นที่ 4 - 24 %) ด้านบนมีสีน้ำตาลหรือสีอ่อน เหลืองปนน้ำตาล เนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย มีก้อนกรวดปนอยู่บ้าง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดเล็กน้อย (ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 6.1 - 6.5) ดินล่างมีสีแดงปนเหลืองหรือสีเหลืองปนแดง เนื้อดินเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด หรือดินเหนียวปนกรวด ก้อนกรวด และหินบนเหล่านี้จะพบในความลึก 50 ซม. รากผิวดิน ปฏิกิริยาดินล่างเป็นกรดจัด (ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 4.5 - 5.0)

ดินชุดนี้มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติที่ต่ำ พื้นที่ดั้งเดิมปกคลุมไปด้วยป่าไม้เบญจพรรณและป่าเต็งรัง แต่ในปัจจุบันป่าเหล่านี้ถูกโค่นถางเกือบหมดเหลือแต่ไม้เล็ก ๆ ที่ขึ้นมาใหม่ ดินชุดนี้มีความเหมาะสมน้อยมากการทำการเกษตรใด ๆ ประโยชน์ที่ได้ก็คือใช้เป็นวัสดุในการสร้างทาง

ดินชุดจัตุรัส

ดินชุดนี้เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ดินมีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ดีปานกลาง พบบนสภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ เป็นลูกคลื่นลอนลาด (ความลาดชัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของพื้นที่ 1 - 4%) ดินปนมีสีน้ำตาลปนแดงหรือสีแดงปนเหลือง เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลาง (ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 5.6 - 6.0) ดินล่างมีสีน้ำตาลปนแดงหรือสีแดง เนื้อดินเป็นดินร่วนเหนียวปนดินทรายแป้งหรือดินเหนียวปนทรายแป้ง ปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน (ค่าความเป็นกรดเป็นด่าง 7.4 - 7.8) ดินชุดนี้เกิดจากวัตถุตกค้าง และหินดาดเชิงเขาหินทรายแป้งที่มีปูน หินดินดาดที่มีปูน หรือหินทรายเนื้อละเอียดที่มีปูน ชั้นของดินต้นกำเนิดของดินเหล่านี้จะพบในระยะความลึกมากกว่า 50 เซนติเมตรลงไป

ดินชุดจัตุรัส มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางปริมาณอินทรีย์วัตถุปานกลางมีเปอร์เซ็นต์การอิ่มตัวด้วยประจุบวกที่เป็นด่างและปริมาณโปแตสเซี่ยมที่เป็นประโยชน์ปานกลางในบนดินส่วนในดินล่างมีสูงสำหรับความจุในการแลกเปลี่ยนประจุบวกและปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ได้มีต่ำในดินบน แต่ในดินล่างมีสูง

ดินชุดนี้ปกคลุมไปด้วยไม้พุ่มเล็ก ๆ บางแห่งถูกบุกรุกเบิกเพื่อปลูกพืชไร่ ถึงดินมีความเหมาะสมดี แต่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับพืชอาจขาดน้ำได้บ้างในระยะฝนทิ้งช่วง

<u>แหล่งน้ำ</u>

คลองธรรมชาติ อยู่ทางทิศใต้หรือตอนล่างของตำบล ต่อจากเขตตำบลโค้งยางอำเภอสูงเนิน ขนาดคลองกว้าง 5 - 10 เมตร ยาวประมาณ 8 กิโลเมตร ความลึก 1.5 - 2 เมตร รับน้ำจากเขื่อนคลองไผ่ โดยโครงการชลประทาน ลำตะคลองตอนบน มีน้ำไหลตลอดปีมีพื้นที่รับประโยชน์ 3,670 ไร่ ได้น้ำทำนาในฤดูฝนและใช้ปลูกถั่วเขียว พืชในฤดูแล้ง สภาพคลองในปัจจุบันตื้นเขิน และดับแคบเป็นช่วง ๆ การส่งน้ำไม่สะดวก การส่งน้ำของชลประทานส่วนมากจะส่งน้ำผ่านคลองคอนกรีต ซึ่งอยู่ทางด้านบนเป็นหลัก คลองชลประทาน (คลองคอนกรีต) รับน้ำจากเขื่อนกุดหิน เขตอำเภอสูงเนิน ซึ่งโครงการชลประทาน ลำตะคลองตอนบน เป็นคลองลาดคอนกรีต ขนาดกว้าง 3 เมตร ยาวประมาณ 4 กิโลเมตร จากบ้านโนน ผ่านบ้านสุริยา , โป่งแดง , บูรพา ถึงบ้านน้ำฉ่า ปล่อยน้ำสงสู่คลองธรรมชาติ เขตบ้านหนองดู ตำบลนขามทะเลสอ นอกจากเป็นคลองส่งน้ำดังกล่าวแล้ว ยังทำหน้าที่ เป็นคลองระบายน้ำ ในฤดูน้ำหลาก (ช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม) รับน้ำที่ไหลจากพื้นที่ดอนด้านบน ทำให้การระบายน้ำได้รวดเร็วขึ้น ลดปัญหาน้ำท่วมได้อีกทางหนึ่ง มีพื้นที่ได้รับประโยชน์ ประมาณ 4,200 ไร่ ใช้น้ำทำนา , ปลูกไม้ผล , บ่อเลี้ยงปลา , ปศุสัตว์ และปลูกถั่วเขียวและพืชผักในฤดูฝนและฤดูแล้ง สภาพการใช้ประโยชน์ในปัจจุบันการรับน้ำยังไม่สม่ำเสมอและไม่พอเพียง เนื่องจากเขตตำบลอยู่ในช่วงปลายคลองและมีสภาพพื้นที่ไม่สม่ำเสมอ การใช้ประโยชน์จากน้ำ และพื้นที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทางสำนักงานจัดรูปที่ดินได้มาจัดทำโครงการฯ มาดำเนินการในพื้นที่ดังกล่าวแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิอากาศ

อุณหภูมิ โดยเฉลี่ยตำบลโป่งแดง ตลอดทั้งปี อยู่ในช่วง 22.5 - 29.0 องศาเซลเซียส อุณหภูมิตลอดปี 26.4 องศาเซลเซียส เฉลี่ยต่ำสุด 21.5 องศาเซลเซียส ช่วงเดือนธันวาคม และสูงสุดในช่วงเดือนเมษายน อุณหภูมิ 32.9 องศาเซลเซียส

ความชื้นสัมพัทธ์ โดยเฉลี่ยาตำบลโป่งแดง มีความชื้นสัมพัทธ์อยู่ระหว่าง 65.0 - 83.0 % ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดในเดือนมีนาคม 40.4 %และความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดในเดือนกันยายน 95.1 %

ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยของอำเภอขามทะเลสอ ในช่วงปี 2527 - 2530 มีน้ำฝนเฉลี่ย 850.35 มิลลิเมตรต่อปี ในเดือนกันยายน มีฝนตกเฉลี่ยมากที่สุด ประมาณ 241 มิลลิเมตร จำนวนวันฝนตก 15 วันต่อปี และในช่วงเดือนธันวาคม มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยน้อยที่สุด ประมาณ 1.3 มิลลิเมตร มีจำนวนฝนตก 0.25 วันต่อปี จำนวนวันที่ฝนตกเฉลี่ยทั้งปีประมาณ 80.75 วันต่อปี

การกระจายตัวของฝน

การกระจายตัวของฝน จะเริ่มตกประมาณกลางเดือนเมษายน และจะทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคม ฝนจะเริ่มตกอีกครั้งในเดือนสิงหาคม ถึง เดือนพฤศจิกายน ซึ่งการกระจายตัวของฝน ไม่สม่ำเสมอ ปริมาณน้ำฝนจะลดลงในเดือน พฤศจิกายน ของทุกปี

ภัยธรรมชาติ

1. ฝนแล้ง พืชที่ประสบปัญหาภัยแล้ง คือ

การทำนา พื้นที่ทำนา 4,912 ไร่ อยู่ในเขตชลประทาน 3,850 ไร่ นอกเขตชลประทาน 1,062 ไร่ พื้นที่นอกเขตชลประทานมักประสบปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ หมู่ที่4 , 5 และ 2 บางส่วน

การปลูกแตงโม, พืชผัก พื้นที่ 4,540 ไร่ ส่วนมากจะปลูกสภาพไร่ ไม่มีการให้น้ำ โดยเฉพาะการปลูกแตงโมรุ่นที่ 1 ช่วงระหว่างเดือน เมษายน-สิงหาคม มักเสี่ยงต่อสภาพฝนทิ้งช่วง เนื่องจากเป็นพืชอายุสั้น ถ้าหากฝนทิ้งช่วงมากกว่า 1 สัปดาห์ จะมีผลกระทบต่อผลผลิตและมักจะมีแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยไฟ , ไรแดง , หนอน ระบาดในช่วงฝนทิ้งช่วงด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นอื่น ๆ มักประสบปัญหาในปีแรก ต้องมีการให้น้ำและปฏิบัติดูแลในช่วงฝนทิ้งช่วง โดยเฉพาะในพื้นที่นอกเขตชลประทานพืชที่มีผลกระทบจากฝนทิ้งช่วงน้อยไม่รุนแรง คือ แปลงหญ้า และ มันสำปะหลัง

2. น้ำท่วม

ในพื้นที่ของตำบลตามลักษณะภูมิศาสตร์ สภาพลุ่ม ๆ ดอน ๆ มีความสูงต่ำ สลับกัน ในฤดูฝนมีน้ำไหลบ่า จากทางด้านทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ ไหลลงสู่ลำตะคอง แต่ในปัจจุบันได้มีการสร้างที่กักเก็บน้ำเพิ่มขึ้นทำให้ลดปริมาณน้ำไหลบ่าลง ประกอบกับมีคลองชลประทานรับ และระบายน้ำเข้าเขตบ้านหนองดู ตำบลขามทะเลสอ ฉะนั้น ในเขตตำบลโป่งแดงไม่มีความเสียหายเนื่องจากน้ำท่วมพืชผลด้วยเหตุผลดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่ตำบลโป่งแดง อ. ขามทะเลสอ

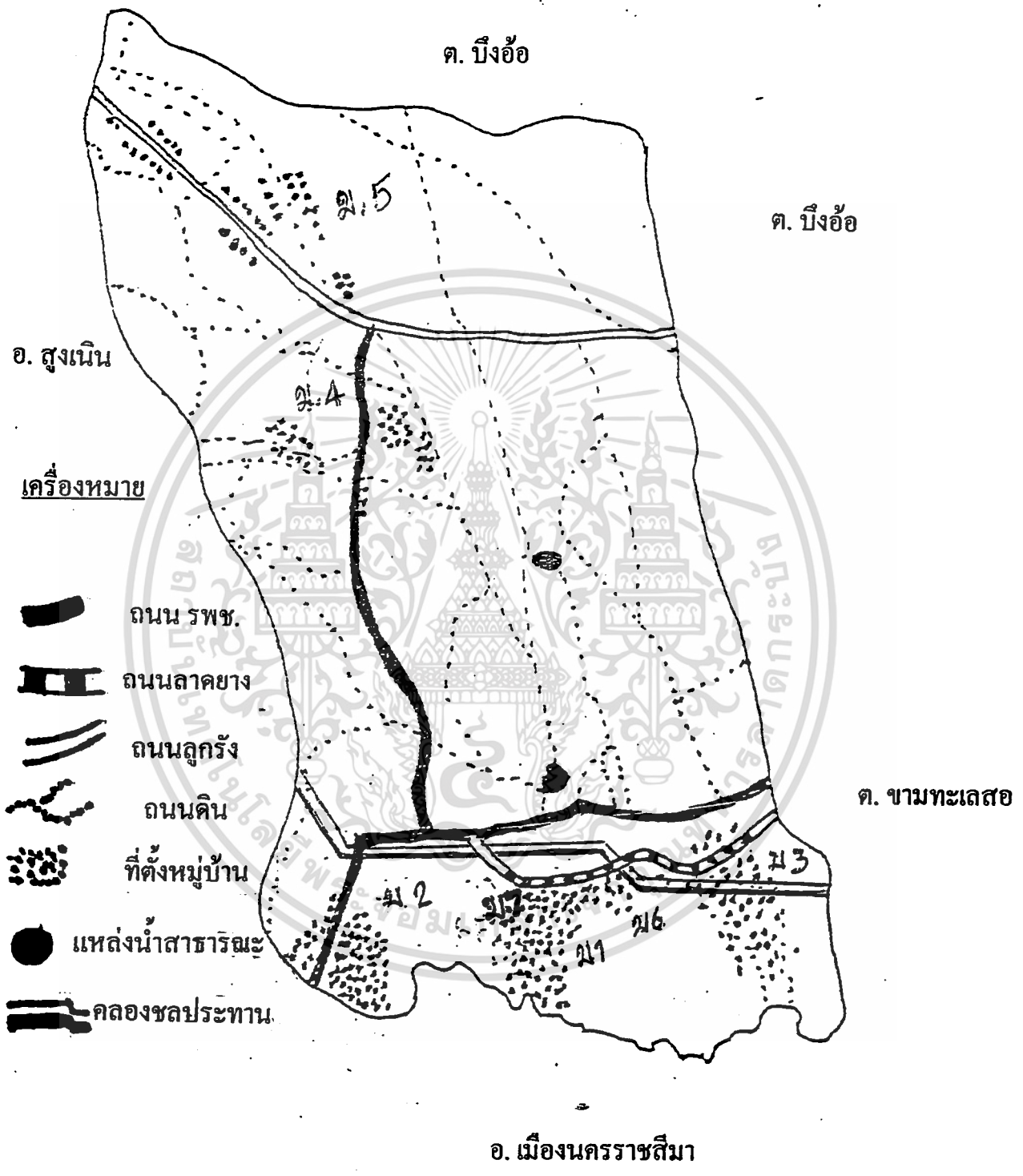

มาตราส่วน 1:50000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>แผนที่พื้นที่ปลูกพืชไร่</u>

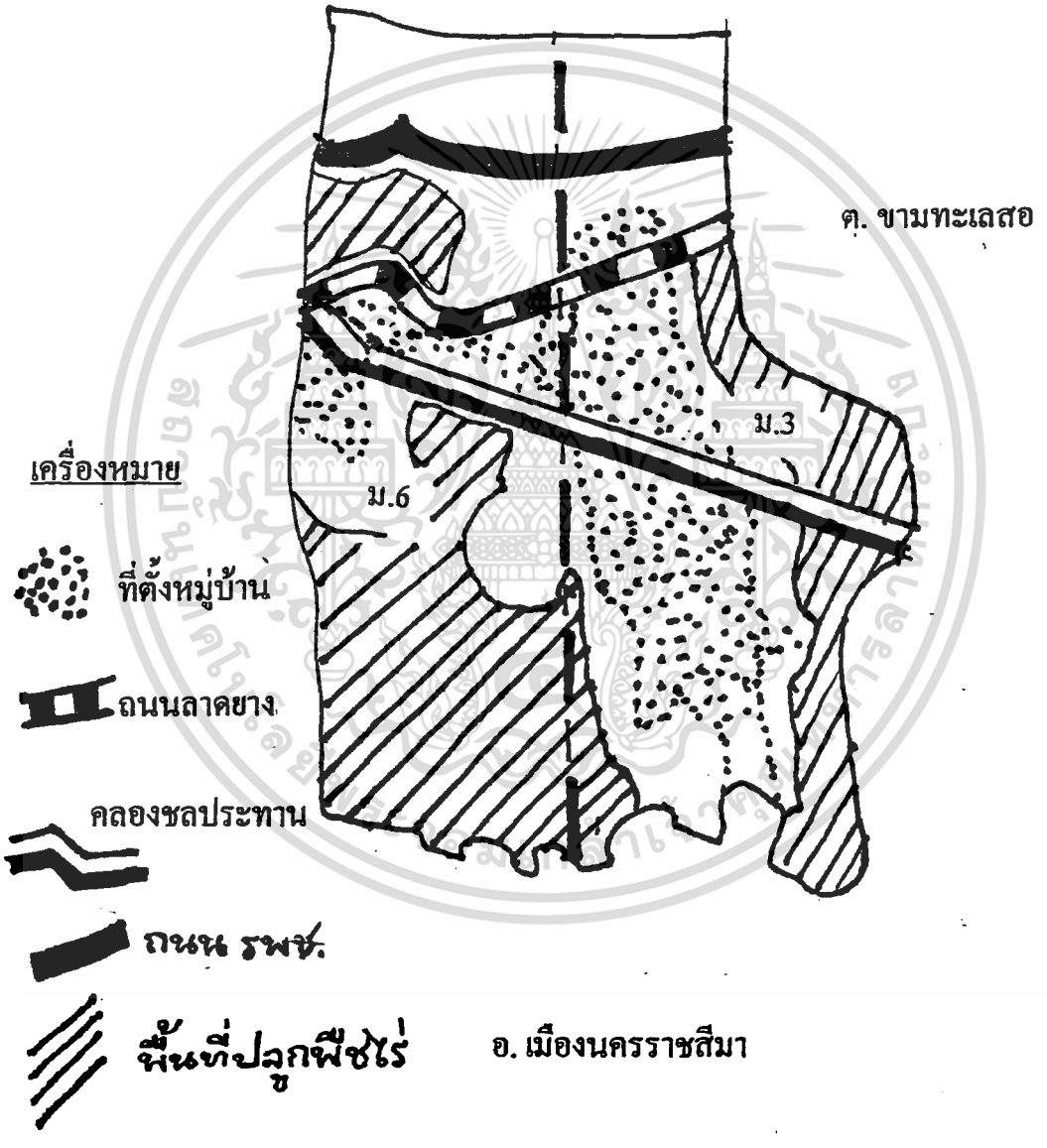

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 2

งาน/โครงการ จัดการป้องกัน และกำจัดศัตรูพืชโครงการย่อย
ส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพ (โดยใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ และสารสกัดจากพืช)

ประกอบด้วยกิจกรรม

ข้าว

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูข้าวโดยชีวภาพ

พืชไร่

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูอ้อยโดยชีวภาพ

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูฝ้ายโดยชีวภาพ

พืชน้ำมัน

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูถั่วโดยชีวภาพ

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูปาล์มน้ำมันโดยชีวภาพ

ไม้ผล

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูไม้ผลทั่วไปโดยชีวภาพ

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูมวนลำใยโดยการใช้แตนเบียนอะน๊าสตาตัส

ส่งเสริมการควบคุมไรแดงทุเรียน ส้ม โดยใช้ไรตัวห้ำ

ส่งเสริมการควบคุมหนอนกินใต้ผิวเปลือกลองกอง-ลางสาด-ลิ้นจี่ โดยใช้ไส้เดือนฝอยสไตน์เนอร์นีม่า

ส่งเสริมการควบคุมโรครากเน่า-โคนเน่าทุเรียน โดยใช้ราไตรโคเดอร์ม่า

ส่งเสริมการควบคุมด้วงแรดมะพร้าวโดยใช้เชื้อราเมตตาไรเซี่ยม

พืชผัก - พืชสวน

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชผัก-พืชสวนโดยชีวภาพ

ส่งเสริมการควบคุมศัตรูพืชไม้ดอก-ไม้ประดับโดยชีวภาพ

การอบรม

อบรมนักวิชาการเกษตร/เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

อบรมเกษตรกรต้นแบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่

ประชุมสัมมนาสถาบันบริหารศัตรูพืชโดยชีววิธีนักวิชาการเกษตร/เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

วันสาธิต

วันสาธิตการควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพ

วันรณรงค์

วันรณรงค์การควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพ

การประชาสัมพันธ์

ผลิตเอกสาร , สื่อเผยแพร่

การผลิตขยาย - จัดหาศัตรูธรรมชาติ

ผลิตขยาย - จัดหาศัตรูธรรมชาติ และเมล็ดสะเดา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีผลผลิตปลอดภัยจากสารพิษ (มีค่าต่ำกว่าค่าความปลอดภัยตามมาตรฐานของ FAO/WHO
2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น โดยลดต้นทุนการผลิต
3. เพื่อเพิ่มความสมดุลธรรมชาติ โดยลดการใช้สารเคมีลงไม่ต่ำกว่า 50%
4. เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อเกษตรกร ผู้บริโภค และสภาพแวดล้อม

สถานที่ดำเนินการ

76 จังหวัดทั่วประเทศไทย

เป้าหมาย

1. พัฒนาความรู้ที่ควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพให้กับ
   - นักวิชาการเกษตร/เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 360 คน
   - เกษตรกรต้นแบบ 3,000 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพในพืชเศรษฐกิจ 15 ชนิด ให้กับเกษตรกร จำนวน 742 กลุ่ม 33,200 ราย ในพื้นที่ 180,240 ไร่

วิธีการส่งเสริม

อบรมเกษตรกรต้นแบบ

อบรมเกษตรกรที่มีความสนใจเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีวภาพ และยินดีที่จะถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรอื่น ๆ มาเข้ารับการฝึกอบรมให้สามารถเป็นวิทยากรในท้องถิ่น เพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในการถ่ายทอดความรู้

จัดวันสาธิต

ถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรโดยการบรรยายประกอบการแสดง และสื่อความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่ต้องการถ่ายทอดตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เกษตรกรเข้าใจขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติรวมทั้งแสดงผลสำเร็จที่ได้รับจากเทคโนโลยี เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดความสนใจ และนำไปทดลองปฏิบัติ

แปลงส่งเสริม

เป็นแปลงที่เกษตรกรนำเทคโนโลยีไปปฏิบัติด้วยตนเอง โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรคอยให้คำแนะนำ และติดตามผล แปลงส่งเสริมควรมีลักษณะดังนี้

- มีสภาพพื้นที่คล้ายคลึงกัน
- อยู่ในจุดที่เป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านเพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร และประชาสัมพันธ์
- แปลงมีขนาดพอเหมาะไม่เล็กหรือใหญ่จนเกินไปเพื่อสามารถที่จะดูแลได้ทั่วถึง

การประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่

- จัดทำสารคดี บทความ ข่าวสาร เผยแพร่ทางสิ่งตีพิมพ์ โทรทัศน์วิทยุ เผยแพร่สื่อความรู้ต่าง ๆ เช่น เอกสารคำแนะนำ แผ่นพับ โปสเตอร์
- แถลงข่าวความก้าวหน้าหรือความสำเร็จของงานควรดำเนินการทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ เกษตร และเกษตรกรผู้สำเร็จจากโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวกที่ 3

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การตัดสินใจของเกษตรกรในการเลือกใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชระหว่างสารเคมีกับสารสกัดจากพืชกรณีศึกษาในตำบลโป่งแดง อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา

โดย

นายวิชัย สกุลมีเกียรติ

นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ตอน คือ

1. การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเกษตรกร

2. การศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สารโดยเกี่ยวข้องกับทาง ด้านจิตใจ สุขภาพ เศรษฐกิจ และความรู้ที่เกี่ยวกับสาร

3. การศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีต่อไปในอนาคต

<u>ตอนที่1</u> ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวเกษตรกร

1. อายุ_____ปี

2. การศึกษา

2.1 [ ] จบการศึกษาระดับชั้นประถม 2.3 [ ] จบการศึกษาระดับชั้นอาชีวศึกษา

2.2 [ ] จบการศึกษาระดับชั้นมัธยม 2.4 [ ] ไม่ได้รับการศึกษา

2.5 [ ] อื่นๆ _____

3. สถานภาพ

3.1 [ ] โสด

3.2 [ ] แต่งงาน

3.3 [ ] หม้าย

3.4 [ ] อย่าร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. จำนวนสมาชิกภายในครอบครัวทั้งหมด____ คน

5. จำนวนแรงงานภายในครอบครัว (ที่อายุไม่ต่ำกว่า 13 ปี) ____คน

6. สภาพการถือครองที่ดินในการอยู่อาศัย

6.1 [ ] ที่ดินตนเอง____ตร.ว./งาน 6.3 [ ] เช่าที่ดินของผู้อื่นทั้งหมด____ตร.ว./งาน

6.2 [ ] เช่าที่ดินบางส่วน____ตร.ว./งาน

7. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร_____ไร่

7.1 [ ] ที่ดินตนเอง____ไร่ 7.3 [ ] เช่าที่ดินของผู้อื่นทั้งหมด____ไร่

7.2 [ ] เช่าที่ดินบางส่วน____ไร่

8. ระยะเวลาในการทำการเกษตร

8.1 [ ] 1-12 ปี 8.3 [ ] 20-26 ปี 8.5 [ ] 34 ปีขึ้นไป

8.2 [ ] 13-19 ปี 8.4 [ ] 27-33 ปี

9. อาชีพในช่วงฤดูปลูกในช่วงแรกของปี

9.1 [ ] ทำนาปี 9.5 [ ] ปลูกถั่วฝักยาว

9.2 [ ] ปลูกไม้ดอก 9.6 [ ] ปลูกพริก

9.3 [ ] ปลูกมะเขือ 9.8 [ ] อื่นๆ_____

10. อาชีพในช่วงฤดูปลูกช่วงที่สองของปี

10.1 [ ] ทำนาปรัง 10.5 [ ] ปลูกพริก

10.2 [ ] ปลูกไม้ดอก 10.6 [ ] ปลูกค้าขาย

10.3 [ ] ปลูกมะเขือ 10.7 [ ] รับจ้างทั่วไป

10.4 [ ] ปลูกถั่วฝักยาว 10.8 [ ] อื่นๆ_____

11. รายได้จากการทำอาชีพในช่วงฤดูแรกของปี_____ บาท

12. รายได้จากการทำอาชีพในช่วงฤดูที่สองของปี_____ บาท

13. ท่านมีปัญหาทางด้านการเงินจากการทำการเกษตรบ้างหรือไม่

13.1 [ ] มี ระบุ_____

13.2 [ ] ไม่มี

14. สมาชิกภายในครอบครัวของท่านได้มีการเข้าร่วมในกลุ่มทางด้านสังคมหรือไม่ถ้ามีตอบข้อ16

14.1 [ ] มี และเป็นสมาชิก 14.3 [ ] มี แต่ไม่เคยเป็นสมาชิก

14.2 [ ] ไม่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. (ต่อจากข้อ14. ถ้ามี) สมาชิกภายในครอบครัวของท่านได้เข้าไปใช้บริการจากสถาบันใด

15.1 [ ] ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

15.2 [ ] ธนาคารในท้องถิ่น

15.3 [ ] สหกรณ์เพื่อการเกษตร

15.6 [ ] องค์การบริหารส่วนตำบล

15.7 [ ] กลุ่มแม่บ้าน

15.8 [ ] กลุ่มยุวเกษตร

15.9 [ ] อื่นๆ_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ตอนที่2</u> ปัจจัยทางด้านต่าง ๆ ที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สาร

2.1 ปัจจุบันท่านมีการใช้สารกำจัดศัตรูพืชประเภทใด 2.1.1 [ ] สารเคมี 2.1.2 [ ] สารสกัด 2.1.3 [ ] ใช้ผสมกัน

ลำดับ	1. ด้านจิตใจ	ระดับของปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สาร							
		สารเคมี				สารสกัดจากพืช			
		มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี
1.	ท่านมีความรู้สึกถึงความปลอดภัยต่อการใช้สารเป็นอย่างไร								
2.	ท่านมีความรู้สึกต่อประโยชน์ของสารที่ใช้								
3.	ท่านมีความรู้สึกต่อคุณภาพของสารที่ใช้								
4.	ท่านใช้สารเพราะมีเจ้าหน้าที่มาส่งเสริม								
5.	ท่านใช้เพราะมีการชักชวนจากเพื่อนบ้าน								
6.	ท่านมีการใช้เพราะมีการชักชวนจากสถานศึกษา								
7.	ท่านใช้เพราะได้ดูจากโทรทัศน์								
8.	ท่านใช้เพราะฟังจากวิทยุ								
9.	ท่านใช้เพราะอ่านจากหนังสือพิมพ์								
10.	ท่านใช้เพราะดูจากนิตยสาร								

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	2. ด้านสุขภาพ	ระดับของปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สาร							
		สารเคมี				สารสกัดจากพืช			
		มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี
1.	กลิ่นของสารที่ท่านใช้								
2.	อาการทางด้านภูมิแพ้ต่อทางเดินหายใจ								
3.	อาการทางด้านภูมิแพ้ต่อทางด้านผิวหนัง								
4.	อาการที่เกี่ยวกับโรคโลหิตจาง								
5.	ปัจจุบันท่านไปพบแพทย์เนื่องจากการใช้สาร								

ลำดับ	3. ด้านเศรษฐกิจ	ระดับของปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สาร							
		สารเคมี				สารสกัดจากพืช			
		มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี	มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี
1.	ราคาของสารที่ท่านใช้ในการกำจัดศัตรูพืช/หน่วย								
2.	ต้นทุนของสารที่ใช้ในแต่ละครั้ง								
3.	ราคาของเครื่องมือที่ใช้ร่วมกับสาร								
4.	ระดับผลผลิตที่ได้จากการใช้สาร								

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	4. ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร	ระดับของปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สาร			
		สารเคมี			
		มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี
1.	ท่านทราบหรือไม่ว่าสารเคมีที่ท่านใช้สามารถตกค้างอยู่ในดินได้				
ทราบ [ ] ไม่ทราบ [ ]					
2.	ท่านทราบหรือไม่ว่าสารเคมีที่ท่านใช้สามารถทำลายตัวห้ำตัวเบียฬได้				
ทราบ [ ] ไม่ทราบ [ ]					
3.	ท่านทราบหรือไม่ว่าแมลงสามารถดื้อฤทธิ์สารเคมีได้				
ทราบ [ ] ไม่ทราบ [ ]					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ	4. ด้านความรู้เกี่ยวกับสาร	ระดับของปัจจัยที่ทำให้เกษตรกรเลือกใช้สาร			
		สารสกัดจากพืช			
		มาก	กลาง	น้อย	ไม่มี
1.	ท่านทราบหรือไม่ว่าสารสกัดจากพืชที่ท่านใช้จะไม่ตกค้างในดิน				
ทราบ [ ] ไม่ทราบ [ ]					
2.	ท่านทราบหรือไม่ว่าสารสกัดจากพืชที่ท่านใช้จะไม่ทำลายตัวห้ำตัวเบียฬ				
ทราบ [ ] ไม่ทราบ [ ]					
3.	ท่านทราบหรือไม่ว่าแมลงศัตรูพืชจะไม่มีการดื้อฤทธิ์สารสกัดจากพืช				
ทราบ [ ] ไม่ทราบ [ ]					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<u>ตอนที่3</u> ศึกษาถึงสภาพความเป็นไปได้ที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมีต่อไปในอนาคต

1. ด้านแหล่งความรู้และข่าวสารของการใช้สารสกัดจากพืชแทนการใช้สารเคมี

1.1 ทางด้านสื่อโฆษณา

1.1.1 [ ] ดูจากหนังสือพิมพ์ 1.1.4 [ ] คนในครอบครัว

1.1.2 [ ] ฟังจากวิทยุ 1.1.5 [ ] เอกสารวิชาการ

1.1.3 [ ] ดูจากโทรทัศน์ 1.1.6 [ ] อื่นๆ_____

1.2 ทางด้านสังคม

1.2.1 [ ] เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร1.2.6 [ ] กลุ่มยุวเกษตร

1.2.2 [ ] ผู้นำในท้องถิ่น 1.2.7 [ ] กลุ่มแม่บ้าน

1.2.3 [ ] โรงเรียน 1.2.8 [ ] เพื่อนบ้าน

1.2.4 [ ] สหกรณ์การเกษตร 1.2.9 [ ] ร้านค้า

1.2.5 [ ] ธ.ก.ส. 1.2.10 [ ] โรงพยาบาล

1.2.11 [ ] อื่นๆ_____

2. ด้านแหล่งที่มาของสารสกัดจากพืช

2.1 ทางด้านส่วนตัว

2.1.1 [ ] ปลูกใช้เอง

2.1.2 [ ] ขอทดลองใช้จากเพื่อนบ้าน

2.1.3 [ ] ซื้อในรูปสำเร็จรูปจากร้านค้าแถวหมู่บ้าน

2.1.4 [ ] ซื้อในรูปสำเร็จรูปจากร้านค้าจากตัวเมือง

2.1.5 [ ] เก็บมาจากธรรมชาติ

2.1.6 [ ] อื่นๆ_____

2.2 ทางด้านสังคม

2.2.1 [ ] เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร2.2.6 [ ] เพื่อนบ้าน

2.2.2 [ ] ผู้นำในท้องถิ่น 2.2.7 [ ] ร้านค้าในท้องถิ่น

2.2.3 [ ] โรงเรียน 2.2.8 [ ] ร้านค้าในตัวเมือง

2.2.4 [ ] สหกรณ์ 2.2.9 [ ] ตัวแทนจากบริษัทขายยาปราบศัตรูพืช

2.2.5 [ ] ธ.ก.ส.

2.2.10 [ ] อื่นๆ_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ด้านความต้องการที่จะมีการใช้สารสกัดจากพืช

3.1 ทางด้านส่วนตัว

3.1.1 สาเหตุที่เข้าร่วมโครงการ

3.1.1.1 [ ] เจ้าหน้าที่ชักชวน

3.1.1.2 [ ] คนในครอบครัวให้มาเข้าร่วม

3.1.1.3 [ ] เพื่อนบ้านชักชวน

3.1.1.4 [ ] สมัครใจเองเพราะอยากได้ความรู้

3.1.1.5 [ ] เพราะเห็นว่าสารสกัดจากพืชดีกว่าสารเคมี

3.1.1.6 [ ] เพราะกำลังหาทางแก้ไขที่เกิดจากการใช้สารเคมี

3.1.1.7 [ ] มีเวลาว่าง

3.1.1.8 [ ] อื่น ๆ_____

3.1.2 สาเหตุที่ไม่เข้าร่วมโครงการ

3.1.2.1 [ ] เจ้าหน้าที่ไม่ได้ชักชวน

3.1.2.2 [ ] ไม่ทราบข่าว

3.1.2.3 [ ] เพื่อนบ้านชักชวนแล้วแต่ไม่ได้เข้า

3.1.2.4 [ ] เพราะเห็นว่าสารเคมีดีอยู่แล้ว

3.1.2.5 [ ] ไม่มีเวลาว่าง

3.1.2.6 [ ] อื่น ๆ_____

3.1.3 ท่านเคยคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืชแทนสารเคมีบ้างหรือไม่

[ ] เคย [ ] ไม่เคยคิด (ระบุ)_____

3.1.4 ปัจจุบันท่านมีความจำเป็นที่จะต้องใช้สารสกัดจากพืชหรือไม่

[ ] จำเป็น [ ] ไม่จำเป็น (ระบุ)_____

3.1.5 ต่อไปในอนาคตท่านคิดที่จะใช้สารสกัดจากพืชหรือไม่

[ ] ใช้ [ ] ไม่ใช้ [ ] ไม่แน่ใจ (ระบุ)_____

3.2 ทางด้านสังคม

3.2.1 ท่านเคยไปขอทดลองใช้จากเพื่อนบ้าน [ ] เคย [ ] ไม่เคย

(ระบุ)_____

3.2.2 ท่านเคยไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ [ ] เคย [ ] ไม่เคย

(ระบุ)_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.3 ระยะเวลาที่ ทางเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้ามาเพื่ อให้มีโครงการนี้เกิดขึ้น ท่านคิดว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมหรือไม่ [ ] เหมาะสม [ ] ไม่เหมาะสม (ระบุ)_____

3.2.4 ในด้านการให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ มีการบริการสารสกัดจากพืช เป็นเช่นไร [ ] เหมาะ [ ] ไม่เหมาะ (ระบุ)_____

3.2.5 ท่านต้องการที่จะให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับสารสกัดจากพืชของเจ้าหน้าที่ เกษตรหรือไม่ [ ] ต้องการ [ ] ไม่ต้องการ (ระบุ)_____

4. ด้านความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อสารเคมี

4.1 ข้อดี_____

_____

_____

4.2 ข้อเสีย_____

_____

_____

5. ด้านความคิดของเกษตรกรต่อสารสกัดจากพืช

5.1 ข้อดี_____

_____

_____

5.2 ข้อเสีย_____

_____

_____

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้